

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126

Inseratni oddelci: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel 3492 in 3392
Poučevalnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17 749

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za inozemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica števil 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Razgibana nedelja

Današnja nedelja bo jako razgibana. Po slovenskih vaseh, trgih in mestih se bodo povsod pojavljali požrtvovalni sodelavci Ciril-Metodove družbe, da pod njenim častitljivim geslom »Mal položi dar domu na oltar«, terjajo od našega človeka skromen prispevek za njene visoke cilje. Govoriti o tem, kaj nam je bila CMD v preteklosti, bi se reklo nositi vodo v morje. Kaj nam mora biti danes, to ve vsakdo, ki se zna nekoliko ozreti naokrog. V njenem delu je oživetje misel narodne samopomoči in narodne samozaveesti. Vsak dinar, spuščen v puščice njenih nabiralnikov, je prispevek k povečanju narodnega kapitala, v oženegega v duše našega mladega rodu. Vsaka pomoč, izkazana njej, je stebriček k izgradnji naše narodne življenjske moči povsod tam kjer bi jo utegnile spodkopavati. Današnja zbirka bo skoraj nekaj plebiscita, ko liko narodne samozaveesti in koliko razumevanja za bodočnost našega naroda je v nas. Ne dvomimo, da bo plebiscit ugoden, in vemo, da danes ne bo narodnozavednega človeka, ki se ne bi spomnil svoje dolžnosti napram družbi, katere prosvetno narodno delo je ena izmed svetlih točk naše narodne preteklosti in sedanjosti.

V Celju se danes sestajajo delegati Narodne strokovne zveze k svojemu rednemu skupščini. Strojovna organizacija narodno zavednega delavstva v zadnjih letih vedno krepkeje napreduje. Dokazala je globoko povezanost socialnega vprašanja z narodnim vprašanjem. Ni zapustila svoje načelne osnove, ki v skladnosti s socialnim interesom vidi napredek narodne celote, a je pri tem čvrsto na braniku upravičenih interesov delovnega ljudstva, pogumen in dosleden borec za pravice našega duševnega in ročnega delavca. Preko Narodne strokovne zveze je slovenski delavec svobodno, a čvrsto povezan z narodnim občinstvom in je postal važen činitelj splošnega narodnega razvoja, a tudi državne politike, ne le v naši ožji slovenski domovini, temveč v širni naši jugoslovenski očetinavi, katere nedotakljivost in neokrnjenost brani on iz isto močasto odločnostjo kakor katerikoli drugi stan naše narodne družbe. Sedaj, ko smo na prelomu časa in dobiva delavsko vprašanje v najširšem pomenu besede vedno večji pomen postaja Narodno strokovna zveza tudi vsak dan važnejši činitelj pri izgraditvi novih socialnih odnosov, ki naj prinese našemu narodu in naši državi dobro socialnega uravnoteženja in bodočnosti, ki bo končno rešila naše krušno vprašanje. Zborovanje zastopnikov našega narodnega delavstva zasluži vso pozornost javnosti in prepričani smo, da bodo današnji sklepi celjske skupščine dali novih prispevkov k izgraditvi socialnega reda, kakršen odgovarja čustvovanju in razpoloženju našega naroda, njegovi duševnosti in prilikam, v katerih on živi in se razvija.

V Ljubljani zbirajo danes dopolne delegati Zveze kulturnih društev, da pregledajo delo, opravljeno v preteklem letu, storijo sklepe in izmenjajo pobude za nove podvige. Letos je občni zbor ZKD še posebej pomemben. Doprine naj svoj delež k duhovni mobilizaciji naroda, ki za svojo obrambo ne potrebuje samo vojakov, letal, tankov, topov in strojin, temveč tudi one notranje odločnosti, samozaveesti in občutka medsebojne usodne povezanosti, ki so izvor volje za obrambo lastnega življenja in lastne države. Sistematično in neutrudno prosvetno delo v tej smeri je danes največja nacionalna dolžnost. Zveza kulturnih društev, ki je od nekdanj vodila svoje organizacije po tej poti, dostikrat pod najtežjimi okoliščinami, v teh usodopolnih časih ne bo odpovedala. Ona postavlja svojo preizkušeno vojsko v službo najvišjih idealov naroda in države. V njenih vrstah složno sodelujejo ramo ob rami tisti kulturni pionirji, možje in fantje, žene in dekleta, intelektualci, obrtniki, kmetiči in deavski ljudje. Vsi ti so nikdar utrujeni društveni voditelji, ki dan za dnem, večer za večerom, nedeljo za nedeljo opravljajo požrtvovalno svoje prostovoljno prevzete dolžnosti po naših številnih društvenih kot predsedniki, tajniki, režiserji, igralci in suferiji, pevovodje in pevci, načelniki in telovadci, predavatelji in knjižničarji. Na tisoče jih je. Nihče jim ne daje javne pohvale. Nasprotno, kolikokrat se zgodi, da imajo od svojega požrtvovalnega dela le neveselost, zamere in žrtve. In vendar rinejo naprej, ne umaknejo se od svojega dela in ne prekrizajo rok. Njim je treba vsaj na dan, ko se zbirajo njihovi zastopniki k svojem vsakoletnemu sestanku, izreči javno zahvalo in povedati, kako neopredeljivo važnosti je nacionalno poslanstvo, ki ga opravljajo kot vodniki in delavci v naši kulturni organizaciji.

Na območju ljubljanske ZKD je 350 živo delujočih prosvetnih edinic. Prav toliko jih je pod okriljem njene mariborske posestrime. Vse panoge našega narodnega prosvetnega dela so zastopane: telovadba in dramatika, knjižnice in petje in godba, poleg splošnih tudi

Hitler in Churchill o položaju

Hitler je v Monakovu napovedal nadaljevanje vojne do popolne in jasne odločitve, predsednik angleške vlade pa je včeraj povedal, za kaj se bori Anglija

Monakovo, 9. nov. a. (DNEB) V znanem monakovskem »Löwen-Bräukeller« je bila sredi prirejena spominska svečanost za padlimi narodno-socialističnimi borci, ki so padli kot prve žrtve pokreta ob priliki revolucionarnega poskusa 9. novembra 1923. Zborovanja so se udeležili stari narodno-socialistični borci s takozvano »krvno zastavo« na čelu. Med sviranjem godbe je prišel na svečanost tudi kancelar Hitler v spremstvu svojih ožjih sodrušnikov.

Pri tej priliki je imel daljši govor, v katerem je očitno vso dolgo in težavno pot, ki jo je prehodila stranka, nato pa se je bavil z bojem, ki ga vodi Nemčija v sedanjih vojni. Hitlerjev smotljivi govor niso prenašale radijske postaje, ker je imel svečanost značaj intimne proslave, a tudi iz varnostnih razlogov ni bila javno napovedana. Objavile so ga nemške radijske postaje šele danes kot posnetek na gramofonsko ploščo. V svojem govoru je kancelar Hitler med drugim izjavil:

Dosedanji boj je prinesel edinstvene uspehe. Predvsem glede nemškega narodnega bogastva tako rekoč ni bilo nobenih žrtev. Dosedanji žrtev je morda vsega skupaj nekoliko nad polovico tistih iz vojne 1870-71. Vse ljudstvo smo držali v rezervi zaradi morebitnih velikih izgub. Ostalo je popolnoma nedotakneno. Drugi materialne žrtve te vojne so čisto brezpomembne. To, kar smo doživljali porabi v municiji, odovarja samo delu naše mesečne proizvodnje. Zato se tako velike da sem v nekaterih panogah moral celo ustaviti proizvodnjo, kar je ogromnih količin ni bilo mogoče nikamor spraviti. Sedaj sem proizvodnjo omilil na oni obseg ki ga smatram za zadostnega za moč, ki nam je potrebna. Drugi nam neprestano groze s svojo veliko proizvodnjo. Avstralija ima 6 ali 7 milijonov prebivalcev skupaj s čimoli hoče na svojih ozemljih več letal kot Nemčija. Kanada ima 9 milijonov ljudi, a hoče izdelati 12 krat več letal kot mi. Kar se tiče ameriške proizvodnje je ni mogoče izraziti niti z astronomskimi številkami. Na tem polju ne bi žele biti konkurent.

Materialna oborožitev

Morem vam čisto zanesljivo povedati tole: Nemška proizvodna kapaciteta je največja na svetu in mi je ne bomo zmanjšali, ker danes lahko mobiliziramo sile tako rekoč vse Evrope. Da pa to lahko storimo tudi na industrijskem polju, mi lahko vsak verjame. Materialna oborožitev je ogromna in je šele zdaj začela naraščati. Zato lahko na kratko povem: Mi smo pripravljeni na bodočnost kot nikdar do zdaj, tako glede materiala, kakor tudi glede moštva. Da pa naša vojska izkoristi vsak dan, to ve vsak, kdor je bil vojak. Ta prvi vojaški instrument na svetu se neprestano zboljšuje. Ko bo prišel čas velike ofenzive, se nadejamo, da bomo dosegli iste uspehe, kakor smo jih dosegli do zdaj. Mi smo vse pripravili do podrobnosti, da bi mogli hitro in pogumno delati. Prišel bo trenutek, ko se bo ona gospoda, ki zdaj z jeziki osvaja svet, morala zaustaviti pred orožjem, in tedaj bomo videli, kdo je bolj izkoristil čas, mi ali oni. Nemčija je v vsakem oziru s svojimi zavazniki danes zadosti močna, da se lahko postavi nasproti vsaki kombinaciji na tem svetu. Ni nobene zveze sil, ki bi bila dovolj naša. Zdaj se gospodarsko izplačajo vse dolge priprave, ki smo jih izvajali še v mirnem času. Štiriletni načrt, ki smo ga zdaj podaljšali za novo dobo štirih let, nam je dal množične zaloge. Angleži so to dobro vedeli; zato so nas zaradi tega narčali toliko napadali. Ta načrt je imel nalogo narediti nas neodvisne od vsake odločitve ali zapore. V ostalem pa bomo videli, kdo bo čez kak mesec blokirani, mi ali oni.

Podmornice

Mislím, da je nasprotnikom na morskem polju začelo presedati s pretvarjanjem dejstev. Churchill, ki je še pred šestimi ali osmimi meseci izjavil: V tem mesecu smo uničili 50% sovražnih podmornic, v prihodnjem mesecu ni mogel več reči, da je uničil 50%, kajti v tem primeru ne bi ostala niti ena podmornica več. Zaradi tega je bilo v prihodnjem mesecu vsega skupaj 30% in v naslednjem mesecu ni mogel reči, da je uničil 20%, pač pa se je moral zadovoljiti z desetimi. Ta mož, čigar pretvarjanje dejstev nima primera v svetovni zgodovini, je začel spoznavati, da imamo mi zdaj več podmornic, kakor pa smo jih imeli prej. To mora videti in verovati, kajti število naših podmornic je

mnogo strokovne. Zanimarjen ni nobeden od pripomočkov, ki plemenitijo našo narodno dušo in dvigajo našega narodnega duha. Geslo, ki se mu ZKD nikdar ni izneverila in se mu izneveriti ne more, je od začetka njenega dela napisano na njeno zastavo: s prosveto k svobodi. Svoboda duhovnega razvoja je pogoj pravega nacionalnega napredka. Ona je tudi jamstvo, da bo narod sposoben braniti svobodo in neodvisnost svojo in svoje države, ki zopet edina more omogočiti, da si Slovenci, Hrvati in Srbi izgradimo svojo lastno kulturo in s tem svoje lastno duhovno življenje.

Prosvetno delo ni politično delo v vsakdanjem smislu te besede. Toda v časih, v katerih živimo, so z občega narodnega in državnega stališa naši pro-

zdaj zares mnogo večje. On si ne more niti predstavljati, kako se povečuje število podmornic pri nas. Izjavili jih bomo mi, te zastopnike mednarodnega kapitalizma. Tudi to bomo doživeli. Nekega dne gotovo ne bo več Churchilla, nemških podmornic pa bo čedalje več.

Letalska vojna

Ko je nekdo mislil, da se priznati to dejstvo, tedaj je ta »najgenialnejši strateški«, ki se je kdajkoli rodil, sklenil preiti na letalsko vojno. Res, to je bila najduhovitejša misel Winstona Churchilla, začeti vojno v zraku z orožjem, v katerem je Anglija nasproti nam najslabša. Vi veste, da sem leta in leta predlagal svetu, da je treba prenehati z vojno bombardiranja, zlasti civilnega prebivalstva. Anglija je to zavrnila verjetno zato, ker je vedela, kako se bodo dalje razvijali dogodki. Izzaj pa kljub temu v tej vojni nikdar nisem vodil boja proti civilnemu prebivalstvu, niti nisem dovolil, da bi se to delalo. V poljski vojni nisem dovolil, da bi se izvedel en sam nočni napad na poljska mesta, ker ponoči posameznih ciljev ni mogoče tako točno zadeti. Zaradi tega sem v glavnem dovoljeval napade samo podnevi in sicer vedno samo na vojaške cilje. Prav isto sem storil tudi na Norveškem, v Holandiji Belgiji in Franciji.

Tedaj je Churchill, ker je spoznal, da britanska letala podnevi ne morejo preleteti nemškega ozemlja, naenkrat zapovedal nočne napade na nemško civilno prebivalstvo. Bombe so padle na civilno prebivalstvo ob Renu in v Westfaliji. Sam sem 14 dni vse to opazoval in sem si mislil, ali je ta človek še pri zavesti. Ko je bila vojna na zapadu končana, sem Angliji še enkrat ponudil roko. Spet so me obsuli z grdimi besedami. Postrlili so se tudi letalski napadi. Jaz sem še dalje čakal. Moram reči, da mi je bilo to težko. Po več kot treh mesecih sem nekega dne tudi sam izdal tako povelje. Sprejemam boj. Sprejemam ga z odločnostjo, s katero se sprejema boj, ki je »boj do zadnjega moža«. Oni so hoteli uničiti Nemčijo z letalsko vojno. Jaz na to bom zdaj pokazal, kdo bo uničen. Angleški narod, ki ga obžalujem, se za to lahko zahvali Churchill.

Boj do odločitve

Churchill je začel ta boj s skrajno vojaško nesmotnostjo, kakršne ni imel nikdar noben državnik ali vojskovođa. Začel se je boriti z orožjem, z najslabšim orožjem, ki ga ima in se bori s postojanki, ki so za Anglijo v trenutku, ko smo mi na položajih od Bresta do Tronhjemja, tudi v zemljepisnem oziru neugoden. To je najslabša postojanka, kakršno je Anglija sploh kdaj mogla imeti. Mi bomo ta boj vzdržali. Obzaujam, da bo tudi na naši strani zahtevali žrtve. Smo si na jasnem o tem, da bi danes kakšno premirje bilo zares samo premirje. Oni se lahko nadejajo, da jaz morda po nekaj letih ne bom več na čelu rajha in da bodo tedaj začeli boji sploščka. Zaradi tega je zdaj moj nujen sklep, voditi sovražnosti do jasne odločitve. Odstraniti je treba nevarnost, da se ne bi v dveh ali treh letih vsa stvar začela znova.

Eden mora biti premagan

Nemški narod pa končno želi imeti mir in sicer tak mir, v katerem bo lahko delal. S temi ljudmi obstoji samo eno negotovost. Eden mora biti premagan. To v nobenem primeru ne bo Nemčija. Če ima Nemčija danes drugačno zadržanje, je do tega prišlo zato, ker je narodni socializem spet dvignil nemški narod. On je ustvaril duhovno, moraine in materialne pedsodke z ogromno zmago vojske našega mladega rajha. Vsak vojak ve in mora vedeti, da so armade, ki korakajo pod našim ščitom, revolucionarna vojska tretjega rajha. One nosijo v svojih srih ne samo vero v Nemčijo, kot nekoč, pač pa tudi vero v takšno Nemčijo, ki bo v bodoče za nas vse ustvarjena, Nemčijo, za katero smo se toliko borili. V svojih srih nosijo vero v boljši rajh, v katerem bodo uresničeni veliki cilji našega narodnega in socialističnega reda. Danes že stoji takšna Nemčija in zato se moramo zahvaliti tistim, ki so leta 1923 korakali, tistim, ki so tedaj padli kot žrtve našega gibanja. Njihove žrtve pomenijo več kot 16 mrtvih. Oni so temelj novega vstajenja naroda. Oni so tedaj delali z neomejeno ljubeznijo do Nemčije, kajti onemu, ki je tedaj pristopil narodnemu socialističnemu gibanju, se je moglo reči: Ti se lahko vsemu odpo-

svetni naporji tudi eminentno političnega pomena. Seveda ne v smislu strankarskih razračunavanj in partijskih taktik, temveč kot prevažen razvojni činitelj, ki oblikuje usodo in bodočnost našega naroda.

Široko in plodno je delo Zveze kulturnih društev. Napredna in nacionalna javnost ga od nekdanj spremlja s svojimi tolimi simpatijami. Naj bi se te simpatije v bodoče še bolj praktično uveljavile s stvarno in delavno podporo vsem akcijam naših prosvetnih organizacij. V današnjih časih je ZKD bolj kakor kdaj eden glavnih činiteljev pri delu za ohranjanje naše življenjske volje in naše obrambne sposobnosti. Naj bi njena današnja skupščina obrodila obilo sadu!

veš. Ničesar nimaš, kar bi bilo zanesljivo, razen svoje lastne smrti. Toda ti vidiš pred seboj ono, za kar se mi vsi borimo. To je nova Nemčija, Nemčija časti, ki jo spet gradimo, in ki bo svojim sinovom zagotovila vsakdanji kruh, na podlagi zgodovinske preteklosti in na podlagi naših nekdanjih, sedanjih in bodočih vrednot.

Sad prvih žrtev

Zato so se ti ljudje zavzemali in zato je onih 16 dalo svoja življenja. Tem šestnajsterim jih je pozneje sledilo mnogo doma in zunaj mej nemškega rajha. Polnih 10 let je bila to pot mučnikov, zlasti za one iz Ostmarke in sudetskega področja zato, ker so tam bolj mogli smatrati kot boji, ki imajo najmanj izgledov na uspeh. Kakor da bi bili mogli videti vnaprej čudež, da se bodo po enem ali dveh desetletjih vrnil v veliki rajh kot zmagovalci. Kljub temu, da tega niso mogli videti vnaprej, so se borili z vero v svojih srih. Vse to je imelo izhodno točko v onih dneh 8 in 9. novembra 1923.

Tudi danes isti duh

Zato mi danes slavimo spomin na te ljudi, slavimo ga s posebnimi čustvi, s silnejšimi kot tedaj, kajti oni so istočasno nosili v svojih srih ogorčenje zaradi poraza iz leta 1918/19. To ogorčenje v njihovih srih ni prenehalo. Kolikokrat smo mi skupno sedeli vedno istih misli, da mora biti ta krivica iz naše zgodovine popravljen, in da to ne more tako ostati. Ta

sramota bo vedno ostala v spominu nemškemu narodu. Odstraniti jo bomo morali iz naše zgodovine. Spet jo bomo oprali. Mi bomo ponovno zgradili Nemčijo, ki bo Nemčija moči, sile in sijaja. Nemčija mora na vsak način vstati. V tem duhu se boj nadaljuje in v tem duhu smo mi danes tu pred ostalim svetom in bomo izvedli ono, zaradi česar so naši mučniki padli. Naši sovražniki hočejo uničiti Nemčijo. Prevarili se bodo. Šele iz tega boja bo nastala prava Nemčija.

Na koncu govora, ki so ga navzočni neprestano prekinjali z navdušenimi vzkliki in odobravanjem, so se neprenehoma ponavljale ovacije navzočim voditeljem rajha. Nazadnje pa je zarila ob splošnem veselju gromka pesem, v kateri je bila izražena bojovita odločnost.

Vtis v Rimu

Rim, 9. novembra. AA. (DNEB) Včerajšnji Hitlerjev govor je zbudil v Italiji, najgloblji vtis. Zlasti podčrtavajo dvoje: ogromne možnosti nemške oborožitve in industrije, zatem pa odločno zavrnitev vsakega kompromisa in nespremenjeno odločnost, da se vojna nadaljuje do popolne in jasne odločitve. V političnih krogih vidijo v Rimu v teh dveh ugotovitvah dvoje velikih dejstev, ki bosta odločilni za nadaljevanje vojne, katero je želela Anglija in za skupno zmago držav osi.

Vojni cilji Anglije

„Osvojitve vseh narodov v Evropi, ožje bratstvo med narodi, napredek in mir“

London, 9. nov. s. (Reuter) Danes je bil v Mansion House slovesno ustoličen novi londonski župan sir George Willkinson. Ob tej priliki je na slovesnem banketu govoril tudi ministrski predsednik Churchill. Enako, kakor župan v svojem govoru, se je tudi Churchill spomnil boleznih bivšega ministrskega predsednika Chamberlaina in izjavil, da ga njegova bolezen danes navdaja z največjo skrbjo, tembolj, ker je bil Chamberlain še nedavno aktivni tovariš v vladi ter so pod njegovim vodstvom služili mnogi ministri. Nato je Churchill nadaljeval:

Ravno pred 6 meseci sem prevzel predsedstvo vlade. K sreči niso bile tedaj podane nobene pretirane obljube ali napovedi. V preteklih mesecih so šle preko nas težke preizkušnje in nesreče, vendar pa smo jih prestali. Vse, kar smo v tem času dokazali, pa je, da smo ostali pri življenju, da naša moč narašča in da imamo nezlomljivo voljo, da nadaljujemo vojno do zmage. Zunanji svet, ki te nekaj časa dvomil v naš uspeh, sedaj veruje v angleški obstoj. Kljub vsem udarcem, ki smo jih pretrpeli, nismo nikar pozabili svojih obveznosti ali pogodb napram okupiranim državam, ali napram onim, ki stoje v borbi na naši strani. Nasprotno, prav zato, ker smo ostali sami, smo lahko bolj jasno in precizno obnovili svojo obvezo, da se bomo za stvar vseh držav, ki so jih zasledile nemške čete: za Avstrijo, Češkoslovaško, Poljsko, Norveško, Nizozemsko, Belgijo, največje med njimi — Francijo, in Grčijo. Za vse nje se borimo.

Churchill je nadalje govoril o Zedinjenih državah. Izrazil je toplo zahvalo republikanskemu predsedniškemu kandidatu Willkieju, ki je dejal, da je republikanska stranka za poro Angliji v najvišji meri. V imenu vseh Londončanov je izrazil Churchill čestitke predsedniku Rooseveltu k ponovni izvolitvi in dejal, da Roosevelt ni nikdar zamudil prilike, da ne bi prožil Angliji roke pomoči. V najbolj kritičnem tre-

nutku je ameriški narod dal Rooseveltu izraz zaupanja brez primere. Anglija bo seke časoma deležna pomoči ogromne produkcije municije v Zedinjenih državah. Amerika ima ves interes na tem, da Anglija uide uspešen odpor in da končno zmaga. V tem so si edine vse ameriške stranke. Poleg materialne pomoči, ki prihaja iz Zedinjenih držav, pa je Anglija deležna tudi čustvene pomoči in simpatij vseh Američanov.

Churchill je nadalje razlagal, zakaj angleška vojska še ni pričela z ofenzivo proti sovražniku. Naša produkcija municije, je dejal, šele sedaj polagoma narašča in je šele v zgo-njem stadiju drugega leta vojne. Tovarne, ki so bile ustanovljene ob začetku vojne, večinoma šele sedaj pričnajo delati. Nasprotno pa je nemška vojna produkcija se aj dosegla že približno svojjo najvišjo točko. Pred nami je še dolga in težka pot, da povečamo svojo vojno produkcijo. Moramo jo pospešiti in brez dvoma bomo v tem oziru uspehi zavedati pa se moramo, da si sovražnik prizadeva, da nam odreže življenjsko potrebne pošiljke preko morja. Ohranitev »svobodne poti preko oceanov je absolutno potrebna za našo zmago in bistvenega pomena za vse one, ki žele naše zmage. Če pa hoče biti naša armada ofenzivna, mora tudi naše letalstvo, ne samo po kakovosti, temveč tudi številčno prekositi sovražnika.

Govorec o Grčiji je dejal Churchill: Danes gredo naše simpatije in naše obdovanje k mali herojski državi in malemu grškemu narodu. Govorim iz srca vseh Londončanov, če ponovljamo obljubo, da bomo Grčiji pomagali z vsemi silami v borbi proti onim, ki so jo napadli in ji bomo nudili vedno večjo pomoč, dokler končno pravica ne bo zmagala.

Kot vojni cilj Anglije je označil Churchill osvoboditev vseh narodov v Evropi, zagotavljanje samovlade vsem narodom, ožje bratstvo med narodi, napredek in mir.

Vojna v Afriki

Odbit angleški napad v severni Afriki — V Sudanu se nadaljujejo borbe ob abesinski meji

Rim, 9. nov. br. (Stefani) V severni Afriki je bil motorizirani oddelci s vražnika pognan v beg od naših prednjih čet. Sovražna letala so bombardirala Tobuk, kjer je bil en civilist ranjen in je bila škoda neznatna, ter naselbino Derno, kjer je bilo 9 ljudi ubitih in 28 ranjenih, a gmožna škoda tudi ni bila velika.

Vzhodni Afriki je bil odbit napad sovražnih lovskih letal. Eno angleško letalo je bilo sestreljeno.

Kairo, 9. nov. s. (Reuter). Današnji komunikacije poveljstva angleške vojske na Bliznem vzhodu javlja:

Egipt: Sovražna letala so izvedla več izvidniških poletov nad prednimi postojankami naše vojske.

Sudan: Operacije pri Galabatu se nadaljujejo. Od ujetnikov smo zvedeli, da

so italijanski batalion, ki je bil stacioniran v Galabatu in oba bataliona, ki sta 6. novembra izvedla protinapad proti mestu, pretrpeli resne izgube. Pri Kasali se operacije nadaljujejo. V teku teh operacij smo zajeli 250 ujetnikov kakor tudi mnogo orožja in vojnega materiala.

Kenja in Palestina: Nčesar poročati. Egipt: Tromotorno italijansko bombo letalo tipa Savoia 82 je nepredvidljivo pristalo na otoku. Štirje člani posadke so bili ujeti.

Kairo, 9. nov. s. (Reuter). Egiptsko notranje ministrstvo javlja, da je bilo v letalskih napadih na oazo Siva ubitih 6 oseb, dve na sta bili ranjeni. Poročila o škodi je majhna. Napade so izvedli italijanski bombniki v spremstvu lovskih letal.

DANES JE PO VSEJ SLOVENIJI

narodna zbirka CMD

MAL POLOŽI DAR — DOMU NA OLTAR!

MOLOTOV PRIDE V BERLIN

da »z osebnimi stiki z nemškimi državniki poglobi sodelovanje med Nemčijo in Rusijo«

Berlin, 9. nov. br. (DNB). Uradno poročajo: Na povabilo nemške vlade in v odgovor na lanskoletne obiske nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Moskvi bo predsednik sveta ljudskih komisarijev SSSR in komisar za zunanje zadeve Molotov v kratkem obiskal Berlin, da v okviru prijateljskih odnosov med obema državama z osebnimi stiki poglobi obstoječe sodelovanje.

V poučenih krogih se v zvezi s tem uradnim poročilom doznava, da prispe Molotov v Berlin prihodnji tork.

Moskva, 9. nov. s. Nocoj je objavila uradna agencija Tass naslednji komunikacijo: Na povabilo nemške vlade in v odgovor na poset nemškega zunanjega ministra Ribbentropa preteklo leto v Moskvi, bo predsednik sveta komisarijev in komisar za zunanje zadeve Molotov v bližnjem času posetil Berlin, da v okviru prijateljskih odnosov med obema državama z osebnimi stiki poglobi obstoječe sodelovanje.

O čem bodo razpravljali v Berlinu

Berlin, 9. nov. p. Kakor se je izvedelo, odpotuje jutri zjutraj Molotov do Gdanskja

naproti nemški zunanji minister Ribbentrop. Nadalje se je izvedelo, da je nemška vlada dala Molotovu na razpolago poseben vlak, s katerim bo potoval od nemške meje do Berlina. Nastanilo se bo v gradu Bellevue. Jutri zjutraj prispe iz Moskve v Berlin šef protokola sovjetskega komisiarata za zunanje zadeve Barkov.

Za časa bivanja Molotova v Berlinu bodo nekateri najpomembnejši listi izhajali v posebnih izdajah, ki bodo deloma vsebovale gradivo v ruščini.

V svojem komentarju beleži berlinski poročevalec »Politike« veliko vlogo, ki jo je igral pri tej stvari nemški veleposlanik v Moskvi grof Schulenburg, ki se je šel pred kratkim vrniti v Moskvo, pa se rezultati njegovega dela že povsem jasno kažejo. Predvsem je ruska vlada energično protestirala v Angliji zaradi zaplenbe trgovskih ladij nekdanjih baltskih držav. Opaženo je bilo nadalje, da so se nenkrat zboljšali odnosi med Rusijo in Japonsko, kar se je posebno manifestiralo v okoliščinah, da je Molotov že nekajkrat sprejel novega japonskega veleposlanika v Moskvi Tatekava. Čeprav je šel kratek čas na tem svojem položaju, tudi italijanski tisk je spremenil svoje prejšnje stališče do Moskve in zastopa zadnje dni tezo o skupnosti interesov in resničnem sodelovanju z Rusijo. Končno se lahko smatrajo poslednji

svečani sprejemi na ruskih veleposlaništvih v Rimu in Tokiu, ki so se jih udeležile ugledne osebnosti teh držav, kot znamenje za nove odnose med njimi in Rusijo.

Glavna snov razgovorov v Berlinu bo na vsak način razmejitve interesnih sfer. Kar se tiče evropskega kontinenta, so že razdeljene in definirane. Zaradi tega je treba domnevati, da se bodo sečaj razdelile med Rusijo in silami berlinskega pakta interesne sfere na onih področjih izvenevropskega kontinenta, kjerkoli imajo vse štiri velesile svoje interese. Drugi glavni predmet razgovorov v Berlinu bo nedvomno nadaljnje zadržanje Turčije in likvidacija vseh vprašanj, ki so z njimi direktno v zvezi. Ne sme se pozabiti, da je nedavnim razgovorom v Sumavi prisostvoval tudi nemški poslanik v Turčiji von Papen. Zadržanje Turčije glede na sedanjo vojno je postalo potemtakem zelo pereče, vendar pa bo tudi za rezultat vojne proti Angliji kakor tudi za položaj Rusije, ki ima važne interese na Blžnjem vzhodu.

Vsa vprašanja, ki se bodo v Berlinu obravnavala in vsi sklepi bodo v okviru sodelovanja med Italijo, Nemčijo in Japonsko ter Rusijo. Računati je s tem, da se bo organiziral ogromen gospodarski in politični blok, ki bo obsegal ves azijski in evropski kontinent.

Nemška letalska in podmorniška borba z Veliko Britanijo

Napadi na angleško otočje zopet zelo razsežni in močni — Mnogo hiš v Londonu poškodovanih — V Liverpoolu bombardirani pristaniški objekti

London, 9. novembra. j. (Ass. Press). Ker so bile v noči na soboto nad Anglijo dokaj udobne vremenske prilike so bili tudi nemški zračni napadi na angleško otočje neprimerno razsežnejši in močnejši kakor v minulih nočeh. Napadi so se pričeli o mraku ter so trajali z manjšimi presledki skoraj do jutra. Napadi so bili v prvi vrsti osredotočeni na London, Liverpool in industrijska središča v srednji Angliji. Nemška letala so napadala ponoči v močnejših formacijah. V Londonu je bilo v središču mesta hudo poškodovano več trgovinskih in stanovanjskih poslopij. Pristaniške naprave ob Temzi so bile deležne toče zažgalnih in rušilnih bomb. Na več mestih so izbruhnili požari, ki so do jutra zaposlovali gasilstvo. Pri pospravljanju delih so sodelovale tudi angleške pionirske čete. V Liverpoolu so bili bombardirani pristaniški objekti. V osrednji Angliji so bile v več mestih vržene bombe na industrijske naprave, ki pa niso utrpeli večje škode. Število človeških žrtev še ni ugotovljeno, utegne pa biti znatno.

London, 9. novembra s. (Reuter). Danes dopoldne so posamična nemška letala izvedla nekaj manjših napadov na razne točke v Angliji. Ne da bi bil dan letalski alarm, je neko nemško letalo iz oblakov vrгло tri bombe na London. Pri tem je bilo nekaj človeških žrtev. V nekem južno-angleškem mestu sta bili zjutraj pri napadu razrušeni dve hiši in nekaj oseb je bilo ranjenih.

Popoldne so izvedla nemška letala napade na Liverpool, na južnovzhodno, srednjo in severozapadno Anglijo. Tudi ti napadi so bili večinoma izvedeni od posamičnih letal pod zaščito oblakov.

London, 9. nov. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo javljata v svojem nocošnjem komunikatu: Nemška letala so napadala danes Anglijo posamično ali v manjših skupinah. Nekatera izmed letal so prodrla v notranjost dežele in vrгла bombe na več točkah v srednji, južnovzhodni in južnopozadnji Angliji. Manjše število bomb je padlo tudi na izolirane točke v severovzhodni in južni Angliji. V vseh teh preletih je bilo zadetih nekaj hiš, povzročena škoda ni večjega obsega, in število človeških žrtev je majhno. Posamična sovražna letala so pod zaščito oblakov na več točkah tudi s strojnimi napadali naselbine, vendar z majhnim učinkom.

Do 18. je bilo znano, da so tekom dneva angleški lovi sestrelili tri nemška letala. Na angleški strani ni bilo izgub.

London, 9. nov. s. (Reuter). Po informacijah iz Sudana italijanska letala od srede dalje skoro neprestano močno bombardirajo Galabat, ki so ga zavzele angleške čete.

„Hurricani“ v boju s strmoglavci

London, 9. novembra. br. (Reuter). Pri večeršnjih spopadih nad Anglijo je bilo sestreljeno 20 nemških letal. Večinoma so bila to strmoglavca letala »Junkers 87«, ki so v večji skupini poskušali napasti neki angleški konvoj, a so pri tem naletela na eskadro »Hurricanov«, ki so bili sprčo svojih brzostrelnih topov v očitni premoči. Vojaški krogi v Londonu danes ugotavljajo, da so Nemci pri letalski ofenzivi proti Angliji spet ubrali novo taktiko. Znova so se pričeli posluževati strmoglavskih bombnikov, ker lovski bombniki tipa »Messerschmitt« pri napadih na Anglijo niso mogli doseči večjih uspehov. Ti so namreč lahko jemali s seboj le manjše tovore bomb. Naknadno se je ugotovilo, da se je večerji rešil še 1 angleški pilot, tako da so Angleži izgubili 6 aparatov in le 3 letala.

Nemško uradno vojno poročilo

Berlin, 9. nov. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes opoldne naslednje službeno vojno poročilo:

Skupine nemških bojnih letal so nocoj in podnevi uspešno naletavale s povratnimi napadi na London ter je bilo za

deto mnogo oskrbovalnih naprav in dokov. Napadi so se razširili tudi na luke ob vzhodni obali Anglije, pri čemer je bil posebno Great Yarmouth ponovno hudo zadet. Prav tako so bila uspešno napadena letališča v grofiji Norfolk in Yorkshire. Tam je uspelo povzročiti požare v hangarjih in drugih objektih. Ponoči so bile bombardirane industrijske naprave v Birminghamu in Coventryu, kakor tudi pristaniške naprave v Liverpoolu. Opaženo je bilo mnogo eksplozij.

Skupine strmoglavskih letal maršala Kesselringa so spet napadle ladie in konvoje v področju pred vzhodno obalo Britanskih otokov in so nasprotniku prizadejale ogromno škodo. Pri tem je bilo, kakor je bilo že objavljeno, gotovo potopljeno 6 ladij s skupno 34.000 tonami verjetno pa še nadaljnji 2 tovrstni ladij s skupno 7.000 tonami. Neko 10.000 tonsko križarko sta zadeli dve bombi tako hudo, da je treba računati z njeno izgubo. 5 trgovinskih ladij je bilo močno poškodovano.

Angleški bombniki nad Nemčijo in Italijo

V noči od petka na soboto so Angleži srdito bombardirali Monakovo, Frankfurt in Kruppove tvornice ter industrijske naprave v Turinu in Milanu

London, 9. nov. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja:

Preteklo noč so angleški bombniki napadli železniške postaje in tovarne kolodvorov v središču Monakova. Vrhovnih je bilo več bomb, med njimi tudi najtežjega kalibra. Angleška letala so preletela razdaljo 600 milj od Anglije do Monakova zgodaj zvečer. Napad se je pričel ob 20.34 srednjeevropskega časa. Zadnja letala so zapustila Monakovo ob 22.10.

Nadalje so bile s eksplozivnimi bombami napadene bencinske rafinerije v Gelsenkirchenu in Frankfurtu. V Nürnbergu in Amsterdamu so bile bombardirane letalske tvornice; v Hammu, Soestu, Osnabrücku, Duisburgu, in Hooku van Holland tovarni kolodvorji; v Stuttgartu, Saarbrücknu, Mainzu in Le Havru železniška križišča.

Letala obalnega poveljstva so napadla z uspehom oporišče nemških podmornic v Lorientu. Nadalje je bilo bombardiranih 18 sovražnih letališč.

V severni Italiji so angleški bombniki napadli Fiatove tvornice v Turinu in tvornice električnega materiala Magnito-Pirelli v Sesto San Giovanni pri Milanu. Napad na Turin se je pričel ob 22. Izvedlo so ga letala zaporedoma v teku pol ure. poleg tvornice motorjev je bila napadena tudi Fiatova letalska tvornica; nadalje so bili bombardirani glavni kolodvor in sosednji tovarni kolodvor v Turinu in neko železniško križišče na severovzhodu Turina.

Z vseh teh poletov so se vrnila vsa angleška letala.

Berlin, 9. nov. AA. (DNB). Britanska letala so preteklo noč letala nad Monakovo. Čeprav je bilo število teh letal znatno večje kot pa o priliki napada na Berlin je bila prizadejana vendarle neznatna stvarna škoda. Vojaškega uspeha napadi niso imeli po razporedu napadov samih pa se lahko sklepa, da napadi niso niti imeli tega cilja, ker je britanskim letalcem očitno vidno samo do tega, da bi kalili svečanosti nemškega naroda v glavnem mestu narodno-socialističnega gibanja. Ta njihova namera pa se jim ni niti najmanj posrečila.

London, 9. nov. j. (Reuter). Kakor zatrjuje informacijska služba letalskega ministrstva, so angleški bombniki napadli Monakovo baš tedaj, ko je kancelar Hitler v Bierhalle s svojimi tovariši slavil obletnico znanega puča nacionalno-socialistične stranke leta 1923. Kakor zatrjujejo z merodajnega mesta, je ena izmed bomb zadela tudi znanl Bierkeller v Monakovu, prebila strop in povzročila v notranjosti zgradbe velik požar.

London, 9. nov. s. (Reuter). Angleški piloti, ki so izvedli napad na Monakovo

no. Na njih so izbruhnili požari in n'sa-te so eksplozije. Poškodovane so bile neke nadaljnja 10.000 tonska križarka in 4 trgovinske ladje.

Na Atlantskem oceanu so naša boina letala vzhodno od Irske potopila 3 tovrstne ladje s skupno 9000 tonami. Ob ustju Temze so naši rušili s topovi in strojnimi napadli pristaniški in tranzitni promet. Miniranje britanskih luk se je nadaljevalo.

Nasprotnik je v noči na 9. november orodil nad nemško ozemlje in odvzel več bomb. Nekaj objektov je bilo zadeto v Monakovu, Stuttgartu in nekaterih manjših krajih na Württemberkem. Škoda je bila neznatna. Pri napadih na stanovanjske okraje je bilo nekaj hiš poškodovano. Na njihovih ostrejših so izbruhnili požari. Dva civilista sta bila ranjena.

Pri letalskih spopadih je n'sro'nik večerji izubil 17 letal, eno letalo pa je ponoči sestrelilo protiletalsko topništvo. 4 nemška letala se pogrešajo.

preteklo noč, javljajo, da so bombe povzročile ogromne eksplozije in požare, ki jih je bilo videti iz letal vse do Augsburga. Napad na Monakovo je bil eden najhujših, kar jih je doslej izvedlo angleško letalstvo.

London, 9. nov. s. (Reuter). O napadu, ki so ga izvedla angleška letala v noči od četrtka na petek na Kruppove tvornice v Essenju poročajo naslednje podrobnosti: Vrhovnih je bilo več sto zažgalnih bomb in več ton eksplozivnih, med njimi tudi takih najtežjega kalibra. Napad je trajal nad štiri ure. Vreme je bilo ugodno in že prva angleška letala so s lahkoto našla svoj cilj. Poznejši skupinam letal so pri orientaciji pomagali še številni požari. Piloti pripovedujejo, da so se eksplozije v tvornicah, ko je bil napad na višku, vrstile neprestano trideset ur. Med tovarniškimi objekti je nastal ogromen požar v dolžini ene milje in širini četrte milje. Ob koncu napada so se angleška letala spustila še prav nizko in vrгла svoje bombe direktno na cilj.

Bern, 9. nov. j. (Ass. Press). Nočni napad angleških bombnikov na italijanske industrijske naprave v zgornji Italiji, zlasti v Turinu in Milanu, je bil precej močan. Angleška letala so vrгла na razne industrijske objekte veliko število rušilnih bomb, ki so povzročile nekaj škode. Bombe so padle tudi na nekatere delavske naselbine.

Antonescu odpotuje v tork v Rim

Bukarešta, 9. novembra. AA. (Havas). Predsednik vlade general Antonescu bo 12. novembra odpotoval v Rim.

Kralj in kraljica pri Chamberlainu

London, 9. novembra. s. (Reuter). Zdravstveno stanje bivšega ministrskega predsednika Chamberlaina je danes nespremenjeno.

Chamberlain se mudi od svoje demisije dalje na svojem posestvu v Hampshire. Danes se je izvedelo, da sta Chamberlaina nedavno posevita kralj in kraljica ter ostala pri njem eno uro.

Pierlot pri kralju Juriju

London, 9. novembra. j. (Reuter). Angleški kralj je večerji v Buckinghamski palači sprejel v avdienco belgijskega ministrskega predsednika Pierlota.

Končni izid volitev v Ameriki

Washington, 9. nov. br. (CBS). Danes so bili objavljeni službeni podatki o rezultatih volitev novega predsednika Zedinjenih držav. Volitev se je udeležilo 48.929.481 upravičencev. Za Roosevelta je bilo oddanih 26.361.762, za Willkieja 21.867.719 glasov. Od 531 volilnih moč je prezidentu Rooseveltu pripadlo 449 Willkieju 82.

Odkritje zarote na Madžarskem

Budimpešta, 9. nov. o. Odkritje zarote v vrstah pripadnikov »Puščicah križev« proti sedanjemu režimu je izzvalo veliko vznemirjenje in tukajšnjih diplomatskih in političnih krogih. Ni dvoma, da bo parlament, ki se sestane v tork, odobril stališče imunitetnega odbora, da se odvzame imuniteta petim soobtoženim poslancom, ki bodo nato aretirani in postavljeni pred sodišče. Za zarotnike je pristojno izredno vojaško sodišče, ki mora sodbo izreči v 24 urah. V poštev prihajata le smrtna obsodba ali oprostitve, možna pa je apelacija na redno kazensko sodišče.

Budimpešta, 9. nov. br. (CBS). Policija je danes v okviru iskanja proti prevratnikom aretirala 40 pravočrtnih organizacij puščicah križev. Na njihovih stanovanjih so našli mnogo orožja, ki je bilo zaplenjeno.

Grško-italijanska vojna

Italijani ojačujejo svoje pozicije — Grki poročajo o zajetju večjega italijanskega oddelka

Rim, 9. nov. br. (Stefani). V 155. sl. žbenem vojnem poročilu ki je bilo davi objavljeno pravi vrhovno poveljstvo italijanske vojske:

V Epiru so naše čete ojačile mostišče na drugi strani reke Kalamas. Pri izvedniški akciji nad osrednjim S. dozemskim morjem so se naša letala spopadla s sovražnimi lovskimi letali. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno in se je še v zraku vnelo dve sta bili hudo poškodovani.

Sovražnik je v pretekli noči napadel Turin. Bombe so treščile v bližini r. d. n. r. sanatorija San Luigi, vojaške bolnišnice ter neke vojašnice. Povzročene je bilo nekaj škode. En civilist je bil ubit. 7 pa jih je bilo ranjenih. Med Moncagli-erijem in Casilzom je bomba udarila v neko kmečko hišo. 9 ljudi je bilo mrtvih in nekaj ranjenih. Pri teh napadih je nastalo nekaj požarov, ki pa so bili takoj pogaseni. Sovražnik je napadel tudi Cagliari, a ni povzročil ne žrtev ne škode.

Rim, 9. nov. br. (Stefani). Vst o sovražnem letalskem napadu na Turin in Moncaglieri, še posebej na okoliščina da Angleži sistematično kršijo vse norme o prizanašanju bolnikom, ženam in starcem ter napadajo objekte, ki so daleč od vojaških, je izzvalo v vse italijanski javnosti veliko ogorčenje. Tudi poslednji napad je bil koncentriran na bolnišnice in sanatorije v Turinu ter kmečke hiše v Moncaglieriu. Seznam žrtev kaže, da so bile ubite žene, otroci in starci. Politični krogi na naša'ajo, da bo morala biti reukcija na take napade z italijanske strani izredno huda in odločna.

Vesti iz grškega vira

Atene, 9. nov. s. (Reuter). Poveljstvo grške vojske je objavilo ponoči naslednje 13. vojno poročilo:

Topniške borbe se nadaljujejo na vsej fronti. Tekom raznih bojov lokalnega značaja so naše čete ujele 5 italijanskih častnikov in 150 vojakov. Zaplenjenih je bilo 5 havbic, 7 strojnica in mnogo drugega vojnega materiala.

Sovražna letalska aktivnost ni bila večeraj pomembna. Bombardirana je bila samo neka vas, ne da bi bila povzročena škoda. Protiletalsko topništvo je sestrelilo eno sovražno letalo.

V tiskovnem uradu grške vlade je bila sinoči inozemskim novinarjem podana izjava o položaju na grško-albanskem bojišču, ki pravi, da je položaj za Grke v splošnem zadovoljiv. Po 12 dneh vojne niso Italijani nikjer dosegli večjega uspeha. Niso točne vesti, da bi bili Italijani že prispeli do reke Acheron, ali da bi bili zasedli neki vrh pred Janino. V Pindusu so v teku boji z nekim italijanskim oddelkom. Na desnem krilu fronte, v Macedoniji, je položaj nespremenjen, toda za Grke zadovoljiv.

Atene, 9. nov. s. »Exchange Telegraph« javlja, da so trije grški bataljoni v severovzhodnem delu bojišča dosegli večeraj v boju z Italijani nove uspehe. Italijani so imeli v boju 70 mrtvih in ranjenih. Ujetih je bilo še neugotovljeno število italijanskih vojakov, nadalje so bili zaplenjeni štirje topovi in mnogo vojnega materiala.

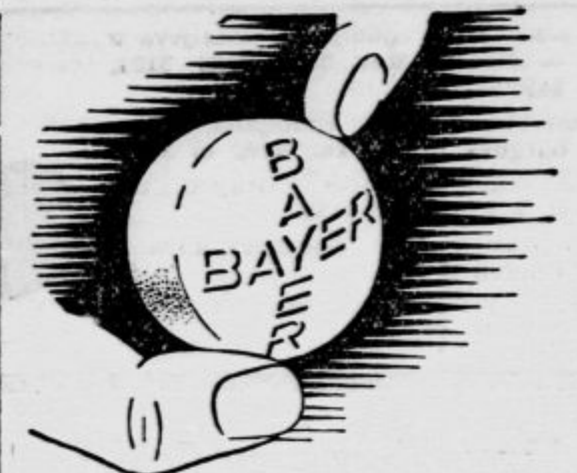
Kapitulacija večjega italijanskega oddelka

Atene, 9. nov. br. (CBS). Ojačane grške vojske so pod vrhovi Pindosa zastavile nadaljnje italijansko prodiranje proti Janini. Uspelo jim je obkoliti večji italijanski oddelk. 2000 do 3000 vojakov s poveljniki vred je kapituliralo. Vojaki so pripadli tako zvan diviziji Centauro. Ujet je tudi poveljnik divizije, neki general.

Rooseveltovo posredovanje med Anglijo in Irsko?

Angleži že pripravljajo načrt za ureditev svojih oporišč na Irskem

London, 9. nov. j. (Ass. Press). Navzlic temu, da po nenavadno energičnem govoru predsednika irske vlade de Valere ni mogoče govoriti o nobeni vidni reakciji v Veliki Britaniji, pa zatrjujejo v poučenih angleških krogih, da na merodajnih mestih z vso pazljivostjo zasledujejo položaj ter verjetno tudi že pripravljajo načrte, kako se bo uredilo vprašanje angleških mornariških oporišč na irskem ozemlju. Ta načrt dolga rešitev na podlagi nekaterih osnovnih smernic, ki v enaki meri vpošte-

Usakdo ve da je **ASPIRIN**

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z »Bayer«-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez »Bayer«-jevega križa, ni!

Opis rep. pod št. 7257 od 28. marta 1940.

Medtem se grške čete utrjujejo na svojih postojankah na severovzhodnem odseku. V pretekli noči so z napadom na nož zavzele nov vrh v bližini Korice, ki jo grško topništvo še zmerom intenzivno obstreljuje.

Danes se je vreme v Grčiji nekoliko zboljšalo. Italijanska letala so zaradi tega pričela z novimi napadi na posamezna grška mesta. Danes dopoldne sta bili napadeni Janina in Larisa. Na Janino je bilo odvrženih 30 bomb.

Grški vojni plen

Atene, 9. nov. j. (Atenska agencija). V teku raznih lokalnih operacij, ki so jih grške čete v petek in soboto izvršile na raznih frontnih sektorjih, so med drugim ujele tudi približno 150 sovražnikov ter 4 častnike. Kakor ugotovlja zadnji komunikacije grškega vrhovnega poveljstva, je bil znan tudi vojni plen, med katerim je večje število metalcev min, strojnica in drugega orožja ter opreme. Topniški ogenj večeraj ni bil nikjer posebno močan. Prav tako je bila tudi aktivnost italijanskega letalstva le manjšega obsega. Italijanska letala so bombardirala neko vas. Eno izmed italijanskih letal je bilo sestreljeno od grškega protiletalskega topništva. Kakor dodatno ugotavlja ministrstvo za narodno varnost, tekom večerajšnega dneva italijanska letala niso izvršila nikakih napadov na kraje v notranjosti Grčije.

Atene, 9. nov. br. (At. ag.). Na srednji grški fronti se še zmerom razvija borba z italijanskim alpskim oddelkom, ki mu je uspelo prodreti nekoliko globlje v grško ozemlje, a je sedaj izoliran. V pretekli noči je bilo spet ujetih več Italijanov. Po tukajšnjih podatkih je sedaj v grškem ujetništvu že nad 2000 italijanskih vojakov in oficirjev.

Atene, 9. nov. s. (Reuter). V Solun je prispelo zopet 31 italijanskih vojnih ujetnikov-alpincev. Izjavili so, da so bili pred začetkom italijansko-grške vojne stacionirani ob francoski meji v Alpah.

Angleške vesti

London, 9. novembra s. (Reuter). Današnja poročila z grško-italijanskega bojišča javljajo, da so Grki v srednjem delu fronte v Pindskem pogorju nekoliko napredovali.

V vzhodnem delu bojišča ob Malem Prespanskem jezeru ni nobene spremembe v položaju.

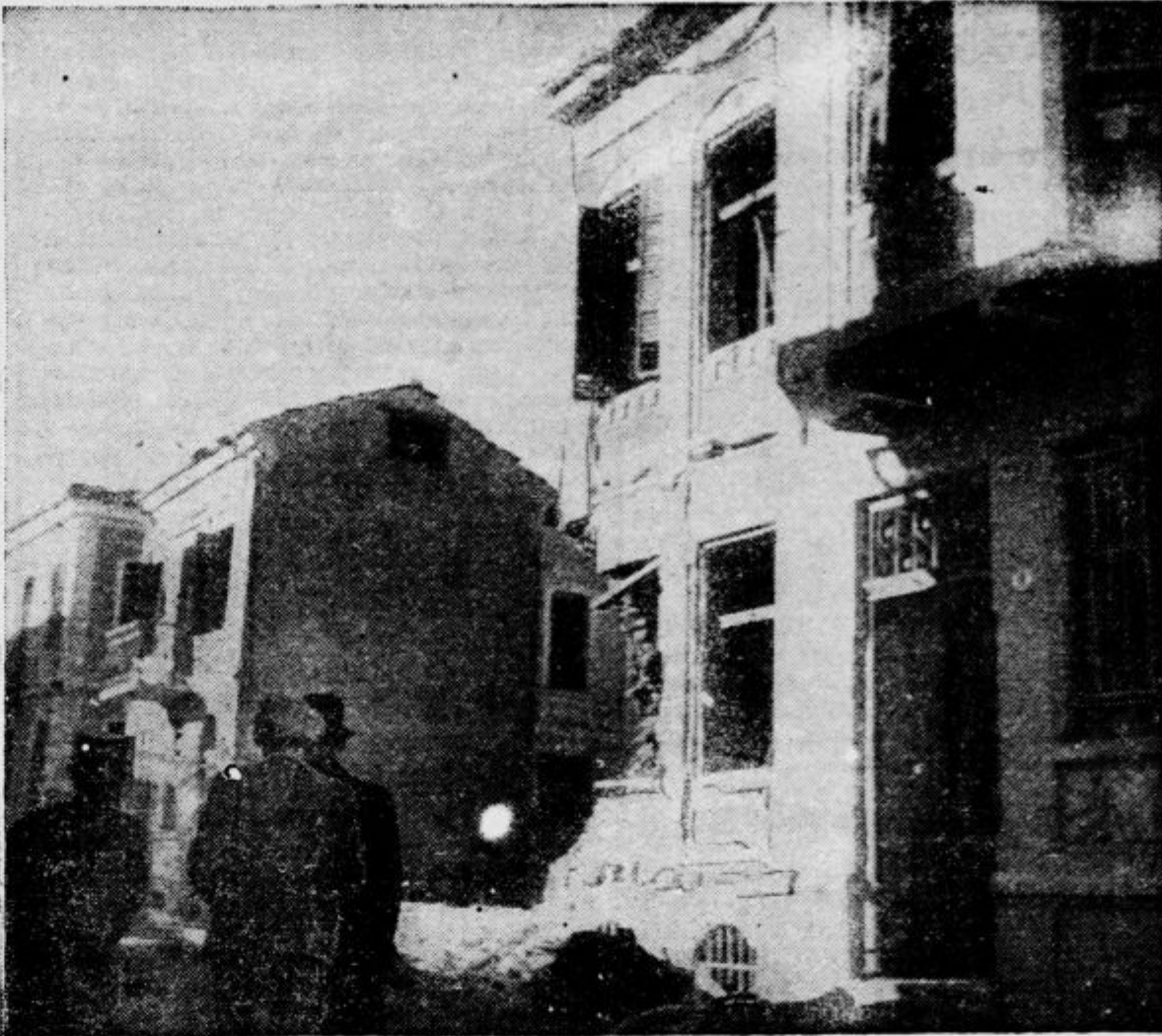
V zapadnem delu se italijanski napadi še niso pričeli. Italijanske čete so sicer izsilile prehod preko reke Kalamas, toda Grki zaničajo, da bi bile že pridrle do reke Acheron. Za enkrat so samo prehodili preko reke Kalamas v italijanskih rokah.

Nekaj podatkov je prispelo o italijanskem oddelku, ki je prodril v srednjem delu fronte v Pindsko pogorje in je sedaj obkolen. Po grških informacijah sta to dva pehotna polka in en polk gorskega topništva brigade Venezia.

London, 9. novembra. j. (Reuter). Po informacijah, s katerimi razpolagajo v angleških letalskih krogih, se glavna italijanska ofenziva na obrežnem frontnem sektorju še ni razvila in se tudi položaj na severnem frontnem sektorju ni bistveno izpremenil. Na odseku v Pindusu so grške čete malenkostno napredovale in so tamkaj na nekaterih točkah do 10 km globoko na albanskem ozemlju v okolici Dystratona so grške čete dosegle nekaj uspehov proti italijanskim formacijam. V londonskih službenih krogih na'ajo, da niso resnične vesti, da bi se v Atenah nahajali kaki angleški vojaki.

vajo skupne obrambne interese Velike Britanije in Irske, ne da bi slednja morala zaradi organizacije skupne obrambe kakorkoli trpeti na svojem prestizju. Danes se v Londonu mnogo razmotriva o možnosti, da bi med Veliko Britanijo in Irsko posredoval predsednik Roosevelt. Baje so bili v ta namen s strani angleške vlade že storjeni primerni koraki v Washingtonu. Dejstvo je vsekakor, da s službenega mesta te vesti doslej niso bile niti potrjene, niti demantirane.

Med ruševinami in ranjenci v Bitolju

Bitolj po napadu treh tujih letalcev: pogled v razrovan o ulico in vogal lepe hiše, ki jo je zadela bomba

„Sejm bil je živ“ ... v torek pred napadom

Bomba je prebila streho

Obisk pri bitoljskih ranjencih Zgledna požrtvovalnost hrabrega bitoljskega zdravnika

Bitolj, 9. novembra
Ko so pretekli terek padale bombe sredi navzavnejšega trznega dne na Bitolj. Je bilo pri prvem naletu ranjenih pet ljudi, dva sta pa obležala mrtva. Vse hiše je bilo ponovno bombardiranje. Takrat so tuji letalci prileteli prav nad središče mesta in vrgli bombe na najživahnejše ulice. Ob silnem tresku se je začelo ječanje in vpitje ranjencev, daleko večje število pa je obležalo nemih, mrtvih.

Kakor smo že poročali se ranjenci ob skrbni nezi počutili v bolnišnici prav zadovoljivo in se večini njih obrača stanje na bolje. Dva med njimi sta precej hudo poškodovana. To sta Oskar Milavec iz Maribora in Adija Hasan Mehmedova. Vendar se tudi njima obrača stanje na bolje. Oskar Milavec je izpovedal, da je le za las ušel smrti. Adija pa je bila po hitela iz hiše takoj po prvem bombardiranju, da poišče svojega brata. Našla ga je mrtvega, padel je takoj pri prvem bombardiranju. Ko so kmalu nato v družici začele treskati bombe, je obležala še Adija. Prezanimiv je bil način reševanja ranjencev. M'd prvimi, ki so jim pomagali, je bil dr. Milišić, kirurg državne bolnišnice v Bitolju. Prvi je začel iskati ranjence in je dal navodila kako jih je treba prenesti v bolnišnico. Pri tem je sam vneto pomagal, zlasti po drugem bombardiranju. Tako mu je z dvema pomagačema uspelo izvleči nekoga ranjenca izpod dveh mrtvih. Neki starejši delavec, ki ga je ubila bomba, se

je zgrudil na svojega tovariša, ki je bil samo ranjen. Zraven je bil ubit neki otrok, ki je obležal z glavo naslonjeno na ranjenega delavca. Ko so letala še brnela nad Bitoljem so ranjenca že potegnili izpod obeh mrtvih. Za nosilo so dvema brezposelnima delavcema, ki sta pomagala dr. Milišiću, služila vrata zadnje hiše. Kirurgova hladnokrvnost in požrtvovalnost je izpodbudno vplivala na ostale reševalce. Čim so bili ranjenci preneseni v bolnišnico, jim je razen dr. Milišića takoj priskočilo na pomoč pet zdravnikov.

Ranjenci so si opomogli od bolečin in strahu in zdaj že vsak po svoje opisuje doživljanje. Kmeti Mirka Bogdanovića je zadela eksplozija na koločvoru takoj ob prvem naletu. Zdaj si samo še želi, da bi

čimprej okreval in se lahko vrnil v svojo vas Svinjište, kjer ga čaka polno jesenskih opravkov. 17letni ranjenec Mihailo Marković je bil ranjen v bližini novega bitoljskega Sokolskega doma. Mala Ljubica Rističeva, ki je po golem naključju ostala živa, se smehljiva pripoveduje, kako je naenkrat začutila bolečino. Mali Sadif Arif pa lito ječi. Razbolelo se mu je ranjeno koleno. In tako se vrstijo slike v sobanah bolnišnice, kjer ležijo ranjenci. Vsak ve opisati svoj doživljanje le na kratko, saj je nesreča prišla tako nenadoma, da so se ljudje tega komaj zavedli. Iz mnogih krajev prihajajo dobroteljni prispevki, ki bodo prizadetu prebivalstvu ne samo v pomoč, temveč tudi v veliko moralno oporo, ko bo tolikokrat preizkušeno obmelno mesto na našem skrajnem jugu sprevidelo, kako vsa država z njim sočustvuje. Komisija je po ponovni cenitvi ugotovila, da znaša gmotna škoda okrog 7 milijonov dinarjev.

Zanimivo opazovanje pri selitvi ptic

Mlade kukavice se selijo precej pozno

Podnart, 8. novembra
Lastovke so se letos mirno in brez vsake škode preselile. Videti jih je bilo, kako so se nekega deževnega dne zbirale posedajoče po električnih žicah, prihodnje jutro pa jih že ni bilo več. Neopazeno so odleteli divji golobi, ki se skoraj vsako jesen dolgo zbirajo in zadržujejo po naših gozdovih in dobrih, kakor da nas ne zapuščajo radi. Ko odleti ena velika tro-

pa, pride druga, ki počne isto, kar je delala prva. Letos nismo vsega tega prav nič opazili, vsaj v naših krajih ne. Tudi obli-

skovalci planin in lovci, ki večkrat nalete na odhajajoče goste, pri jesenskih planinskih izletih niso nikjer ničesar posebnega videli.

Kljunačji so se pojavili na Gorenjskem takoj po Vseh svetih. Prileteli so s planin, kjer jih je bilo letos baje precej, toda dolinske kraje so zapustili kaj hitro. Vzele so jih bile prve jasne noči. Ni pa seveda izključeno, da pride še kak transport, lovem tako dragocenih severnih gostov.

Prav med zalezovanjem kljunačev, ki jih kaj radi spremljajo tudi še drugi večji in manjši selilci, pa sta bila opazila dva gorenjska lovca onkraj Save pri Podnartu, kako je neka večja neokretna ujeta visoko v zraku podila manjšo, a spretnejšo ujejo. Nato pa je spet manjša ujeta krožila okoli večje, tako nekako, kakor si predstavljamo, da napade malo lovsko letalo velik bombnik. Lovca sta bila prepričana, da sta krožila nad njima kanja in skobec.

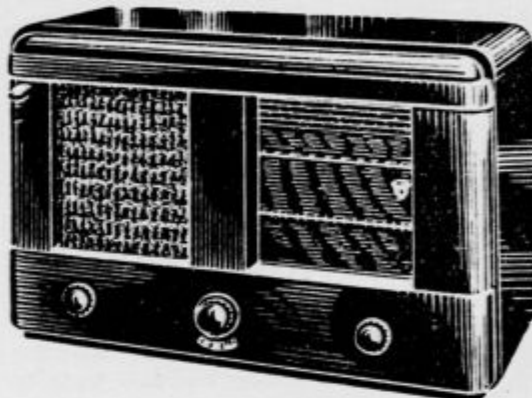
Kar naenkrat pa se je spustila večja

MARTIN KOJC

avtor priznanih modroslovnih knjig Vas nauči, kako se lahko rešite duševnih in telesnih težav in kako lahko v bodoče preprečite vsakovrstne težave; povede Vas od dosedanjih nesreč, neuspehov itd. k sreči, uspehu in blagostanju. Sprejema v Ljubljani v hotelu »Metropol« od 17.—18. in po dogovoru.

metrov je največja višina, ki jo je dosegel človek.
Radio ne pozna meje in prinaša novice iz vsega sveta.

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION
RADIO 150

RADIO d. z. o. z., LJUBLJANA,
Miklošičeva c. 7.

RADIOVAL, LJUBLJANA,
Dalmatinova ul. 13.

ANTUN BREMEC, CELJE,
Miklošičeva ul. 2.

L. LUSICKY, MARIBOR,
Koroška c. 11.

ujeda na manjšo, ki je bila prav v tistem trenutku pod njo, na videz le nekaj metrov. Pokrila jo je bila s krili, vsaj videti je bilo tako, in že je letel klopčič proti zemlji. Ko je večja ptica lovca opazila, je skušala odleteti v loku. Medtem pa je počil strel. Manjša ptica, ki sta jo lovca smatrala za spretnega ptičarja skobca, je padla mrtva na tla, kanja pa se je posrečilo odleteti.

Lahko si predstavljamo veliko iznenađenje pri lovcih, ko sta namesto nevarne ujeke skobca pobrala nedolžno kukavico. Začudenje pa je bilo tem večje, ker sta bila prepričana, da se kukavice odselijo od nas že sredi vročega poletja, to je ob koncu junija in v začetku julija. Zdaj pa sta jo imela pred seboj v času, ko naše gaje in polja pokriva že prva snežna odeja. Kot posebno redkost sta kukavico poslala v nagačenje v Ljubljano.

Preparator, ki je dobro podkovan v načinu življenja naših gozdnih prebivalcev, pa ni bil začuden. Lovcema je zadelo pojasnil takole: Stare kukavice, ki nas s svojim kukanjem razveseljujejo v zeleni pomladi, se pomaknejo od nas že sredi poletja, ko umolknejo. Saj nimajo nobenega opravka z mladiči. Samci in samice iz kukavičje roda so prosti do maleda takoj po svatovščini. Kukavičnik veselo zakuka in odleti. Kukavica ima dela le tako dolgo, da najde primerna gnezda malih ptic, kamor znese svoja kukavičja jajca. Znese jih v dvoje ali troje gnezd, pa je prosta tudi ona, saj za mladiče skrbe drugi. Ko mine lepi čas, gredo stare kukavice že na pot. Mlade kukavice, vzgojene od tujih rednikov, pa ostanejo pri nas do jeseni. Letos, kakor vidimo, jih je prehitela celo prva prirodna zima. Zanimivo bi bilo vedeti, s čim se v tako neugodnem času, kakor je bil zdaj, mlade kukavice pri nas hranijo, ko so vendar žujočjede.

Bratom in sestram na meji — pomoč!
DESETI NOVEMBER
dan narodne zbirke CMD

Ivan Petrov:

Dva volka in komisar

»K meni je prišel komisar«, je pripovedoval Aljoša, ko je vstopil v Mišino koč, si mencaj roke in sedel čim bliže k plapolajočemu ognju. Miša je bil v starih časih za kočijaža pri gospodi, vozil je trojko in je še danes zaslužil rad kak rubelček z vožnjo, dasi je imel samo eno bedno kljuse. Pogladi si je goste črne brke in se zvedavo ozrl na Aljošo: »Ali hoče pri tebi prenočiti?«

»Ne, še danes mora v Vjatko«, je odvrnil Aljoša.
»Za pet ran božjih«, je strahoma zaklical Miša in v obupu dvignil roke.
»Tiho...«, je siknil Aljoša in se ozrl na vse strani, kakor da bi lahko kak nepoklicanec slišal pobožni vzdih, zdaj ko so svetniki in druge take reči odpravljene. Toda vlakci so še vedno zastajali v zametih in iz njih so vedno prihajali »višji«, prenočevali pri Aljoši, jedli in pili, pa pozabili plačati. Načelne so celo kleti in grozili z ovadbo. Težko je pač na svetu.

»Tvoj komisar najbrž hoče konja, da bi ga odpeljal v Vjatko, ne?« je vprašal Miša in nallil svojemu gostu silce vodke.
»Da, hitrega konja. Rekel sem mu, da ga boš ti peljal.«
»Popoldne je že«, je ugovarjal Miša.
»Do Vjatke je petnajst vrst. Tema bo

vsak čas. To bo moja nesreča, Aljoša...«
»Že res, pota so zdaj nevarna, toda komisar je oborožen. Streljal bo.«
»No, ako že mora biti...«
»Mora biti, Miša«, je dejal Aljoša in vstal.

»Ste zadovoljni, tovariš?« je nekoliko pozneje vprašal Aljoša komisarja, ki je mogočno sedel na stolu, mlaskaje jedel in se mežikaje oziral za mlado gospodinjico. Komisar je bil mlad človek z gladko obrtlim obrazom, ki se mu je poznalo, da je vselej dobro jedel. Aljoša se je spomnil, da ima še nekaj za pod zobe. Ponudil je komisarju mleka in sira, ako tovariš izvoli. Aljoša je vedel, da so to zadnji grizljaji, ki jih ima doma, toda hotel je mogočnemu gostu ustreči, kolikor bi se dalo.

Ta pa je odmahnil z roko: »Pusti me na miru s tem!« Ozrl se je za gospodinjico Marfo, ki je ravno odšla v sosednjo sobo. »Imaš morda vsaj tistega konja? Če še danes ne pridem v Vjatko, si vas bom zapomnil, da tu pijete in se obzirate, svojih dolžnosti pa ne vršite. Sabotažniki! Bomo že napravili red.« Aljoši so se zašibila kolena in zamomljal je nekaj nerazločnega, da on ni kriv, ako so zameti. »Ti si bedak«, je zdeločaseno dejal komisar. Aljoša je pokorno sklonil glavo in

še le nekaj časa je imel dovolj poguma, da je dejal: »Toda konj je star in suh. Mi tu smo zelo siromašni in to je edini konj v vsej vasi. Do Vjatke pa je polnih petnajst vrst.«

»Kolikokrat pa naj ti še rečem, da moram biti v Vjatki še nočoj!« se je zadržal komisar. »Napisal bom poročilo, kakšen red je tukaj, če boš še dolgo okleval.«

»Nismo mi krivi, tovariš«, je ponavljal Aljoša in se vil. V tem pa je zaslišal cingljanje zvončka, ki ga je Miša privezoval konjčku na vrat. Šel je s komisarjem k vratom in se shujl v dve gube, ko je komisar, videč kljuse, začel strašno preklinjati.

»In tri rublje hočeš za vožnjo?« se je dri komisar. »Ali si zblaznel?« Miša je pokorno ždel na saneh, oblečen v zakrp, umazan ovčji kožuh in mlo ponavljal, da ne more voziti niti za kopejko manj. »Tovariš, dajte mu tiste tri rublje«, je prigovarjal Aljoša. »Saj to je zelo zmerno. Če ne, ne pridete v Vjatko pred nočjo. Samo na volkove pomislite.«

»Pah, volkovi«, je prezirno odvrnil komisar in stopil v stare sani, ki so pod težo silno zaškrpale. »Poženi, bedak stari!« Aljoša je izdaval nekaj pozdrav in se odmaknil. Miša pa je vzel vajeti v roke in nežno pozval svoje kljuse: »Le potegni, golobček.«

»Rajši bi dal mrhi z bičem«, se je smejal komisar.
Miša se je delal, kakor da bi mahal z

bičem po konju, toda udaril ni in mršavi stepni konjič se je sam spustil v dir. Komisar se je tesneje zavlil v svoj debeli novi ovčji kožuh, ki ga je Miša občudoval z zavistjo, ko se je zamotaval v svoje cunje. Ni si upal spustiti se v razgovor s svojim gostom. Zvonček je veselo zvončkal po zasneženih stehi, Miša pa je sem pa tja prigovarjal konjčku z laskavimi besedami. Kasneje je moral seči tudi po biču, kajti z nastopajočo temo je postal komisar nestrepen in jezen. Naenkrat pa se je Miša stresel. Začel je hripavo, zategnjeno rjovenje.

»Volkovi, tovariš«, je dejal in pokazal nazaj. Komisar se je pozorno ozrl, ko je zaslišal zavijanje. Iz gozda sta se bližali dve mršavi prikazni, kakor dve temni senci. Zasledoval sta voz počasi, kakor da si še ne upata bliže. Miša je udaril z bičem po konju.

»Da bi le ne bila že cela tolpa«, je pripomnil. Komisar ni rekel niti besede, vzel je iz žepa pištolo in jo držal pripravljen. »Poženi vendar to svojo mrho!« je zavpil na Mišo, kajti konjiček je začel teči zelo počasi. »Truden je«, ga je opravičeval Miša, »pa tudi šibak je. Zdaj vidiš, tovariš, kako sem potreben denarja, trije rublji res niso preveč za tako vožnjo.«

»Saj ti jih bom dale«, je dejal komisar in se strahoma ozrl na volka, ki sta se približevala. Miša je švignil z bičem. »Prav za prav bi mi moral dati štiri rublje«, je pristavil, ko sta se zverini približali za

strel. »Rajši ne streljaj, samo razdraži ju boš.«

»Bedak«, je kriknil komisar in ustrelil. Ni zadel, oba volka sta, kakor prej, tekla za sammi. Miša je spet začel: »Daj mi sedaj tiste štiri rublje, potem boš gotovo pozabil.« Zdaj se je komisar omečil. Iskal je nekaj po žepih in Miša je kar zažarel od veselja. Ko je dobil denar, je med mnogim zahvaljevanjem začel priganjati konjička k hitrejšemu teku. Sani so drsele po snegu z mnogo večjo hitrostjo. Zdelo se je, da sta volkova utrjena in da zastajata. Še enkrat je komisar streljal nanju, nakar sta izginila, dasi je še zdaj legla na zemljo prava tema. Še nekolikokrat je bilo čuti hripavo zavijanje. Voz je zavil v gozd in ko se je zopet pokazal iz gozda, zverji ni bilo več. Miša se je opogumil: »Do Vjatke je samo še par vrst, tovariš. Zverji se boje iti dalje. Dobro in srečno sva jo unesla. Zdaj se nama ni ničesar več bati.« Zadovoljno je tipal po žepu svojega raztrganega kožuha in si mislil, čutec pod prsti štiri rublje: »Dobro zaslužek! Psa, ki jih je Aljoša naščuval na sani, tudi nista bila zadeta. Ne bo treba kupovati novih in jih zopet učiti. Če nekoliko dni bo spet kak vlak ostal v zametih. Spet bo vožnja. Toda kdo bi plačal tri ali štiri rublje za teh nekoliko vrst do Vjatke, če bi ne bilo volkov? Tako pa, z volkovi gre to gladko. Oj, pravih volkov pa v naših krajih že davno ni več. Tako, tovariš, na mestu sva.«

Gospodarstvo

Omejitev prodaje živil preko običajnega obsega

Ministrski svet je predpisal uredbo o ureditvi prodaje blaga

Ministrski svet je na predlog trgovinskega ministra za socialno politiko in pravosodnega ministra predpisal uredbo o ureditvi prodaje blaga, ki določa naslednje: Proizvajalci (predelovalci), trgovci na debelo, trgovci na drobno in drugi prodajalci lahko odredijo kupcem prodajo živil in ostalega blaga iz čl. 1 uredbe o pobjanju dražnje, kadar kupci zahtevajo živila in ostalo blago preko običajnega obsega.

Pri osebah, ki kupujejo blago za lastno potrebo, se kot običajni obseg nakupa poimenuje vrsta blaga, smatra obseg nakupa teh oseb pred 1. septembrom 1939, upoštevajoč po tem roku nastale osebnosti in rodovinske spremembe. Pri proizvajalcih (predelovalcih) in trgovcih se kot običajni obseg nakupa smatra obseg njihove oskrbe pred 1. septembrom 1939, upoštevajoč povečanje ali zmanjšanje obsega njihovih poslovanj po tem roku. Pri osebah, pri katerih se običajni obseg nakupa posameznih vrst blaga ne more ugotoviti po gornjih predpisih, velja običajni obseg nakupa kupcev v ustreznih razmerah.

Naredbe o omejitvi prodaje blaga

Zaradi pravilne razdelitve živil in ostalega blaga sme trgovinski minister za posamezne vrste blaga iz čl. 1 uredbe o pobjanju dražnje s svojo naredbo odrediti obseg prodaje ali količine, preko katerih proizvajalci (predelovalci), trgovci na debelo, trgovci na drobno in drugi prodajalci ne smejo prodajati dotičnih živil oziroma blaga. Minister lahko obenem predpiše način izvajanja teh omejitev. Trgovinski minister sme glede na izjemne razmere posameznih krajev tudi pooblastiti bana, da predpiše take naredbe za svoje področje. Te naredbe se objavijo v »Službenih novinah«.

Ako se zaradi krajevnih razmer pojavi pomanjkanje posameznih vrst blaga iz čl. 1 uredbe o pobjanju dražnje samo na področju določenega obsega upravnega obsega prve stopnje, sme to upravno oblastvo z naredbo odrediti obseg prodaje ali količine blaga, preko katerih proizvajalci, trgovci in drugi prodajalci dotičnega blaga ne smejo prodajati. Obče upravno oblastvo prve stopnje bo o taki naredbi brez odlašanja obvestilo bana in naredbo objavilo na običajen način na svojem področju. Če prenehanje razlogov zaradi katerih se oblastva odredila naredbe o omejitvi prodaje, tedaj so določena oblastva dolžna, izdati naredbe ukiniti.

Kazni za prodajalce in kupce

Kdor v nasprotju z določbami gornjih naredb prodaja posamezne vrste blaga v večji količini ali v večjem obsegu, kakor je to z naredbo določeno, se v veljavni kaznuje z zaporom do 6 mesecev in z denarno globo do 100.000 din, v nadrobni trgovini pa z zaporom do 6 mesecev in denarno globo do 25.000 din.

Kdor na enem mestu ali na več mestih kupi večjo količino posameznih vrst blaga, kakor je ona, ki je z naredbo predpisana za nedoločen čas, se kaznuje z zaporom do 30 dni in z denarno globo do 10.000 din.

Predpovedano je proizvajalcem (predelovalcem), trgovcem na debelo, trgovcem na drobno in drugim prodajalcem vezati prodajo posameznih vrst blaga iz čl. 1 uredbe o pobjanju dražnje in na nakup kakšne druge vrste blaga. Od te prepovedi je izvzeta prodaja blaga, ki se po svoji naravi ne more ločeno prodajati. Kdor bi postopal v nasprotju s to prepovedjo, se kaznuje v veljavni kazni z zaporom do 6 mesecev in z denarno globo do 100.000 din, v nadrobni trgovini pa z zaporom do treh mesecev in z globo do 25.000 din.

Kazensko postopanje

Za zasledovanje kazenskih dejanj po tej uredbi so pristojna redna sodišča, ki postopajo po predpisih zakonika o sodnem kazenskem postopku. Proti storilcem teh dejanj se uporabljajo predpisi splošnega dela kazenskega zakonika razen predpisov o pogojni kazni.

Uredba o mestnih in industrijskih aprovizacijah

Obvezne mestne aprovizacije v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Celju, Trbovljah, Škofljoki in na Jesenicah

Ministrski svet je predpisal že dolgo napovedano uredbo o ustanovah za oskrbovanje (aprovizacijah). Ta uredba se nanaša predvsem na občinske urade za oskrbovanje prebivalstva z življenjskimi potrebščinami. Poleg tega določa uredbo, da se morajo ustanoviti potrošniške zajednice pri vseh podjetjih, ki imajo več kakor 50 delavcev in nameščencev.

Občinski uradi za oskrbovanje (aprovizacije) in potrošniške zajednice pri podjetjih nimajo po beograjskih informacijah namena nadomestiti obstoječo trgovinsko in združeno organizacijo v blagovnem prometu. Naloga občinskih aprovizacij je le ta, da olajša oskrbovanje siromašnih slojev prebivalstva v večjih mestih. Namen potrošniških zajednic pa je, da olajša oskrbovanje delavcev in nameščencev v podjetjih. V upravnih potrošniških zajednicah industrijskih podjetij morajo biti zastopani delavci in nameščenci, tako da te potrošniške zajednice ne bodo imele nič skupnega s tako znanimi industrijskimi konzumi. Obratni kapital za te zajednice da na razpolago podjetje. Zajednice morajo preskrbeti potrebne količine krušne moke, drv odn. premoga, z odlokom oblastva pa tudi mast, olje, fižol, krompir in sladkor. Uredba določa:

V svrhu preskrbovanja prebivalstva z živilom in kurivom bodo v naslednjem imenovane občinske ustanove v 10 dneh, ko bo ta uredba stopila v veljavo, svoje urade za preskrbovanje po predpisih te uredbe. Ustanovitve teh uradov je obvezna v dravski banovini in v Ljubljani, Kranju, Mariboru, Trbovljah, Celju, Škofji Loki in na Jesenicah. Ostale občine smejo ustanoviti svoje občinske urade za preskrbovanje v smislu predpisov te uredbe. Ban pa lahko odloči, da se obvezna ustanovitve občin-

Le za zasledovanje kazenskih dejanj, ki jih zagrešijo kupci blaga s tem, da na enem ali več mestih kupijo večje količine, kakor so z naredbo določene, so pristojna občna upravna oblastva prve stopnje. Denarne kazni, ki jih v teh primerih določijo občna upravna oblastva, gredo v korist fonda za prehrano siromakov iz čl. 22 uredbe o pobjanju dražnje. V primeru neizterljivosti se taka denarna kazen spreminja v zapor, pri čemer se računa za vsake 100 din kazni 1 dan zavora, vendar ta zaporna kazen ne sme presegati 30 dni. Pravomočne sodbe se objavijo v »Službenih novinah« na stroške obojne osebe.

Uredba na koncu pooblašča trgovinskega ministra, da v sporazumu z ministrom za socialno politiko in s pravosodnim ministrom izda potrebna navodila in pojasnila za izvajanje te uredbe.

Pojasnilo trgovinskega ministra

Včeraj popoldne je minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andrej sprejel zastopnike časopisja ter jim v zvezi s pravkar izdano uredbo o ureditvi prodaje blaga dal naslednjo izjavo:

Uredba o ureditvi prodaje blaga, ki je bila danes izdana na moj predlog, izpolnjuje občno vrzel v naši zakonodaji o oskrbovanju prebivalstva. Ponovno sem že poudaril potrebo, da se zaradi pravilnega in enakomernega oskrbovanja prebivalstva z življenjskimi potrebščinami uredi tudi vprašanje prodaje blaga in prepreči njegovo kupčenje tako pri trgovcih kakor tudi pri potrošnikih. Proizvodnja nekaterih predmetov kakor tudi uvoz iz inozemstva sta omejena sprito sedanjih razmer in je zato potrebno, da se tudi razdelitev tega blaga v državi uredi na način, ki bi enakomerno zadovoljil vse potrošnike.

Treba je nastopiti proti raznim špekulacijam med gospodarstveniki in konzumenti. Uredba o pobjanju dražnje določa kazni za proizvajalce in trgovce, ki kupijo blago v špekulativne namene. Pri nekaterih proizvodih pa nam ne zadostuje samo predpis, da se morajo gotovi proizvodi dati v promet in je prav tako potrebno urediti sam promet tako, da bi blago lahko prišlo do vseh konzumentov, ne pa samo do tistih, ki so najbolj in najpremožnejši. V ta namen je bila tudi izdana uredba o ureditvi prodaje blaga. Ta uredba postavlja dvoje temeljnih načel:

1) da smejo proizvajalci in trgovci odkloniti kupcem prodajo blaga, kolikor bi ti zahtevali tega blaga preko običajne mere, in

2) da sme za posamezne vrste blaga minister za trgovino in industrijo s svojo naredbo odrediti tudi prodajo izpod običajne mere.

Prvo načelo velja za vse vrste blaga, ki so omenjene v členu 1. uredbe o pobjanju dražnje, in ima namen pobjati težnje špekulantov, da bi kupili blago, ne omejuje pa preskrbe v normalnem obsegu ali, kakor uredba pravi, v običajnem obsegu. Drugo načelo ima izjemen značaj. Nanaša se na prodajo in potrošnje in zaradi tega zahteva posebno ureditev, ki bo, kolikor se pri posameznih vrstah blaga pojavi potreba, predmet posebnih naredb ministrstva za trgovino in industrijo.

Glede na razpoložljive količine raznih vrst blaga v državi, sem prepričan, da izvajanje drugega načela, to je sistema racionaliranja prodaje, ne bo zavzelo velikega obsega. Za nekatere vrste blaga, zlasti za blago, ki ga navadno uvažamo iz tujine, od katerih smo danes praktično odrezani, je racionaliranje potrebno, da bi se mogle razpoložljive količine enakomerno razdeliti na potrošnike. Brez resnične potrebe ne bomo uvedli racionaliranja prodaje niti ene vrste blaga, kar nam je načelo prodaje v običajnem obsegu, ki ga določa čl. 1. nove uredbe, poročstvo proti pojavom špekulacije in kupčenja, ki se je začelo v zadnjem času.

skih uradov za preskrbovanje razširi tudi na druge občine. Pri tem lahko odredi delokrog poslovanja poimenuje občinskih uradov za preskrbovanje tako, da sega tudi preko področja občine.

Naloga občinskih uradov za preskrbovanje je, da organizirajo pravilno in nemoteno preskrbo prebivalstva z najpotrebnejšim glede prehrane in kuriva. Pri opravljanju te svoje naloge morejo občinski uradi za preskrbovanje nabavljati, skladiščevati in prodajati živila in kurivo. To blago se bo prodajalo pod nadzorstvom urada bodisi preko trgovcev ali preko obstoječih združnih organizacij, ali pa preko prodajalnice, ki bi jo občinski uradi za preskrbovanje sami ustanovili. Ti uradi smejo po potrebi ustanovljati tudi ljudske kuhinje.

Občinski uradi za preskrbovanje se bodo po pravilo razdelitev nabavljenih živil in kuriva in smejo ob pomanjkanju v okviru obstoječih predpisov ukreniti vse potrebno za enakomerno razdelitev blaga, ki ga imajo.

Občinski uradi za preskrbovanje so samostojne poslovne ustanove dotičnih občin ter imajo svojo upravo, ki odgovarja za pravilno vršitev zaupanih jim nalog po predpisih te uredbe. Upravo občinskih uradov za preskrbovanje tvorijo predsednik in 3 do 6 članov. Predsednik urada je po položaju predsednik občine, njegovega namestnika pa določi mestni svet, odnosno občinski odbor iz vrst svetnikov odnosno odbornikov. Ostale člane določi mestni svet, odnosno občinski odbor iz vrst svojih članov kakor tudi iz vrst gospodarstvenikov delavcev in drugih potrošnikov. Nadzorstvo nad delom občinskih uradov za preskrbovanje po mestih vrši ban, v drugih občinah pa upravna oblast prve

stopnje.

Finančno poslovanje občinskih uradov za preskrbovanje je popolnoma neodvisno od finančne dotične občine in finančnih predpisov, ki veljajo za poslovanje občine. Občinski uradi za preskrbovanje bodo vodili posebne računske knjige o celokupnem svojem poslovanju. Za izvajanje svojih nalog bodo občinski uradi za preskrbovanje razpolagali z denarnimi sredstvi, ki jim jih bo dala na razpolago dotična občina iz svojih sredstev. V primeru pomanjkanja teh sredstev jih bo občina dobila s posojilom od direkcije za prehrano.

Za odobritev posojila pri direkciji za prehrano v smislu predhodnega člena občinam ni potrebno posebno odobrenje notranjega ministrstva ali finančnega ministrstva. Občine smejo brez posebnega odobrenja notranjega in finančnega ministrstva odstopiti svoje dohodke in davke, v kolikor so prosti, in zastaviti svoje nepremičnine direkciji za prehrano kot jamstvo za posojilo.

Občinski uradi za preskrbovanje bodo prodajali nabavljene potrebščine po nabavni ceni, kateri se priračuna dodatek za režijske stroške. Poleg tega imajo občinski uradi za preskrbovanje pravico, da plačajo največ 2% nabavne cene kot prispevek rezervnega sklada, ki služi za pokritje morebitne izgube poslovanja.

Prizadevanje za pocenitev jedilnega olja

V petek je bila v beograjski konferenci med predstavniki urada za kontrolo cen in predstavniki proizvajalcev jedilnega olja ter trgovine, in sicer glede vprašanja cene jedilnega olja. Cena, ki jo je določil urad, je po mnenju potrošnikov previsoka, saj stane olje v nadrobni prodaji 25 do 26 din za liter in ima sedaj olje enako ceno kakor mast, medtem ko je bilo prej olje za 4 do 5 din ceneje od svinjske masti. Kalkulacije, ki so jih sestavili strokovnjaki, so pokazale, da bi se navzlic upoštevanju dobička trgovine lahko znižala prodajna cena olja za nekaj dinarjev. O tem vprašanju so v zadnjem času razpravljali tudi na odločilnih mestih, pri čemer je bilo ugotovljeno, da ne more držati ugovor, češ da se bo povpraševanje po olju še povečalo, če bo cenejeje kakor svinjska mast, in da se z razmeroma visoko ceno lahko omeji potrošnja. Temu mišljenju nasproti je bilo izneseno, da bi nižja cena olja lahko povzročila tudi pocenitev masti in bi bilo torej znižanje cene olja v splošnem interesu pobjanju dražnje. Na konferenci je prevladovalo mišljenje, da je treba ceno olja znižati na oni nivo, ki ga dopušča produkcijska in distribucijska kalkulacija. Po beograjskih informacijah je v kratkem pričakovati, da bo maksimalna cena za olje primerno znižana.

Gospodarske vesti

Prisliho mešanje pšenične in koruzne moke bo uvedeno s 1. decembrom. V petkovi številki smo poročali, da je glede na rezultate odkupa pšenice in popisa presežkov nastala potreba, da se predpiše obvezno mešanje pšenične krušne moke s koruzno moko, in sicer na osnovi uredbe o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom, ki pooblašča trgovinskega ministra, da sme v sporazumu s hrvatskim banom predpisati tako obvezno mešanje pšenične krušne moke z moko ostalih vrst žit. Po informacijah iz Beograda bo to vprašanje urejeno do 1. decembra. V tej zvezi bodo izdani novi predpisi glede mletja pšenice. Obenem bodo proučili ostala vprašanja, ki so v zvezi z vprašanjem prehrane prebivalstva. Tudi plačilo premije 50 din pri odkupu pšenice je podaljšano le do 1. decembra in bo po tem terminu vprašanje odkupa pšenice deloma revidirano v smislu pooblastil, ki jih daje uredba o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom. Kakor je te dni v Zagrebu na nekem zborovanju sporočil dr. Reberski, eden vodilnih članov HSS, bo kvota koruzne moke določena na 25%, tako da bo enotna krušna moka vsebovala tri četrtine pšenične in eno četrtino koruzne moke.

Pred ustanovitvijo privilegirane družbe za uvoz. Že pred tedni smo poročali, da obstoja namera, da se za uvozne posle v zvezi z oskrbovanjem naše države z inozemskimi surovinami in izdelki, ustanovi posebna privilegirana državna družba za uvoz, ki bi bila organizirana na sličen način kakor Prizad. Načrt, da bi se tudi uvozni posli prepustili Prizadu, ni priporočljiv, ker je Prizad izključno ustanova za izvoz in bi bilo koncentriranje izvoznih in uvoznih poslov na enem mestu iz tehničnih razlogov težko izvedljivo. O tem vprašanju se je te dni obširno bavil svet za zunanjo trgovino, ki je na koncu obsežne diskusije sklenil predlagati pristojnim činiteljem, zlasti trgovinskemu ministru, da se čim prej ustanovi privilegirana družba za uvoz. Po beograjskih informacijah je pričakovati, da bo v kratkem prišlo do ustanovitve te družbe.

Kontrola izvoza lesa. Iz Beograda poročajo, da je v direkciji za zunanjo trgovino pripravljena naredba o kontroli izvoza lesa in gozdnih proizvodov. O tej naredbi je v petek razpravljali svet za zunanjo trgovino, ki je načrt osvojil. Zato je pričakovati, da bo trgovinski minister na osnovi uredbe o kontroli zunanje trgovine v kratkem izdal to naredbo.

Borze

Na ljubljanski borzi je značil pretekli teden devizni promet 14.68 milijona din nasproti 14.53, 19.08, 16.14 in 12.03 milij. din.

Blagovna tržišča

Chicago, 9. sept. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 88, za maj 87,375.

Ljubljanski trg

Tako dobro kakor v soboto ni bil živilski trg že več tednov založen z vsem, kar nam more nuditi. Še okrog desete ure je bilo na debelo kakih 40 voz krompirja in 25 voz zelja na prodaj. Cena je bila nižja kot v preteklih tednih, pa kljub temu ni bilo kupčije. Najboljši krompir se je lahko dobil po 1.75 din, zanimali so se pa le redki in še ti le za manjše količine. Zelje je obdržalo ceno, kakor doslej. Polno zaseden je bil zelenjadni trg in prav živahna kupčija. Poslavlja se solata v glavih, največ je endivije, ki se je v poznih dopoldanskih urah dobila za en dinar dovolj za manjšo družino. Dobe se še vedno redkvice, tu in tam kakšna karfiola iz domačih vrst. Pri stalnih prodajalcih se je karfiola prodajala za 7 din kg. Zadnje paprike prodajajo po 50 pr. Vedno več prinašajo na trg fižola po 5 do 7 din

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očitno vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelim kašlju, zasledenosti, dolgotrajni hripavosti in hripi, a doslej še niso našli zdravila. Vsi taki bolezni ki dobe pri nas

POPOLNOMA BREZPLACNO KNJIGO S SLIKAMI

izpod peresa gosp. dr. med. Guttmanna. — Treba je pisati samo karto (frankirano z 2 din) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a.

Odobreno od min. soc. pol. sanitetsko oddeljenje 5. br. 2416 od 12. XII. 1936

liter. Fižol je letos dobro obrodil in bi bil lahko cenejši. Dovolj je še kostonja raznih velikosti in cen. Na litre ga merijo po 3 do 5 din. Dražji in seveda večji in boljši je šajerski kostoni po 6 do 8 din kg, maroni pa je letos zelo drag, in sicer po 14 din kg.

Izredno dobro je bil založen perutninski trg. Toliko izbire že dolgo ni bilo. Toda kljub temu, da je meso vsak teden dražje in se je teleče te dni zoget za dva dinarja podražilo, ni bilo za perutnino dovolj zanimanja. Zato so tudi cene kar hitro popustile. Žal od tega ne bo imel koristi mali človek ampak zoget prekurčevalec. Tudi prve gosi in purane so ponujali v soboto. Za 4 do 5 kg težko žival so zahtevali 100 din, pozneje so bili pripovljene popustiti. Ma okoli si more privoščiti tako poledino, tem več pa se bo tega blaga prodalo po gostilnah. Mnogo je bilo na ponudbo jaje, do 2 din komad. Nudi jo že tudi vložena jaja, ki so nekoliko cenejša. Tržno nadzorstvo bo moralo zoget bolj paziti na prodajalke jajc in zahtevati naslove in označbe. V soboto se je na perutninskem trgu lahko kupilo razmeroma ceno surove in kuhane maslo. Surovo po 40 din kg, kuhano po isti ceni medtem, ko prodajajo stalne prodajalke mlečnih izdelkov surovo maslo po 48, kuhano pa že po 50 din kg.

Najbolj živahno je bilo ob mesaških stoinah. Vsi enkrat v tednu si vsak ljubljane privošči pošteno porcijo juhe in mesa. Pri vseh mesarjih so razstavljene tek vzbujajoče razne vrste mesa. Tudi okusne krvavice prodajajo po 14 do 18 din kg. Le to moramo zoget in zoget poudariti, da nam način prodaje zaklane perutnine ne ugaia. Povpraševanje za zaklane perutnine bi bilo mnogo večje, ko bi bila cenejša boljše očiščena in lepo okusno pripravljena. Nuditi bi se nam morala lepo napeta, rumena, čista perutnina

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode: Pri zaprtju stolice

deluje izvrstno, ugodno in brez draženja voda vrelca Donat. To vodo je treba piti hladno, najprej zjutraj in sicer na tešče ter nato še približno pol ure pred vsako jedjo po 200—300 g. V teh primerih je treba vodo hitro izpiti!

na okusnih krožnikih garnirana z zelenjavo in še bi bila lahko cenejša.

Sadni trg nam letos še ni toliko nudil kakor v soboto. Zato ni bilo opaziti da bi se cene dvignile. Sicer je na skrajni čas, da se cene jabolk ustalijo, sicer se lahko zgodi, da jih ne bomo mogli več kupovati. Ko bi bili še oni solidarni, ki lahko kupijo, bi bil to najbolj uspešen boj proti pretrganu visokim cenam Hruške moštince so prodajali po 5 do 7 din kg.

Pogrešno letos sveži in suhi šipek. Iči daje izvrstno, zdrav čaj. Tudi druge vrste čajnih zelišč primanjkuje.

Naše gospodinjice bi prav stale, ko bi se bolj zanimale za robe posebno svinke. Pri nizki ceni 2 do 4 din liter si lahko privoščijo dobro večerjo in še bi potrebovale nabiralce rob, ki nimajo pogosto druge možnosti zaslužka.

Nailone grezije je že po 18 din dobi se tudi še po 12 din tudi smeđersko, toda porabiti ga je treba hitro, ker je moker in gnije.

BELEŽKE

Zaključek škofovske konference

Včeraj je bila zaključena škofijska konferenca, ki je zasedala v prošorih zrebške nadškofije od četrtka. Razen nadškofa dr. Stepinca, ki je vodil konferenco, in bosanskega nadškofa Sarica se je udeležilo 13 škofov. O poteku in sklepih konference ni bilo izdano nikako službeno poročilo.

Kaj pravijo v Zagrebu o banovini Sloveniji

Zagrebski »Obzor« posveča svoji uvodnik našemu notranjopolitičnemu položaju. Uvodoma toži, da srbsko politično življenje še vedno ni konsolidirano in da glavne srbske stranke stoje še vedno hudo rezervirane napram sporazumu od 26. avgusta lanskega leta. List nato nadaljuje:

»Hrvatsko narodno vodstvo upravičeno zahteva, da ne ostanemo na pol poti pri dokončni notranji ureditvi v znamenju načela polne enakopravnosti Hrvatov, Srbov in Slovencev. Stališče JRZ je znano. Priznava stanje, stvorjeno s sporazumom od 26. avgusta, in sodeluje s svojimi predstavniki v vladi. Toda JRZ tvori tri skupine: srbska, dr. Koroščeva in dr. Kulenovičeva. Srbski del JRZ zastopa v vprašanju avtonomije Bosne in Hercegovine povsem drugo mišljenje, kakor pa skupina dr. Kulenovičeva.

Skupina dr. Koroščeva želi predvsem ustanovitev banovine Slovenije. Hrvatska javnost samo želi, da bi se izpolnile uravnotežene slovenske zahteve. Vendar pa mislijo merodajni hrvatski politični krogi, da ne bi bilo primerno pristati na ustanovitev banovine Slovenije brez istovrstne ureditve vseh odprtih vprašanj med Srbi in Hrvati, ki se polajavljajo v zvezi z ustanovitvijo srbske edince. Srbski politični krogi bi pristali brez drugega na ustanovitve banovine Slovenije tudi pred rešitvijo vseh neresenih vprašanj med Srbi in Hrvati ter pred ustanovitvijo srbske edince. Z ustanovitvijo banovine Slovenije bi namreč na mišljenju srbskih činiteljev prešle vse druge krotkine, ki niso v okviru banovine Hrvatske in Slovenije, same ne sebi v okviru bočje srbske edince. Zaradi tega je uravnotežena zahteva merodajnih hrvatskih političnih krogov, da se uredi vprašanje ustanovitve banovine Slovenije istovrstno z ustanovitvijo srbske upravne edince.

Kakor smo poročali, je nedavno predsednik kr. vlade g. Cvjetković v svojem beograjskem govoru izjavil, da morajo biti sedaj vraščanja naše notranje ureditve odložena.

Zanimivi polemika

Zabeležili smo že nezgodovanje »Hrvatskega dnevnika« ker vlada še ni razširila uredbe hrvatskega bana o draginskih dokladah zasebnim nameščencem na omejenih vse države. »Hrvatski dnevnik« se namreč boji, da bo zaradi tega nazadovala konkurenčna sposobnost hrvatskega gospodarstva in da bodo morali nositi posledice tudi hrvatski zasebni nameščenci. Glasilo dr. Mačka odgovarja sedaj »Delo«, glasilo ministra pravde dr. L. Z. Markovića. List pravi v uvodu, da se »Hrvatski dnevnik« trudi od časa do časa naglašati razliko med Beogradom in Zagrebom v gledanju na naše temeljne gospodarske, politične in socialne probleme. A to »povsem brez potrebe. Ako bi tako razlike tudi res obstajale, potem bi jih morali previdno kanalizirati v isti smeri v okviru naše skupne države. Dane ni črna da govorimo in razpravljamo o tem, kaj naj bi nas delilo, temveč o tem, kaj nas združuje. »Hrvatski dnevnik« se je tako povsem brez vzroka zaletel v Beograd in ga okrivljal, da je proti socialnim reformam, ki jih izvršuje banovina Hrvatske. V dokaz svote trditve navaja, da še ni bila uveljavljena za državo uredba o draginskih dokladah zasebnim nameščencem, ki jo je izdala zagrebška banska oblast. Zaradi tega preti baje hrvatskemu gospo-

Razmere na hrvatskih srednjih šolah

V okviru »socialnega tedna« v Zagrebu, ki ga je otvoril zagrebški nadškof dr. Alojzij Stepinac, je bil en dan s posebnimi anketi o položaju na hrvatskih srednjih in visokih šolah. Govorili so šolski srednješolci in akademiki. Skoro vsi so bili složni v tem, da vpliva srednja šola zelo malo na formiranje človeka. »H« v tiska straža »poroča na osnovi teh poročil o razmerah na hrvatskih srednjih šolah:

»O veri in Bogu prevladuje med domorodnimi srednješolci mišljenje, da služita za vzdrževanje reda in avtoritete v svetu. Na srednjih šolah je prilično majhno število dijakov, ki so prepričani katoliki. Njihovo število se giblje med 6 do 10 od tistih. O sodobnih vprašanjih hrvatski srednješolci malo razpravljajo. Večina srednješolcev je neopredeljenih. Opredeljeni pa so nacionalisti in marksisti. Na učiteljskih je bilo še do nedavnega 60 odstotkov dijakov marksistov.«

MAL' POLOŽI DAR DOMU NA OLTAR!

CMD prosi

10. novembra stori svojo dolžnost!

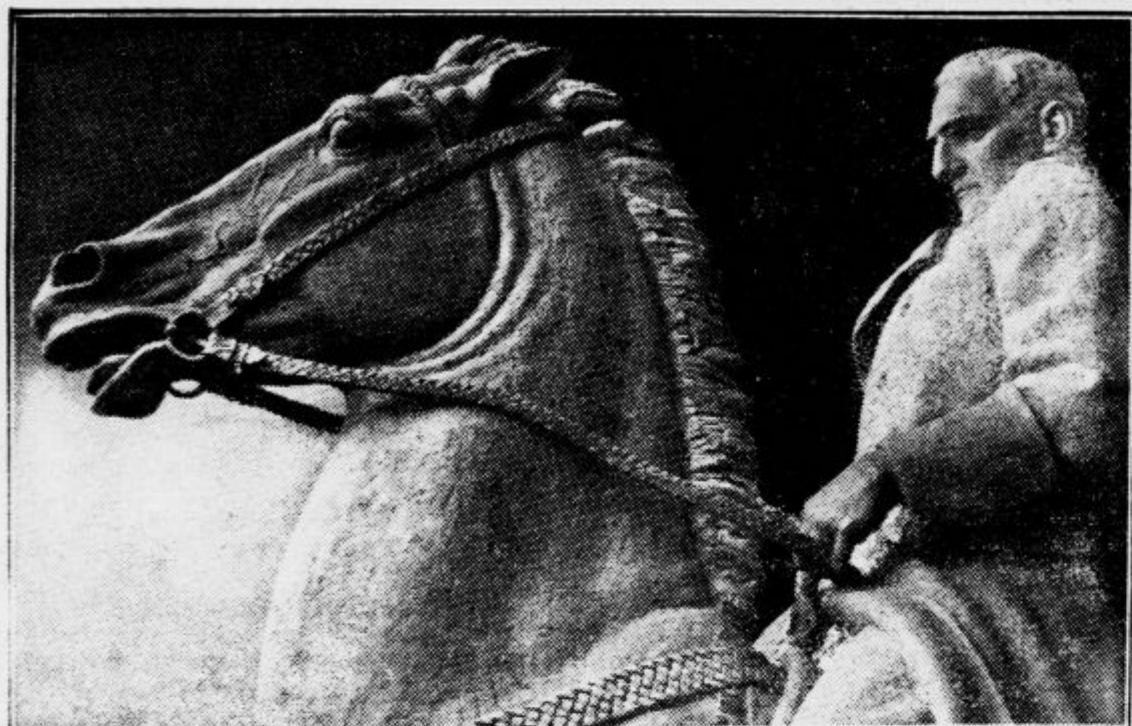
Prismojeni »imperialisti«

Prismojeni imperialisti okoli zagrebške »Hrvatske straže« so pričeli sedaj s križarsko vojno za vključitev Boke Kotorske v meje banovine Hrvatske. Pri tem prehajajo mirno preke dejstva, da je večina prebivalstva v Boki pravoslavna in srbskega porekla. List pravi o tem:

»Ne zanikujemo, da se je priselilo na ozemlje Boke Kotorske nekaj tisoč Srbov in Crnogorcev in da tvorijo danes večino prebivalstva. Toda to se je zgodilo samo zato, ker so Hrvati izseljevali. K temu so dosti pripomogle oblasti zadnjih 20 let, ko so dosledno podpirale srbski element. Mi smo in bomo trdili, da je Boka Kotorska hrvatska in da pripada banovini Hrvatske, ker je sestavni del bivše Dalmacije. Dalmacija pa je najbolj hrvatska pokrajina naše države in zato je Boka hrvatska. Dalmacija šteje 700.000 Hrvatov. Zato je brez pomena, če je v Boki Kotorski nekaj tisoč več Srbov nego Hrvatov. Ti Srbi kar izginejo v hrvatskem morju Dalmacije. Zaradi njih ne sme okrnjevati enotnosti zgodovinskega hrvatskega teritorija.«

Za resne nacionalne ljudi, ki im je draga naša Boka Kotorska prav tako, kakor Bohinj ali Bled, Bitoli ali Split je pravda o tem, komu naj pripada, skoraj zabavna. Boka Kotorska je v prvi vrsti jugoslovanska in glavno oporišče državne obrambe na našem Jadranu. Brez jugoslovanske Boke Kotorske, ki jo bodo branili i Srbi, i Slovenci i Hrvati, bi ostalo proketo malo od najbolj hrvatske Dalmacije in tudi ne dosti več od same banovine Hrvatske. Gospodje pri »Hrvatski straži« pa vsega tega ne morejo razumeti, ker nosijo na vseh svojih potih konjska očala zagreznega šovinističnega separatizma, ki pa je v rudi na mlin vseh duhuh samo ne pravih hrvatskih narodnih interesov.

Kraljev spomenik za Maribor pravkar dovršuje akademski kipar Boris Kalin v Ljubljani

Ljubljana, 9. novembra

Izvedel sem, da je kipar Boris Kalin izgovoril za Maribor svojega kralja Aleksandra in sem seveda nemudoma pohitel v njegov novi atelje, ki si ga je postavil v Lavričevi ulici. Kajti ogled spomenika, ki stoji izvršen v vlažni zelenkastosti ilovici še v ateljeju, je vedno zanimiv, tembolj, če vidiš umetniško mojstra, ki je v dolgih mesecih napornega dela uporabil zanj vse svoje znanje in vse svoje umetniško izkustvo. Vtis takega dela je zaradi razmerja njegove velikosti do malih dimenzij delavnice posebno močan in zbujajo zanimivo razmišljanje o tem, kako bo spomenik učinkoval na mestu, kjer bo postavljen.

Pogled na izvršeni kip ponosnega konja s kraljevskim jahačem je zares presenetljiv. Aleksander, naš kralj Zedinitelj, je zopet živ — to je prva misel, ki te obišče, ko se nanj ozreš. Portretna podobnost je namreč kar popolna, še več: kraljevo nemo obličje govori s svojim odločnim in globoko resnim izrazom o lepoti in vzvišenosti ideje edinstva med tremi narodi jugoslovenskega imena. Izpod energičnega in resnobačnega čela gledajo njegove zasenčene oči s samozavestjo vladarja in z ljube-

beznojo očeta na sinove svojega trojedinega naroda; iztegnjena desnica pa spremlja njegovo misel: Bratje, v edinstvi je naša edina rešitev!

Brezhibno je zmodelirana kraljeva figura. Skozí debele gube plašča vidiš obliko telesa, ki je prepričevalno in živo posajeno na konja. Cela skupina s konjem vpliva mogočno in junaško obenem.

O konju smo že poročali. Toda ta konj je za stopnjo učinkovitejši od onega, ki je stal avgusta meseca v Kunaverjevi delavnici. N le zaradi večjega merila — vsa skupina je izdelana v nadnaravni velikosti ter meri do vrha glave 3 m 50 cm —, ampak zaradi še mogočnejših proporcij konjskega vratu in zaradi lahke kretne konjske glave proti desni strani. Pri modeliranju posameznih partij konjskega telesa je Kalin pri končnem modelu s pravo naslodo izoblikoval značilno mišičevje, posebno pri nogah, ter je tako dosegel višek resničnosti. Prav dobro je umetnik tudi pogodil razne posameznosti, kakor na pr. konjsko opremo s pletenim jermenjem in je tako dodal svoemu strogo naturalističnemu delu nekoliko dekorativne primere, ki učinkovitost celotnega dela prijetno stopnjuje. Površina celiga modela je nekoliko hrapava, kar bo pri bronastem

odlitku prijetno učinkovalo, ker bodo tako izločeni moteči svetlobni odsevi.

Sedaj stoji spomenik na vrtni plošči, a Kalinov famulus mi ga je počasi obračal, tako da sem si mogel ogledovati celotno kompozicijo z vseh strani. Vsi pogledi so ugodni, vendar te zdaj privlači predvsem živahna kretanja kraljevskega jezdeca, zdaj zopet izraz plemenite živali, ki v živo izraža ponos, da sme nositi tako dragoceno težo.

V kotu stoji prvi, konkurenčni modelček celotnega spomenika, pri katerem je figuralni del postavljen na dva visoka stebra. V duhu gleda izgotovljeno mojstrovino kiparja in arhitekta, ko bo bronasti odliček stal na vrhu stebrovja, izklesanega iz pohorskega granita. Ves spomenik bo vi-

sok 14 metrov ter bo že zaradi svoje višine dominiral na reguliranem Grajskem trgu. Arhitekt je med tem svoj načrt tudi izpopolnil in se prilagodil izpremembam kiparskega dela.

Brez dvoma bodo naši rojaki iz severne metropole pričobili s tem spomenikom za svoje mesto okras, ki bodo nanj lahko ponosni.

je človeku istočasno opravljati dvojno delo. TUNGSRAM KRYPTON žarnica pa to zamore: pri znatno manjši porabi toka daje več svetlobe in "snežno bele!"

VEČ SVETLOBE, MANJ STROŠKOV!

Lep zgled vojaške požrtvovalnosti

Škofja Loka, 10. novembra. Poznana je požrtvovalnost, s kakršno gre našemu ljudstvu na roke vojaštvu vselej, kadar pride z njim neposredno v dotik, pa najsi bo to o priliki vojaških vežb, manevrov ali daljšega poseta v kraju. Prav zato se ljudje vselej razvesele, ko doznajo o prihodu vojske v njihov kraj in obračajo vso pozornost častnikom kakor moštvo, ki jim izkazuje številne usluge, da bi jim le ustvarili čim prijetnejše bivanje med njimi. Prav to presrečno razmerje, ki vlada med narodom in vojsko, pa najde zahvalo tudi na drugi strani. Vojaki skušajo po svojih močeh v prostem času pomagati ljudem kakor vedo in znajo.

Ljubezen za ljubezen pa moremo imenovati prelepo delo, s katerim se je na moč prijel ljudstvu okrog Gorajt nad Skofjo Loko kapetan I. razreda Dean Suvačič. Tam se je v deloma zamočvirjenem svetu razlival izvir vode, ki se je pri tem onečeval tako, da je zadostoval komaj za živino. Kapetan Suvačič ga je s svojimi vojniki lepo ogradil, postavil kamenit vodnjak in iz njega izpeljal dva voda, skozi katera priteka na minuto 60 l čiste, polfiltrirane pitne vode. Do vodnjaka so Suvačičevi vojniki speljali utrjeno cesto in vsem higijenskim predpisom ustrezajoči vodnjak dobro služi ondodnemu prebivalstvu.

Lepo delo mladega častnika je priča, kako naša armada pojmuje svoje vojaške dolžnosti, ne le, kadar gre za obrambo

domovine, temveč tudi takrat, ko gre za pomoč našemu dobremu ljudstvu, ki si z lastnimi močmi ne umege pomagati, čeprav je to le postavitev vodnjaka z zdravno pitno vodo.

Kako so se selile podlasice Kjer se naselijo te živalce, izginejo podgane

Ljubno na Gorenjskem, 8. novembra. Med mladino in tudi med odraslimi jih je še zmerom precej, ki živali radi trpinčijo in prav nič ne pomislijo, da tudi živali trpe kakor človek, če ga mučijo. Odrasli ljudje pa kaj radi podtikajo živalim najrazličnejšo škodo, večkrat tudi izmišljeno in celo tako, ki jo je zakrivil človek, samo da jih lahko preganjajo in uničujejo. Je pa pri nas tudi mnogo takih, ki živali ljubijo in prav radi o njih kaj slišijo in berejo. Med najbolj priljubljenimi pripovedkami naše mladine so pač take, kjer nastopajo živali.

Ko je »Jutro« tje dni prineslo zanimivo dogodbico o podlasicah in podganah, je marsikdo vedel povedati mnogo zanimivega iz življenja male, krvoločne, toda vendar ljubke roparice. Izredno ljubeč je bil prizor, ki ga je opazoval prijatelj živali iz Ljubnega.

V pretekli pomladi ob koncu aprila je bil opazil, kako je podlasica švignila izpod kupa hlodov v bližini skednja. V gobčku je nekaj nesla. Poleg podlasice, ki je nekoliko počakovala, ko se je bližala skednju, pa je bržela od podlasice precej manjša živalca. Malo večja je bila kakor miška. Ko se mu je podlasica nekoliko približala,

je videl, da je stara podlasica nesla v gobček mlado podlasico, drugi mladiček pa je tekel z mamico. Ni dolgo trajalo, pa se je podlasica že vrnila med hlode. Nekaj minut za tem je podlasica spet prišla izmed hlodov in tudi to pot nekaj nesla — gobčku. Domači ki jih je bil gospodar med tem že poklical iz hiše, so videli, kako je stara podlasica nesla drugega mladiča na skedenj. To pot brez ljubekega spremlstva. V prav kratkem času je podlasica sedemkrat pretekla pot od hlodov do skednja in prenesla sedem mladičev, osmi pa jo je bil peš spremljal že pri prvem transportu.

Gospodar je bil novih gostov izredno vesel, posebno zaradi tega, ker je vedel, da se bodo po prihodu podlasicine družine kaj hitro izselili iz skednja drugje, zelo nadležni gostje, t. j. podgane. In tako se je tudi zgodilo. Po priselitvi podlasic ni bilo neke v skednju več videti in običutji podgan, izgubile so tudi iz hiše in vse bližnje okolice.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

govoril sam s seboj, da bi se raztresel, ali iz teme je gledala nanj zmerom ona. Ni se mogel upirati sili, ki ga je vlekla k nji. Vstal je ter šel pod njeno okno.

Prišla je k oknu. Stisnila sta si roke in takrat se je začelo. Noč za nočjo je visel odtlej na njenem oknu, dokler se mu ni odprla njena soba.

»Od tega je že deset let«, je pomislil. — Kako se je med tem vse izpremenilo! — Ona ga čaka pri odprtih vratih, da pride. Njun otrok se dere dan in noč. Bolan je, za zdravnika pa ni denarja. Mehkoba njenega mesa se je zgubila. Boki so postali mršavi, lica so upadla, sčefrana obleka visi na nji. Zar oči ji je ugasnil, hrbet se ji je ukrivil, roke pa ima otekale od dela. Prišla so nadnjo nesreče, smrt staršev, pa so ji prodali grunt, le hram so ji pustili. — On ji ni mogel pomagati, zakaj bil je hlapec. Tako je šlo vse: mladost, lepota, toplota. Vse je bilo treba žrtvovati na ljubo očetu, ki si ni dal dopovedati, da ima pravico do življenja tudi mladina.

Ze radi nje mora od doma. Dolžan se je zavzeti zanj, mnogo mu je žrtvovala. Mora se lotiti česa pripravnega, potem jo bo pa poročil, da bo zamašil fari usta.

Od takrat, ko mu je oče jasno povedal, da Liza ne bo hodila po njegovem gruntu dokler bo živela, on ni nikdar več pravil o nji. Tudi je ni branil, če je govoril oče slabo o nji. Odkar je ostala sama, se je obrnila vsa fara proti nji. Oče je bil seveda med prvimi, ki so jo obrekovali.

Bolešno se je zdrlil ob spominu na vse, kar sta morala pretrpeti, popravil si je škornje, ki jih je nosil vržene čez ramo in zamrmal:

»Pri moji duši, da mora biti zdaj tega konec! Tudi mi mladi imamo pravico do življenja.«

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Prvi oficirski dom v naših planinah

bo danes na Kofcah slovesno blagoslovljen — Zgrajen je bil v pičem mescu in je vzorno opremljen

Tržič, 9. novembra

V teh dneh, ko je zanimanje vsega sveta obrnjeno na dogodke, ki se odvijajo na frontah v bližini naše miroljubne, nevtralne Jugoslavije, ko je vsaka, na širši podlagi zasnovana in na skupno delo preučavana akcija za splošno korist že vnaprej obsojena na neuspeh, je našim vrlim planincem od I. bataljona planinskega polka uspelo zares veliko delo v nedeljo dopoldne bodi odkrili svoj lastni planinski dom na planini Siji, deset minut od planinske postojanke na Kofcah.

Požrtvovalnim častnikom I. planinskega bataljona s komandantom majorjem Petrom Vajevičem na čelu je uspelo, v najkrajšem času s tihim delom postaviti planinski dom, ki bo prelep člen v skupini naših visokogorskih planinskih postojank. Da je bila prelepa zamisel tako hitro uresničena, je seveda zasloga sijajne organizacije, kakršna je poznana odlike naše armade sploh, v isti meri pa hkrati požrtvovalnost častniškega zbora omenjenega bataljona, ki se v svoji ljubezni do naših planin, v svojem vojaškem ponosu, v popolnem razumevanju svojih dolžnosti in v zavesti lepega smotna ni ustrašil žrtve in vztrajnega dela, kar vse je zahtevala zgraditev tega planinskega doma v rekordnem kratkem času.

V začetku septembra je major Vajevič sklical sestanek častnikov bataljona in jim je razložil svojo lepo zamisel, da bi si postavili lastni planinski dom. Te zamisli so

se vsi prisotni enodušno z veseljem oprijeli in majorjev predlog takoj pričeli razmotrivati. Prvotna zamisel je šla za tem, da bi novi dom stal na Katarini kasneje pa so se odločili za Kofce, to dobro poznano letno in zimsko planinsko postojanko, ki se odlikuje po ugodnem položaju in lahkem dostopu. Tudi na Kofcah se častniška komisija ni mogla takoj zediniti za določeno zemljišče. Naposled so se odločili za prostor na planini Siji, na višini 1580 m. Tudi v naših slikovito razčlenjenih planinah je le redko najti take vsestransko ustrezajoče prostor za planinsko postojanko. Za zemljišče, ki so ga dobili za dvajset let v najem od agrarne zajednice planine Sije in meri 300 m², bodo plačevali po 50 dinarjev letno.

Vsa pripravljala dela so neverjetno naglo napredovala. 28. septembra so pričeli delati. Material so po železnici pripeljali do Tržiča, od tam pa s tovornimi avtomobili na Sijo. 15 vojakov, odličnih obrtnikov, je bilo stalno zaposlenih na gradbi, ki je bila dokončana v pičem mescu. Dom ima v prizemlju veliko spalnico z desetimi posteljami, udobno jedilnico, kuhinjo, vse potrebno postranske in zdravstvene prostore ter obsežno letno verando, zgornj pa dve sobi s skupnimi ležišči za 30 oseb. Ob domu je zgrajena cisterna za 6 m³ filtrirane vode. Zunanji ličnosti zgradbe povsem odgovarja udobno opremljena notranjost. Tu je nameščeno vse, kar bo zadovoljilo tudi razvajenega obiskovalca: od pepelnika, za-

ves, preprog in krasnih planinskih slik po stenah je vse izbrano z dobrim okusom, kakor pristojna sodobno opremljeni visokoplaninski postojanki. Posebna pažnja je bila posvečena izolaciji sten, pri čemer so uporabili najboljše izkušnje v gradnji stičnih domov.

Po pravilniku za namen in vzdrževanje doma se ga bodo v prvi vrsti posluževali aktivni in rezervni častniki I. planinskega polka s svojimi rodbinami, v splošnem pa bo služil vsem častnikom za spopolnitev planinarskih sposobnosti in letu in zimi pri izvrševanju službe kralju in domovini. Prav tako bo nudil zavetišče vojakom in podčastnikom, kadar opravljajo svojo dolžnost na terenu in — kakor je pripomnil major Vajevič z ljubeznivostjo pristnega planinca — slehernemu planincu, ki se bo želel poslužiti gostoljubja in zavetja v domu. Dom je prelepa priča, kaj zmore dobra organizacija, volja, vztrajno delo ob popolnem vojaškem samozatajevanju ter idealna ljubezen do planin, dom, ki predstavlja vrednost več stotisoč dinarjev, je bil zgrajen zgolj z doprinosi članov častniškega zbora, dobrovoljnimi podporami in darili. Ni treba poudarjati s kakim veseljem so se bili oprijeli častniki bataljona dela za dom, prav posebno pa se je izkazal red. kapetan I. stopnje g. Maks Smerdu, ki je načeloval gradbenemu odboru in poleg svoje službe ves prosti čas žrtvoval za postavitev doma. V nemali meri pa ga za sluga podporočnika Ratomirja Čotiča, pod čigar gradbenim vodstvom je delo tako hitro napredovalo. O vsem tem govori razen spominske plošče spominska knjiga, v katero se bodo na dan otvoritve in blagoslovitve vpisali številni vojaški dostojanstveniki ter zastopniki oblastev, organizacij in društev povabljenih k slavnosti. Nedeljska otvoritvena slovesnost bo za naš planinski polk dan izrednega veselja, vsem drugim pa bleščet zgled požrtvovalnosti, delavnosti in duha, kakršen je v naši junaški vojski.

dan v zemljo, da bi to priznal in tu je bil izvor večnih nesoglasij med njima.

Zemlja se je poslednja leta izrodila. Velikotirje je vrnila komaj seme. Pšenica je postala drobna, rži so bili samo otrobi, krompir je dosegel debelino orehova. Bilo bi treba nekaj ukreniti, zakaj zemlji je nečesa manjkalo. On je to čital in je ob priliki omenil očetu, kaj piše v knjigi. Oče se je razburil. Na njegovi zemlji ne bo nikoli nihče gospodaril drugače, kakor bo hotel on, kakor se bo naučil od očeta. Nikoli ne bo zastrupil zemlje z novotarijami. Grunt je kakor človek. Ko ti zbolí, ga zdravi z domačimi zdravili. Če vlivaš vanj kapljice, ki ti jih predpiše zdravnik, ga prikuješ na posteljo še tesneje. Čas bo izlečel tudi zemljo, da bo rodila kakor je rodila prej.

Ni mogel spregledati očetu, kako je omaloval vse njegove predloge glede preureditve v gospodarstvu, kako je oporekal vsemu, kar je trdil on, samo da bi mu dokazal, da ni nič drugega ko hlapec. »Milad si še, ne razumeš te stvari!« mu je zabrusil tolikokrat, ko mu je hotel dopovedati, kje so razlogi za krivice, ki se gode kmetu. Moral je molčati, čeprav mu je bilo trideset let.

Zdaj, ko se mu je uprl, ko mu je povedal, kar mu groje, je opral svoje ponižanje, svojo zapostavljenost. Dokazal je očetu, da si mladina ne pusti vzeti tega, kar ji je dal novi čas. — Pojde, pa naj bo kakor hoče! Naj poišče živali oče brez njega, od čigar rok je bil grunt odvisen. Ko mu bo priznal, da je gruntu potreben, se bo vrnil, prej pa ne.

Prej pa pri moji duši ne!« je zaključil svoje razmišljanje. Zamahnil je z roko in stopil hitreje, da bi prišel čim prej očetu izpred oči.

Med potjo se je hotel otresti vseh misli na preteklost, da bi se lahko poglobil v bodočnost, a se ni dalo. Spomini so se po-

Ignac Koprivce:

Sin se je uprl

(Odlomek)

Čul je očetovo klicanje, ki ga je rezalo v srce kakor nož toda ni se mu hotel odzvati. Po vsem tem, kar je bilo med njima zjutraj, ni mogel nazaj. Odločil se je, da pojde in bo šel pa naj bo kar koli. Samo da je očetu povedal kar se mu je ležalo v srce kakor nož, toda ni se mu hotel odna sru, kar se je nabralo tam vsa ta leta suženstva.

»Kakor volkovi so ti starel!« je zamrmal zaničljivo. »Človek se jim mora podrediti, kot da bi ne imel svoje glave. Je mar danes vse tisto, kar se ne naučijo oni, pravilno in dobro?! — Smo mi tu mar zato, da hlapčujemo?«

Pljunil je na rosno travo in korak mu je postal še trši, še odločnejši. Očetovi klici so postajali zmerom glasnejši. Vtisnil je vanje svojo skrb in svojo ljubezen, ki jo je kljub vsemu čutil na svoj način za sina. Nemara mu je šlo v tem tipu za sina, ne za grunt kot zmerom kadar je bilo treba izbirati med gruntom in otrokom.

Franc je pristuhnul in prizvok v očetovem glasu ga je zbodel. Začutil je, da govori oče z njim prvič v življenju po očetovski. Do zdaj je bil vajen robatare, ukazujočega glasu, s kakršnim ukazuje kmet hlapcu tokrat pa je bila v njegovem glasu mehkoča. Zaskleto ga je v prsih. Dojel je, da je očeta strah samote na razsečenem gruntu in da ga bo plašilo vse tisto, kar mu je vrgel zjutraj v obraz. Krik zemlje, ki jo je leta in leta napajal s svojim znojem, je našel pot v njegovo srce in skoraj bi se obrnil. Ko pa se je spomnil svoje preteklosti, pastev življenja, garanja in brezpravnosti, ki ni smel niti trdnosti v hrano strahu in kletaplazanja pred očetovim tiranstvom, je zatislil oči ter šel dalje.

V mislih je preletel še enkrat svoje življenje, da bi ga presodil zdaj in da bi ugotovil, kolikšna je očetova krivda zastran teže, ki leži na njegovi mladosti. Ne bi rad delal očetu krivice.

Kakor težak svinčen molek so se mu vlekle skozi spomin leta njegovega življenja, prenasršena s trpljenjem, z vzdihili in solzami. Še otroka so ga vpregli v delo in nikoli od takrat se ni nihče spomnil, da je človek, ne pa stroj. Če se je utrudila krava, je smela ležati; če je bil vol izgaran, ni šel na delo, njega pa ni nihče nikoli vprašal, kako se počuti, ali če je potreben počitka.

Ko se je nabralo očetu v denarnici dovolj denarja, je dokupil kravo, telico, travnik, ali kos gozda. Njemu, ki je garal od jutra do noči, pa ni odinil nikoli ničesar. In če bi mati ne skrbela za njegovo obleko, bi moral hoditi zakrpan k maši.

Oče je živel le za grunt. Njegova kri je segala v sok zemlje, korenine drevja so rastle v njegovo srce in pšenica je kčila iz njegovih žil. Razumel je, če je bilo treba šteti za izboljšanje gnojstva nekaj tisočakov; razumel je, če je bilo treba napraviti goveji živini nov hlev, druge jasi, ni pa razumel, ako bi ga prošil za pražnjo obleko sin; ni razumel, če bi mu dejal sin, da bi rad spal v snažni, človeka dostojni postelji, ali da bi rad šel v gostilno povese-ljati. Če bi ne kradel iz kašče žita, bi ne mogel nikamor.

Nekoč je ljubil to tiho življenje, posvečeno gruntu. Bil je pač mlad in ni vedel, da ima pravico do boljšega življenja tudi kmet, pozneje se je pa njegovo gledanje spremenilo. Prišel je v stik z ljudmi, ki se mu povedali, kako žive kmetje drugod. Saj ni zahteval zase bogstvigredi kakšnih ugodnosti, priznašanja, ne, samo spremembo očetovega mnjenja glede grunta v toliko, da je grunt v službi človeka, ne pa človek v službi grunta, a oče je bil preveč zgle-

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

K. M. — C. — Z. Zgodnja denarjem ste leta 1933 zgradili hišo, ki Vas je stala z zemljiščem vred 200.000.— din. Sedaj bi želeli preprosto polovico hiše na zemljo, ne da bi ji to polovico v resnici prodali ali darovali. Ali so pri darinih pogodbah nižje takse? Ali obstoja možnost, da kakšnega drugega prenosa lastniške pravice na zemljo ime? Ali se za vsak prenos lastne nepremičnine plačujejo enake takse in ali bi se v vašem slučaju vrednost hiše ocenila in kako? — Prenos lastne nepremičnine je možen na dva načina, bodisi z darilno pogodbo ali s kupoprodajno pogodbo. Od darilne pogodbe ni plačati v vašem primeru 1% prenosno takso in 4% darilno takso poleg 2% banovinske takse, ako bi davčna uprava vzela za osnovno od vas navedeno vrednost, ki znaša v polovini izmeri 100.000.— din. Ako pa bi želeli prenesti polovico lastniške pravice vašega posestva na osnovi kupne pogodbe, potem bi morali plačati od vrednosti 6% darilno takso in 2% banovinsko takso. Izrečno pripominjamo, da bo tvorila osnovno za odmero takse pravična vrednost, za kakršno je smatrati objektivno ocenjeno vrednost na dan podpisa pogodbe, ne da bi na to vplivala kakršnakoli prisiljenost od vaše strani ali kakšna nevoljoželja potreba vaše zene. Po našem mnenju je torej še najcenejše odrezati z darilno pogodbo ali pa s testamentom, cigar dohodek bi stopnje v veljavno se le po vaši smrti. V primeru potrebe ali navedenega pojasnila se bomo volite ponovno javiti.

E. K. — D. — Vaša hčerka obiskuje enoletni trgovski tečaj. Rok se je pričel, kakor na vseh drugih šolah, 9. septembra. Zaprlošili ste za nakazilo draginske rodbinske doklade za hčerko, ki se vam je tudi priznala, vendar pa še le počeni od 1. oktobra dalje. Ali vam ne pripada ta doklada že od 1. septembra dalje? — Ne. Ker ste pridobili pravico za nakazilo rodbinske doklade med mesecem, vam pripada ta doklada se le s prvim dnem prihodnjega meseca dalje, t. j. v vašem primeru s 1. oktobrom. Po uredbi o draginskih dokladah se rodbinske doklade anaogno ukinkajo tudi v slučaju smrti, ako ta nastopi med mesecem. Nakazovalna oblast je torej postopala popolnoma pravilno.

A. S. — P. — Na teden imate 90 din plače poleg tega pa tudi še dvoje neposkrbljenih otrok. Davčna uprava Vas terja za plačilo vojnice iz leta 1938 in 1939, ki pa je ne morete poravnati. Zato vam je pri vašem delodajalcu zarubila del vaših službenih prejemkov. Ali je to smela storiti? — Ako poleg navedenih prejemkov imate nobenih drugih dohodkov, Vas davčna uprava za zaostalo vojniko ne bi smela rubiti. Cl. 34. Izvršilne uredbe namreč veli, da se davčna izvršba ne sme voditi na dohodek od nesamostalnega dela in polkica, če ne preseže 400 din na mesec, 100 din na teden ali 16 din na dan, iz razen tega za vsakega otroka do 18. leta, ki nima samostalnega dohodka do 100 din na mesec, 25 din na teden in 4 din na dan. Zglasite se torej takoj pri davčni upravi in zahtevajte, da sprejme Vašo pritožbo na zapisnik!

F. T. — M. — V rokah imate dvoje potrdil o plačilu davka, ki po vašem mnenju nista v redu, ker sta podpisala obeh uradnikov nečitljiva. Vprašujete nas, kaj naj storite, da se boste uverili o veljavnosti potrdil. — Po našem mnenju o pravilnosti potrdil ne more biti nobenega dvoma, ako sta potrdila opremljeni z uradnim žigom in imata podpisava dveh uradnikov. Pri vsaki davčni upravi mora biti zapisano in nabito na vidnem mestu, kateri uradnik vodi davčni dnevnik in kateri uradnik vodi blagajno, ker imata samo podpisava teh uradnikov na potrdilih, izdanih o plačnem davku, veljavnost in odgovornost za državno blagajno. V ostalem pa boste sami najbolje vedeli, ako je davek plačan. Nič drugega vam torej ne moremo svetovati, kakor da se javite pri davčni upravi.

K. F. — L. — Zvedeti želite, koliko znaša banovinska trošarina na kvas, kdo je upravičen pobirati jo itd. — Po pravilniku o banovinskem proračunu dravske banovine za leto 1940/41. se pobira v dravski banovini banovinska trošarina na potrošeno kvasa 4 din od 1 kilograma. To trošarino pobirajo organi finančne kontrole, v Ljubljani pa organi mestnega trošarinskega urada ter jo odvajajo sproti banški upravi. Trošarino na kvas, ki se proizvajalci sami na podlagi mesečnih obračunov, in sicer najkasneje do 10. dne prihodnjega meseca. V ta namen morajo voditi in vsaki 10 dni predlagati organom, pristojnim za pobiranje trošarine, dnevne izkaze o prodaji kvasa.

Pravna

R. M. Vipavska. Pleskar vam noče izvršiti naročena dela. Ali morete odstopiti od naročila in dobiti vrnjen že dani denar. — Pleskarju, kateremu ste naročili delo, morate pismeno postaviti določen rok, v katerem vam mora delo izvršiti. Pravico imate zahtevati izvršitev dela (izpolnitev pogodbe) in odškodnino radi prepozne izvršitve ali pa odstopiti od pogodbe, vendar slednje le, če vam dela v zahtevnem roku ne izvrši. Le po odstopu od pogodbe smete zahtevati vračilo zneska, ki ste ga že izplačali. Če ne bo plačal zlepa, boste morali na plačilo tožiti. Če tudi po sodbi ne bo plačala, boste morali seči potom izvršbe na njegovo imovino in na ta način doseči Vašo zadovoljitev.

Prostovoljce — Maribor. Ali more gimnazijski abiturient odslužiti vojaško leto še pred polnoletnostjo. Ali more vojaško leto človečiti. — Vsak za vojaško službo sposoben mladenič lahko zaprosi pri redni naborni komisiji ali pa pristojnem vojnem okrogu za odsluženje vojaškega roka, če je že dopolnil 18. leto starosti. Dijak-abiturient, pa more zaprositi tudi za odložitve vojaške službe do konca študij, toda najdalje do 27. leta starosti.

A. P. Ptuj. Kam ste pristojni kot državni upokojenec, ker stanujete že 12 let v drugem kraju, kjer ste pa bili upokojeni. — Ker bivate v novem kraju že več kot 10 let, ste si pridobili po zakonu o občinah domovinsko pravico v novem kraju. Ob upokojitvi ste bili pristojni v kraju, kjer ste bili po stalnem službovanju upokojeni. Ze po petih letih stalnega bivanja v novem kraju bi mogli zaprositi v novi občini za podelitev domovinske pravice.

Po desetih letih stalnega bivanja ste pa to pravico pridobili avtomatično.

J. G. R. S. S. Sosedom sta mejaša tudi v gozdu. Ker mislite, da vam podira in prestavlja mejnike, bi ga radi prisilili k prisegi, da on tega ne dela; kljub temu, da taji, ne verjamete. — Sosea ne morete prisiliti, niti s tožbo, da bi vam prisegel glede mejnikov. Zadovoljiti se boste morali pač z njegovo izjavo, da vam v gozdu ne uhaja čez mejo in da spoštuje vaše mejnike. V primeru, da bi mogli nje mu, ali komu drugemu dokazati prestavitve mejnikov, ga morete ovaditi oроžništvu, ki bo poslalo nato prijavo sodišču. Po kazenskem zakonu je kaznjiv, kdor odstrani, uniči, pokvari, odmakne ali premakne mejnik, ali kdor ga napačno namesti, da bi pridobil, otežil, ali prikril dokaz za pravna razmerja, s strogim zaporom in v denarju.

R. 99. Šele po štirih letih ste zvedeli, kdo vam je odjedal iz gozda voz drv. Ali ga š morete tožiti za odškodnino. — Vsaka tožba na odškodnino zastara šele po 3 letih od dneva, ko je oškodovanec zvedel za škodo in za storilca škode. Če boste mogli nedvomno dokazati dotičnik škodo, ga torej še morete tožiti, ker ste zanj zvedeli šele sedaj.

H. F. Upokojenka. — Ali vam pripada doklada prvega draginskega razreda, če bi se preselili z dežele v mesto prvega draginskega razreda, vendar bi stanovanje na deželi še dalje imeli v najemu. — Ker se ne boste popolnoma preselili v mesto, v vašem primeru ne bo priznana draginska doklada I. razreda Dravski finančni direktorji bi morali, za dosego zaželenih doklad predložiti uradno potrdilo policijske uprave, da ste se z vsemi stvarmi, torej popolnoma preselili v mesto. Začasna preselitev k sorodnikom vam še ne daje pravice do doklad v prvega draginskega razreda.

M. Z. Zalog. — V vašem kraju prejemajo nekateri javni uslužbenci draginske doklade prvega razreda, večina javnih uslužbencev drugih strok pa doklade tretjega razreda. Katera oblast je pristojna izenačiti to čudno razliko. — Glede svoje osebe ste pravilno vložili prošnjo za prejemanje draginske doklade prvega razreda pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. Rešitev na to prošnjo bo pa izdana najbrže šele nato, ko bo dokončno rešeno vprašanje o širšem regulacijskem načrtu in o gradbenem rajonu mesta Ljubljane. Iz istega razloga se niso bile rešene tozadevne prošnje javnim državnim uslužbencem in upokojencem drugih strok. Mnenja smo, da bo glede vseh javnih uslužbencev slednjič le obveljala enaka odredba, kot je odredba kraljevske banke uprave, zdana glede uslužbencev prosvete, socialne in zdravstvene ter gradbene stroke, da jim gre doklada prvega draginskega razreda. V primeru, da bi bila Vaša prošnja neugodno rešena, se boste mogli — in to tudi uslužbenci drugih strok — pritožiti na državni svet.

I. K. Kranj. — Pri industrijskem podjetju ste zaposleni že dve leti in opravljate večino pisarniške posle. Ker se niste polnoletni, pravijo pri podjetju, da vam ne pritiče oblastveno določena mesečna plača. Katera zakonita odredba Vas štiti. — Nabav te si in točno proučite Službeni list od dne 17.10. 1940 kos 83 A, v katerem je izšla odredba kraljevske banke uprave o minimalnih medbah za trgovsko in ostalo višje pomožno osebje. Odredba ne velja za osebe, ki še ni izpolnilo 18 let. Mnenja smo, da Vas odredba štiti in da vam pritiče po din 1.300 mesečne plače.

Zdravniška

Ada 29: Najbolj verjetno se mi zdi, da je jalovost posledica vnetja po splavu. Omenjeno zdravilo je dobro in ga tudi jaz od svoje strani priporočam. Tablete naj uživa samo 14 dni po perilu, 14 dni pred perilom pa ne. Ker omenjate, da je perilo zopet izostalo, ni izključeno, da se je stanje popravilo in da je hčerka ponovno zanosila. Svetujem, da greste ponovno k zdravniku v svrhu pregleda, nakar bo odredil tudi nadaljnje glede zdravljenja.

A. S. Šmarje pri Jelšah: Oteklina očesnih vek je lahko posledica vnetja ledvic, ali pa je to izraz koprnice. Svetujem, da peljete otroka k zdravniku zaradi pregleda.

R. B. St. Vid pri Gr.: Ako izostane perilo, je lahko vzrok; jetika, slabokrvnost, okvara jajčnikov ali pa nosečnost. Kaj bi bilo ravno v vašem slučaju vzrok, ne morem reči, ker ne vsebuje vaše pismo prav nobenih tozadevnih podatkov. Svetujem zdravniški pregled.

Vibrator: Vse podatke dobite v priloženem navodilu. Zato bi bili moji nasveti odvisni.

Tržaška — Maribor: V vašem primeru je možno, da gre za okvaro okvaro čutnih celic v nosni sluznici, ali pa je to znak kakor okvare možganov. Svetujem pregled po specialistu za nosne bolezni.

Re: Prsa spadajo k tkiv. spolnim znakom drugega reda. V predmetnem slučaju sumim, da tudi perilo ne more biti popolnoma v redu, dasi o tem nič ne pišete. Verjetno gre torej za okrnjen razvoj jajčnikov odnosno maternice. Svetujem, da peljete hčerko k zdravniku, ki bo odredil zdravljenje s hormonskimi preparati.

Sevnica T.: V vašem slučaju gre v prvi vrsti za živčne motnje, ki povzročajo vse te neprijetnosti. Poleg zdravljenja, ki vam ga bo odredil zdravnik, je potrebna predvsem samovozdaja in trdna volja, da ne pustite. Vsi ti zdravilni faktorji bodo končno le rodili uspeh, dasi bo predvidoma zdravljenje trajalo dolgo, na kar vas že sedaj opozarjam.

Šiška 7: Običajno rodé te vrste žene samo enkrat. Po porodu ostanejo namreč vsled vnetja jalove. Izjema je torej, da ste ponovno zanosili. Kar se tiče poroda, je treba v prvi vrsti paziti na oči novorojenčka. Svetujem torej, da rodite v bolnici, odnosno, da opozorite babico še posebej na prestopno kapavico. Poleg tega svetujem, da pustite otroka takoj po porodu preiskati po specialistu za očesne bolezni, ki bo odredil vse potrebno.

Hvaleč: Po mojem mnenju je prišlo v poteku vaše bolezni do obolenja srčne mišice. Srce je torej oslabilo in ne more opravljati svoje funkcije kot prej. Zato vam tudi otekanje noge zvečer. Verjetno se vam bo sčasoma stanje ob primernem zdravljenju in zadostnem počitku kmalu popravilo. Biti pa morate (vsaj še par mesecev) pod kontrolo zdravnika.

J. B. Koroška: Mislim, da se je cela stvar pri vas odigrala takole. V početku vaših

bolezni, posebno zadnje, je prišlo do okvare srčne mišice, do vnetja sklepov in pa vnetja žil. Posledice so pogosto trajne, zlasti kar se tiče oteklne nog. Potrebno bi bilo ugotoviti, dali je temu vzrok v prvi vrsti srce, ali pa je to posledica vnetja žil? Osebnost mislim, da prihajata oba vzroka v poštev. Poleg povljanja nog, bi bilo treba tudi zdraviti srce. Obrnite se tedaj na zdravnika, v svrhu pregleda in daljnega zdravljenja.

I. g. R.: Opisani pojavi niso posledica revmatizma, pač pa je to znak poapnenja žil. Ostale motnje so živčnega izvora. Pojdite k zdravniku!

Želja: Zdi se mi, da pretiravate. Opustite vse procedure! Umivajte si obraz samo z mrzlo vodo, ne da bi se poleg tega še umili. Opustite tudi vsako kremo!

Kmetiška

Grmčevje

O. F. Lj.: Kolikor imamo izkušnje so ti plodovi neužitni. Ker niso strupeni, jih mogoče poskusite predelati v marmelado ali želé.

Vodnjak

A. T. K.: Svetujemo vam, da se glede vodnjaka pogovorite z izkušenim zidar-skim mojstrom, ki vam bo dal potrebna navodila. Ker ima voda najbrže direktn stik z zemljo, je zelo verjetno, da pridejo v vodo tudi bakterije, ki vodo kvarijo. Potrebna bo torej dobra izolacija in mislimo, da tudi močan čistilnik z mnogo oglja.

Gobe v stanovanju

H. B.: Kljub veliki pažnji in meram, ki ste jih podveli, so se vam v sobi ponovno pojavile gobe. Zaradi tega boste morali zdaj postopiti še temeljiteje. Svetujemo vam siedeče: Ker so gobe zelo trdožive, morate vse lesene dele, ki so okuženi, odstraniti iz sobe in jih zamenjati z novim boljšim materialom. Prav tako morate odstraniti izolacijski material iz poda. Zidove, ki je okrog okuženega lesa, morate dobro spraskati, ga očistiti z ostro škotko ali brezovo metlo in dobro oprati s kakim razkužilom za gobe (n. pr. antimonin). Dobro bo tudi, če dotične dele izžgnete, ali pa jih zračite kake 2—3 tedne. Mesto starega zida, uporabite cementno malto. Opozorjamo vas, da so gobe zelo trdožive, in je najbolje, da stari material zakopljete v zemljo v večji oddaljenosti od hiše.

Pitanje gosi

V. C. Prekmurje. Pravite, da se vam zdi nepravilno pitati gosi in race. Mnenja ste, da bi se moglo z navadnim krmiljenjem isto doseči. Vprašate, če je pitanje neobhodno potrebno.

V odgovor naj vam služi dopis neke zelo praktične gospodinjice, ki se sama bavi z rejo gosi. Gospodinja pravi: Gledala sem, kako je neko dekle spalo koruzno zrno goski v grlo. Ko je žival skoro onemogla zaradi mučenja je dekle z desno roko prav krepko tlačilo živali koruzo po goltancu navzdol. Zopet je ponovila sipanje koruze v grlo. Ko se je goska skoro zadušila, je prenehala s pitanjem in postavila ubogo žival v tesen zabo. Ali ni obsojanja vredno tako surovo ravnanje z živaljo, pravi praktična gospodinja. Dopisnica trdi, da ona doseže mnogo večji uspeh z normalnim krmiljenjem. Ni potrebno žival izpitati v par tednih s prisilnim šopanjem. Če podaljšamo čas krmiljenja in damo živali prav tako veliko množino zrnja, da ga srojevno zoble, bo uspeh reje mnogo lepši. Kakor razvidite iz gornjega dopisa, je tudi vaše mnenje povsem pravilno. Goske ne prisilno pitati, temveč dobro in nekoliko dalje krmiliti!

ŠAH

Današnji moštveni brzoturnir za prvenstvo Slovenske šahovske zveze se prične ob 10. dopoldne v kletni dvorani hotela «Slon» v Ljubljani. Pričakovati je, da bo to po številu udeležencev ena največjih šahovskih prireditvev, kar se jih je doslej po Sloveniji vršilo. Iz Ljubljane sta prijavila Ljubljanski š. k. in Centralni š. k. vsak po 3 moštva s po 8 igralci. Gotovo bodo sodelovali tudi vsi ostali ljubljanski klubi. Izven Ljubljane pa se je doslej prijavilo 4 ali 5 moštvev. Skupno bo torej igralo na tekamah najbrž nad 100 igralcev.

V nedeljo se je v Krakovu pričel turnir, na katerem igrajo med drugim najboljši nemški mojstri Udeleženci so nemški pravak Kieninger, dalje Schmidt Gigl, Richter, Kohler, Bogoljubov, Lokvenc Reilstab, Ahues Eisinger, Müller in Krakovčan Moss. Tri kola turnirja bodo igrana v Krynici, zadnje kolo pa 17. novembra v Varšavi. Turnir je bil prirejen na osebno iniciativo generalnega guvernerja nemške Poljske dr. Franka, ki je sam znan šahist.

Iz nekega klubskega turnirja, ki je bil letos igran v Berlinu je naslednja izredno zanimiva partija:

Nimcovičeva indijska obramba.
Beli: Nowarra Crni: Semisch
1. d2—d4 2. c2—c4 3. e7—e6 4. f3—f4 5. g4—g5 6. h4—h5 7. d4—d5 8. e6—e7 9. f4—f5 10. g5—g6 11. h4—h5 12. g6—g7 13. h5—h6 14. g7—g8 15. h6—h7 16. g8—g9 17. h7—h8 18. g9—g10 19. h8—h9 20. g10—g11 21. h9—h10 22. g11—g12 23. h10—h11 24. g12—g13 25. h11—h12 26. g13—g14 27. h12—h13 28. g14—g15 29. h13—h14 30. g15—g16 31. h14—h15 32. g16—g17 33. h15—h16 34. g17—g18 35. h16—h17 36. g18—g19 37. h17—h18 38. g19—g20 39. h18—h19 40. g20—g21 41. h19—h20 42. g21—g22 43. h20—h21 44. g22—g23 45. h21—h22 46. g23—g24 47. h22—h23 48. g24—g25 49. h23—h24 50. g25—g26 51. h24—h25 52. g26—g27 53. h25—h26 54. g27—g28 55. h26—h27 56. g28—g29 57. h27—h28 58. g29—g30 59. h28—h29 60. g30—g31 61. h29—h30 62. g31—g32 63. h30—h31 64. g32—g33 65. h31—h32 66. g33—g34 67. h32—h33 68. g34—g35 69. h33—h34 70. g35—g36 71. h34—h35 72. g36—g37 73. h35—h36 74. g37—g38 75. h36—h37 76. g38—g39 77. h37—h38 78. g39—g40 79. h38—h39 80. g40—g41 81. h39—h40 82. g41—g42 83. h40—h41 84. g42—g43 85. h41—h42 86. g43—g44 87. h42—h43 88. g44—g45 89. h43—h44 90. g45—g46 91. h44—h45 92. g46—g47 93. h45—h46 94. g47—g48 95. h46—h47 96. g48—g49 97. h47—h48 98. g49—g50 99. h48—h49 100. g50—g51 101. h49—h50 102. g51—g52 103. h50—h51 104. g52—g53 105. h51—h52 106. g53—g54 107. h52—h53 108. g54—g55 109. h53—h54 110. g55—g56 111. h54—h55 112. g56—g57 113. h55—h56 114. g57—g58 115. h56—h57 116. g58—g59 117. h57—h58 118. g59—g60 119. h58—h59 120. g60—g61 121. h59—h60 122. g61—g62 123. h60—h61 124. g62—g63 125. h61—h62 126. g63—g64 127. h62—h63 128. g64—g65 129. h63—h64 130. g65—g66 131. h64—h65 132. g66—g67 133. h65—h66 134. g67—g68 135. h66—h67 136. g68—g69 137. h67—h68 138. g69—g70 139. h68—h69 140. g70—g71 141. h69—h70 142. g71—g72 143. h70—h71 144. g72—g73 145. h71—h72 146. g73—g74 147. h72—h73 148. g74—g75 149. h73—h74 150. g75—g76 151. h74—h75 152. g76—g77 153. h75—h76 154. g77—g78 155. h76—h77 156. g78—g79 157. h77—h78 158. g79—g80 159. h78—h79 160. g80—g81 161. h79—h80 162. g81—g82 163. h80—h81 164. g82—g83 165. h81—h82 166. g83—g84 167. h82—h83 168. g84—g85 169. h83—h84 170. g85—g86 171. h84—h85 172. g86—g87 173. h85—h86 174. g87—g88 175. h86—h87 176. g88—g89 177. h87—h88 178. g89—g90 179. h88—h89 180. g90—g91 181. h89—h90 182. g91—g92 183. h90—h91 184. g92—g93 185. h91—h92 186. g93—g94 187. h92—h93 188. g94—g95 189. h93—h94 190. g95—g96 191. h94—h95 192. g96—g97 193. h95—h96 194. g97—g98 195. h96—h97 196. g98—g99 197. h97—h98 198. g99—g100 199. h98—h99 200. g100—g101 201. h99—h100 202. g101—g102 203. h100—h101 204. g102—g103 205. h101—h102 206. g103—g104 207. h102—h103 208. g104—g105 209. h103—h104 210. g105—g106 211. h104—h105 212. g106—g107 213. h105—h106 214. g107—g108 215. h106—h107 216. g108—g109 217. h107—h108 218. g109—g110 219. h108—h109 220. g110—g111 221. h109—h110 222. g111—g112 223. h110—h111 224. g112—g113 225. h111—h112 226. g113—g114 227. h112—h113 228. g114—g115 229. h113—h114 230. g115—g116 231. h114—h115 232. g116—g117 233. h115—h116 234. g117—g118 235. h116—h117 236. g118—g119 237. h117—h118 238. g119—g120 239. h118—h119 240. g120—g121 241. h119—h120 242. g121—g122 243. h120—h121 244. g122—g123 245. h121—h122 246. g123—g124 247. h122—h123 248. g124—g125 249. h123—h124 250. g125—g126 251. h124—h125 252. g126—g127 253. h125—h126 254. g127—g128 255. h126—h127 256. g128—g129 257. h127—h128 258. g129—g130 259. h128—h129 260. g130—g131 261. h129—h130 262. g131—g132 263. h130—h131 264. g132—g133 265. h131—h132 266. g133—g134 267. h132—h133 268. g134—g135 269. h133—h134 270. g135—g136 271. h134—h135 272. g136—g137 273. h135—h136 274. g137—g138 275. h136—h137 276. g138—g139 277. h137—h138 278. g139—g140 279. h138—h139 280. g140—g141 281. h139—h140 282. g141—g142 283. h140—h141 284. g142—g143 285. h141—h142 286. g143—g144 287. h142—h143 288. g144—g145 289. h143—h144 290. g145—g146 291. h144—h145 292. g146—g147 293. h145—h146 294. g147—g148 295. h146—h147 296. g148—g149 297. h147—h148 298. g149—g150 299. h148—h149 300. g150—g151 301. h149—h150 302. g151—g152 303. h150—h151 304. g152—g153 305. h151—h152 306. g153—g154 307. h152—h153 308. g154—g155 309. h153—h154 310. g155—g156 311. h154—h155 312. g156—g157 313. h155—h156 314. g157—g158 315. h156—h157 316. g158—g159 317. h157—h158 318. g159—g160 319. h158—h159 320. g160—g161 321. h159—h160 322. g161—g162 323. h160—h161 324. g162—g163 325. h161—h162 326. g163—g164 327. h162—h163 328. g164—g165 329. h163—h164 330. g165—g166 331. h164—h165 332. g166—g167 333. h165—h166 334. g167—g168 335. h166—h167 336. g168—g169 337. h167—h168 338. g169—g170 339. h168—h169 340. g170—g171 341. h169—h170 342. g171—g172 343. h170—h171 344. g172—g173 345. h171—h172 346. g173—g174 347. h172—h173 348. g174—g175 349. h173—h174 350. g175—g176 351. h174—h175 352. g176—g177 353. h175—h176 354. g177—g178 355. h176—h177 356. g178—g179 357. h177—h178 358. g179—g180 359. h178—h179 360. g180—g181 361. h179—h180 362. g181—g182 363. h180—h181 364. g182—g183 365. h181—h182 366. g183—g184 367. h182—h183 368. g184—g185 369. h183—h184 370. g185—g186 371. h184—h185 372. g186—g187 373. h185—h186 374. g187—g188 375. h186—h187 376. g188—g189 377. h187—h188 378. g189—g190 379. h188—h189 380. g190—g191 381. h189—h190 382. g191—g192 383. h190—h191 384. g192—g193 385. h191—h192 386. g193—g194 387. h192—h193 388. g194—g195 389. h193—h194 390. g195—g196 391. h194—h195 392. g196—g197 393. h195—h196 394. g197—g198 395. h196—h197 396. g198—g199 397. h197—h198 398. g199—g

NAŠA ŽENSKA STRAN

Častna dolžnost

»Ako žene vzgajajo svojo decu rodoljubno, ako ji vcepilajo v srca ljubezen do svobode, potem bo narod rešen!«

Te besede je zapisal vladika Strossmayer, ki ga je pozdravil prva društvena skupščina sv. Cirila in Metoda. In kakor da bi njegova misel odjeknila po vsem slovenskem ženskem svetu, so po naši deželi druga za drugo začele vstajati ženske podružnice te družbe, ki si je postavila za cilj reševanje ogrožene slovenske mladine. Prva ženska podružnica je bila osnovana v Trstu leta 1886, in kmalu so se v vsakem mestu, skoraj v vsaki večji vasi naše domovine zbrale zavedne žene k skupni akciji.

Tu se je zdramilo in prvokrat javno nastopilo naše žensstvo. To je za nas največja pomena, rekli bi zgodovinske važnosti, je ob tej priliki pisal Simon Gregorčič svojemu prijatelju. Zbudila se je slovenska mati v naši ženi, mati, ki je hitela na pomoč slovenski deci in se ni strašila

nobene žrtve. In za mnogo gmočnih in moralnih uspehov se mora v teh letih zahvaliti družba ravno svojim vnetim pobornicam — ženam.

Več kot pol stoletja je minilo. Med tem je družba sv. Cirila in Metoda mogla zapisati v svojo zgodovino že veliko število dobrih del našemu narodu, njena preteklost je krasna zgodba rodoljubja, dela in požrtvovalnosti, na katero smo Slovenci in Slovenke lahko ponosni. Danes, 10. novembra prireja družba veliko narodno zbirko v pomoč bratom in sestram na naših mejah in menimo, da je prav, če se ta dan slovenske žene spomnimo vseh svojih predhodnic, ki so s sveto vneto prinašale svoje dragocene in skromne darove v društvene nabiralnike. Bile so žene iz vseh slojev, ki so vsa ta leta darovale za slovenske šole, za slovenske knjige, za našo materinstvo. Naša častna dolžnost je, da jih posnemamo.

Prizadevanja žen za mir

»Izpod ruševin je izkopavala mati mrtvo telesce svojega otroka... Na parniku, ki se je pomikal od rodnih bregov, je stotina otrok klicala: mama!« (Iz časopisnih poročil l. 1940.)

Če si predstavljamo te prizore, ki se množijo danes v neskončnosti, moramo razumeti, da je bila in zakaj je bila vedno ženska tista, ki se je oklenila mirovne ideje z vsem svojim srcem. Nič je ni bilo treba prepričevati o njeni odedenosti: od vseh vedov hrepeli po njej, njeno nagobjeno čelo, navezano na življenje s svojim poslednjim dihom. Vse druge ideje, naj so še tako sodobne, često le počasi prodirajo med žene, četudi bi njihovo uresničenje tudi njim in včasih v prvi vrsti njim koristilo; tako n. pr. misel o ženski enakopravnosti še danes ni s popolnim prepričanjem sprejela večina in se prečesto napačno tolmači in razumeva. Toda misli o trajnem miru ni treba posebej utirati pot, saj so nerazdružno zvezane z ženinim prirodnim poslanstvom: z materinstvom.

Zato je razumljivo, da je mnogo žen posvetilo svoje življenjsko delo mirovni ideji. Vstala so mogočna gibanja, katerim na čelo so stopile žene. Če listamo po »Glasilu mednarodne ženske zveze« vidimo, da je bila mirna ideja najmočnejša vez, ki je družila žene posameznih narodov, držav, ras. Poročila o prizadevanju Francozinje so podobna poročilom Indijke, in Američanke so z isto vneto na delu za to največjo dobroto človeštva. Skupnemu stremljenju svetovne ženske zveze sledi ženska gibanja posameznih držav in njihovi listi so prav tako na delu za vzgojo žen v tej smeri.

Zlasti po vojni si je ženska liga za mir mnogo prizadevala, da ublaži posameznih, ki so nastala med pripadniki posameznih držav, premaganih in zmagovalk. Iz dela članic te zveze je že jasno videti, da pravilno spoznavajo vzroke, ki ovirajo, da bi se mir trajno ustalil med narodi: dokler vladajo krivice, prizadejane slabšim narodom po onih, ki imajo več moči in sredstev, vse dotlej ne moremo govoriti o miru.

Poleg žen, ki so z organizatornim delom propagirale mirovno misel ter torej delovale v skupinah, so se pa nekatere odlikovale tudi kot poedince zlasti s pisateljskim delom. Od teh je gotovo najbolj znana Berta Suttner. Izhajala je iz vojaških krogov, a vendar je bila brez predsodkov in popolnoma samosvoja po svoji miselnosti. Po posebnih okoliščinah, ki so imele na njeno življenje odločilen vpliv, je prišla do spoznanja, ki jih je oblikovala v znanem romanu: Orožje proti (Die Waffen nieder). Pretresljivo vsebino te knjige je zajela v javljivi obliki, tako da je bil roman kaj hitro preveden v skoraj vse kulturne jezike. Do svetovne vojne leta 1914. je bila to najpopularnejša knjiga svoje vrste in si je utrla pot med najširše množice. Ta knjiga pa je bila tudi odlična za nadaljnje življenje pisateljice, ki je posvetila odslej vse svoje življenje mirovni propagandi. Vse je kazalo, da bo imele njeno življenjsko delo uspeh, da se bodo spori med posameznimi državami poravnali z mirnimi sredstvi, kar bi pač smeli pričakovati po tisoletjih civilizacije. Tik pred vojno l. 1914 je Berta nekoč vzkliznila: Mir med naro-

di je na pohodu. Za september l. 1914. je bil napovedan 21. mirovni kongres, katerega bi morala predsedovati ona. Ta dan bi moral tudi filmat prizore iz njenega romana »Orožje proti«. Toda usoda ji je bila naklonjena: ni čakala trenutka, ko so se se pred kongresom razbili v nič njene in njenih sodelavcev sanje, kajti umrla je mesec dni pred izbruhom prve svetovne vojne.

Mnogo bolj realno kot Berta Suttner je gledala na vprašanje vojne in mira ter o njem pisala Agnes Smedley, ameriška pisateljica, ki je tudi pri nas precej znana, saj smo pred nekaj dnevi z velikim zanimanjem brali njeno knjigo »Sama«. Med najbolj zanimivimi poglavji v tej knjigi so ona, kjer opisuje življenje ameriških pacifistov med zadnjo svetovno vojno. Ona sama je preždelala delj časa v ječi zaradi svoje mirovne propagande. A zavedala se je, da so tudi dobrine, za katero se je vredno boriti: ko je izbruhnila kitajska japonska vojna, smo jo našli na strani Kitajcev, kjer je aktivno sodelovala.

Če danes v tem tednu, ki je bil toliko let posvečen borbi za mir, razmišljamo o uspehu te borbe in tega stremljenja, lahko rečemo: najplemenitejših duhov, tedaj moramo priznati, da je bil boj vsaj navidez iluzoren, kajti svet, zgrajen na krivicah, se ne more pomiriti. Pomirila se ne bo vse do tlej, dokler bodo načela o samoodločbi narodov, o socialni pravičnosti, o enakopravnosti narodov, samo lepa gesla, brez volje za njihovo uresničenje.

Malice, predjedi, večerje

VEGETARIJANSKE KRUHOVE REZINE
Rezine drugega kruha namažemo za podlogo s penasto umešanim surovim maslom. Po vrhu okrasimo z različnimi naveti, n. pr.:

1. nastrgano korenje, rdeča pesa, redkvice in zeleni peteršilj.
2. nastrgana zelena, paradižnikove rezine, peteršilj.
3. rdeča pesa s hrenom, rezine trdo kuh. jajca, rezine korenja, kapare.
4. sesekljane kisle kumare, rezine paradižnika, sesekljan peteršilj.
5. paradižnikove rezine, pomočene v redko majonezo, okrog drobno nasekljan drobni k. in kapare.
6. kruh debelo namazan s skuto, okoli ali po sredini rezine redkvice in kislih kumar.
7. v sredo kruha kupček sesekljane špinade, okrog paradižnikove rezine.
8. nastrgan sir s smetano in drobnjakom.
9. lptavski sir.

MAVRAHOVA JAJČNA JED

Mavrahe razpolovi, operi in pusti, da se odtečejo. V kozici razgrej surovo maslo ali olje, prideni sesekljane čebule in zelenega peteršilja, mavrahe in žlico vina. Ko se vsa voda izpari, jih potresi z dvema žlicama moke, zalij z juho in prideni malo kisle smetane. Pusti, da prevre in serviraj z zakrknjenim jajcem.

REZINE S SIROM

Kruh narežemo v pol cm debele rezine, ki jih na eni strani opravimo v surovem

maslu. Nadev: nastrganemu siru primešamo mleko, smetano, jajce in sol. To namažemo precej debelo na opečeno stran rezine, jih zložimo na pomazan pekač ter pečemo 5–10 minut v vroči pečici, da porumene.

JETRA NA KRUHKIH

Jetra spravimo in zmeljemo na mesnem strojčku zraven pa tudi čebulo. Med olje prav dobro umešamo jetra, sol in poper po okusu. To namažemo na kruhke, po možnosti na podlago iz surovega masla.

Nadev (ki ga lahko nabašemo v štruco ali namažemo z njim kruhke). 14 kg surovega masla, 3 jajca, 3 osnažene sardjele, gorčico, na kocke zrezana šunka, klobasa, mrzla telečja pečenka, kisle kuma-

BABYMIRA krema

SE USPEŠNO UPORABLJA ZOPER SPUSCAJE, RANE, PRASKE, OPEKLINE, HRASTE, LISAJE IN VSE NEČISTOSTI KOŽE PRI OTROCIH IN ODRASLIH. NAGLO SUŠI OD ZNOJA ALI MOKRENJA OPALJENO IN ODEGNJENO KOŽO. DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH PO CENI DIN 10.— ZA SKATLICO.

re, kapare, paprika po okusu. Surovo maslo penasto umešaj in prideni kuhan pretlačen rumenjak, sesekljan beljak, pretlačene sardjele, na kocke zrezane razne ostanki mesa kakor šunka, klobase, pečenka, na kocke zrezane kisle kumare, gobice, sesekljane kapare itd. To namažemo na kruhove rezine ali nadevamo s tem štruco, ki smo ji izdoblili sredico.

A. G.

Naslednja obleka je okrašena z zavitiimi progami, ki so počiste z drobnimi izrezanimi motivi z barvaste klobučevine. 5. skica).

Pletene otroške copatke

Navodilo na naši skici odgovarja 18 cm dolžini otroškega stopala. Podplate napravimo iz debele klobučevine ali iz lepenke, ki jo prevlečemo zumaj in znotraj z debelo žakljevino, izrežemo pa jih po obliki otroške noge. Zgornji del pletemo iz volne ali iz debele bombažne prejice. Na iglo namujemo 7 z. in pletemo gladko, na vsaki strani pa dodajamo v vsaki vrsti 8 krat po 1 z., potem 2 vrsti naravnost. Na vsaki stra-

Vezene obleke so moderne

Sleherno ročno delo izraža nekakšno trajno, posebno in enkratno veljavo, pa najsi gre tu za mično izrezljan okvirček ali za vezenje na modni obleki. Kakor koli so stroji izpodrinili počasnejše delo človeških rok — z lepoto in trpežnostjo ročnega dela se tovarniški izdelki ne morejo kosati. Z roko izvezena obleka ima stanovitejšo, višjo vrednost od obleke, ki smo

svile, volneno vezenje, vzorci, izvezeni s srebrno ali zlato nitko. Vse, kar si le moremo zamisliti, listice, rože, vijugaste ornamente, drobne geometrične like in pa tudi umetno stilizirane narodne motive — vse to je sprejela moda v svoj letošnji »spored«.

Najlepše se moderno barvasto ali kovinasto vezenje odraža s črnega tvoriva — črna vezena obleka je vedno najbolj elegantna in tudi najbolj silkovita. Vendar pa lahko izvezemo tudi druga temnobarvna blaga, toda tu je v izbiri vezena treba

jo okrasili z vzorčasto tkanim tvorivom. In nasproti minljivemu krasu tovarniških vzorcev predstavljajo vezene na novih oblekah nekaj trajno lepega, nekaj, kar ne zavisi od dnevnih izpremenb v modi!

Koliko pestrosti prinaša ta nova in vendar tako stara zamisel v modo, koliko možnosti nudi spretnim rokam, ženskem okusu in iznajdljivosti! Nešteto oblik novega vezjenja je v rabi. Tu so našli iz barvaste

klobučevine, drobne izrezane cvetlice, biserni vzorci in vzorci iz bleščice, vrščasti naivi, zavite proge iz sutaša, aplikacije iz

Brez težav

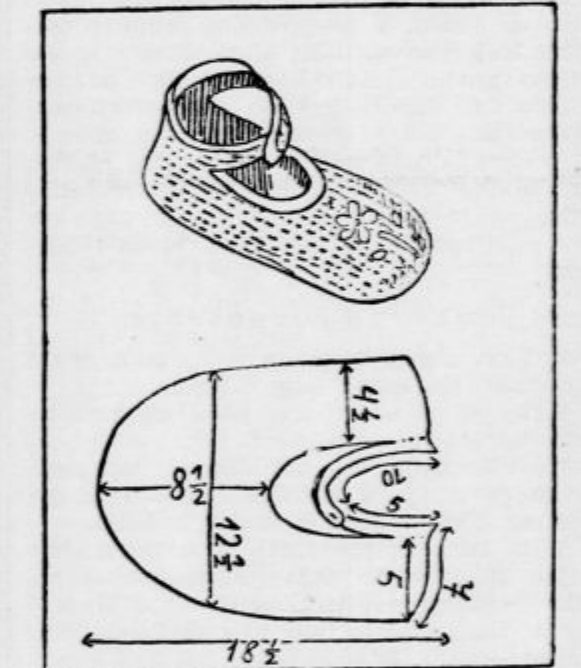
mnogo več previdnosti, zlasti v barvah, ki se morajo skladati z osnovno barvo tvoriva.

Prva obleka, ki jo vidite na naši skici, je po velikih žepih in po oplečniku izvezena s svetlim sutašem, ki ga našijemo na blago v velikih, vijugastih vzorcih.

Črni dvodelni obleki okrasimo sprednji del s pokončno progo iz zlatega vezanja (2. skica).

Raznobarvno izvezeno prgo na krilu kombiniramo z enako progo na životu (3. skica).

V slogu narodnih noš učinkujejo široki vezni rokavi. V enakih barvah je potem izve ena ozka, pokončna proga na obleki (4. skica).

ki strani v treh vrstah, nato zopet združimo 6 z. in pletemo 42 vrst. Teh 6 z. sedaj združimo s 16 z. levega dela, ki smo jih poprej nabrle na nit. 20 vrst pletemo naravnost. Tu zaključimo najprej 2 z. ob peti, nato 6 z. ob zgornjem robu in končno še zanke v sredi. Desno stran pletemo prav tako, le da pletemo ozko progo brez gumbnice in samo 2 in pol cm dolgo, preden jo združimo s preostalimi zankami.

Copatke podložimo s toplo flanelo, ki jo izrežemo v obliki pletenega dela. Podlogo in pletenje sešijemo skupaj, dobro prelikamo in z drobnimi šivi našijemo na podplat, na katerega smo prilepile odgovarjajoč izrez iz enake flanelo za notranjo podlogo.

M. M.

O pogumnem petelinčku in o izzivaču črtu

Črt je bil po Janezovem mnenju najbolj imeniten pes pod soncem. Bil je črn, gladke dlake, ušesa je imel prištrikana in rep odsekan, kakor se dobermanu spodobi. Znal je sam odpirati vrata — sledovi njegovih krempeljov se poznajo na vratih še danes, ko Črta samega že davno ni več. Taki navadne umetnine, kakor jih znajo vsi psi, na primer, da se prikažejo, ko jih klicajo, ni bil Črt zardel. Tega ni bilo videti, ker je kožo zakrivala črna dlaka. Toda zardel je le, ker ga je bilo sram za tistega, ki je zahteval tako vsakdanost od njega, in ki je bil tako nepoučen o vrlinah in sposobnostih njegovega plemena. Črtu je namreč samo malo manjkalo, da ni imel rodovnika, ki bi segal več sto let nazaj. Njegova mati ga je imela. Hudozni jeziki so govorili, da ima Črt predebele členke, ki precej spominjajo na jazbecarje. On je sicer pomnoval vse tiste, ki so slišali na račun njegovih členkov, njemu samemu so bili na moč po godu. Vendar prav zaradi te neznanosti ni mogel dokazati svoje plemenitosti s črnim na belem. Zavedal se je je prav do zadnje dlake.

Na cesti se z navadnimi psi entah ukvarjal, toliko da se je obrnil ali pa se tega ne. Če je srečal kakoga buldoga, se je takoj, kljub zviškom, opomnil in tudi kljub palici pogljal nad zakrknjenega sovražnika in se z njim stpel na življenje in smrt. Prišel je domov ves povaljan in ranjen in je včasih več tednov lizal svoje rane. Toda to ga ni izmordilo. Prihodnjaki so storili natanko tako. Z drugimi imenitimi psi je bil zopet prijazen, pomagal jim je s

koncem svojega repa, včasih se je z njimi pogovarjal, s pasjimi otroki se je pa celo igral, kakor je pri stricah navada.

Prav zaradi tega, ker se je tako zavedal svoje imenitosti, mu je bilo nerodno, če je kdo od njega zahteval, naj mu da nogo. Obratno pa je bil naravnost navdušen, če ga je kdo pozval, naj preskoči plot, naj prinese robec, ki ga je kdo nalač izgubil ali celo zakopal za kakim grmom. Nezmožnost njegovega nosu je bila njegov največji ponos in prepuštil mu je skoraj svojo usodo. Janez je često izgubil kako reč, zaradi katere ne bi poslušal samo strašnih maminih kozjih molitvic, marveč bi očka, ki je priznan nazadnjak in ki nima pojma o modernih pedagoških načelih (to je že nekaterikrat izjavila mama), preizkušal prožnost leskove na tistem Janezovem delu telesa, s katerim pravijo, da ga ni lepo imenovati. V takem kočljivem položaju je Janez poživljal Črtu, objel ga je okrog vratu in ga potrpeljal po glavi. »Išči, Črt, peresnico sem izgubil iz šole do doma. Lepo te prosim, Črtek, prinesi mi jo.«

Črt je slišal ukaz »išči« in je bil že ves v ognju. Janez mu je še kaj dopovedoval, a Črt ga ni več poslušal. Poznal je Janezovo pot, saj ga je često spremljal v šolo. Kje naj bi Janez izgubil dežnik, kapuco, rokavico, robec ali kaj šolskega, če ne toda? Seveda je Črt tudi vedno vse našel in je rešil Janeza hudih zadržg.

Včasih se je zgodilo, da je bil Janez žalosten in je jokal Črtova ušesa so takoj prestregla njegove vzdih, planil je pokoncu in prišel pogledat k njemu, naj si je bilo treba premagati še toliko ovir. Odpiral si

je vrata; če so bila zaklenjena, je toliko časa milo cvilil, da ga je kdo uslišal in mu odprl. Oprl se je s prednjima nogama ob mizo in si najprej ogledal položaj Janez je s'lonel na mizi in tulil Nato se je Črt zopet spustil na vse štiri. Šel k Janezcu, mu položil prednje noge na kolena glavo pa na ramo in je mahal z repom toliko časa, da ga je Janez opazil, da je vsaj za hip prenehal s svojo nečepo muziko in Črta požel. Črt se je toliko časa drgnil ob njo, da mu je moral posvetiti več pozornosti. Janez je končno sedel na tla, se oklenil Črta, na njegovem vratu jokati dalje in se mu potožil »Veš, Črt, vso nalogo sem se napisal, pa ti je prišla mama in jo je strgala.« Ko se je znova zavedel svoje nesreče, so se mu spet vdrle solze. Toda Črt je vedel, da človek najraje preмага žalost, če se izjoče zato je Janezcu lizal roke in je čakal, da ga bo minilo. In Janez je vedel, da morda res nima boljega prijatelja od Črta. Le nekaj ga je jezilo in mu ni bilo všeč.

Črt je bil tako zelo samozavesten, da je izzival in preganjal vse kar je le mogel. Zlasti mu ni dala žilica miru, da bi se ne pogljal za vsem, kar je letelo, tekalo in drvelo. Če je šel mimo grma, na katerem so čepeli vrabci, se cele ure ni naveličal stati pod njim, lajati v vrabce, se zagnati v grm in jih plašiti. Njegov lajež je bil ogljuljiv, vsa okolica se je pritoževala nad njim. Če je zdaleč zagledal avtomobil, se je zleknil po cesti in nepremično čakal, da je privzvil od njega. Tisti hip se je pogljal proti njemu, na velikansko jezo voznikov. Dosegel je s svojim ravnanjem, da ga je zapisal policaj in je morala Janezova mama plačati kazen in se zagrozilo so ji, da bo pisčale večjo kazen, če bi se to ponovilo.

Ampak Črt ni bil prav nič boljši, če je šel v spremstvu na cesti. Tam je navadno pozabil — seveda nalač — vse kar se je naučil. Lahko si ga klical, kolikor si hotel. Še zmenil se ni. Najbolje je bilo, če je zagledal kokoši. Še preden se je Črt sploh zmenil zanje, so neumne kokoši že bežale. To ga je tako ujezilo da se je v skoku pogljal za njimi in jih preganjal, dokler je le mogel. Veliki petlini, race, gosi, kokoši, piščanci, vse je videlo v njem svojega sovražnika, bežalo, kričalo in našlo nasilno smrt. (Najbrž so nagonosno slutili, da je bila v davni preteklosti med njegovimi predniki tudi lisica. Črt je namreč zares jedel grozdje.)

Pri Janezovih so potem jedli doma pečenko, ki je bila dvakrat dražja kakor na trgu in pri kateri so se vsi kisló držali, najbolj pa mama.

Toda nekoč se je zgodilo, česar Janez ni mogel doumeti. Šli so na sprehod Črta so peljali skozi vasi na vrhovi zunaj vasi pa ga je Janez odpel, da bi se zletel Komaj so prišli med travnike, je Črt nenadoma obstal. Tam so se pasle kokoši; takoj ko so zaslišale njegovo bližino, so začele bežati, Črt pa z njimi. Janez se je pogljal za njimi, da bi ga zadržal, a brez uspeha. Črt je bil že sredi sladkosti svojega greha.

A zgodil se je čudež. Nenadno je obstal in Janez ni mogel večjeti svojim očem. Črt ni samo obstal, bilo je videti, kakor bi se pripravljaval na unik. Pred njim je bil ves našopirjen petelinček pritiklavček in se je besno zaganjal vanj. Vse ostalo je bežalo, tudi veliki petlini, on pa se je ustavil in se postavil sovražniku po robu. Vedel je, da je večji in močnejši, toda petelinček sam je bil tudi preizkušen prepeč. Zakadil se je v Črta in mu s klijunom iztrgal dlako s kože vred. To mu ni

bilo dovolj. Meril je na oči.

Črt pa, ki je doživel tako nezlišano presenečenje, se je prestrašil. Rana, ki mu jo je prizadejal petelinček, ga je skelela, čutil je, da so v nevarnosti njegove oči in nagonsko se je jel umikati. To je petelinček podgledal, da je še srditeje napadal. Ko je kurja bežeča vojska čutila, da je nihče več ne preganja, se je ustavila nato pa so drug za drugim tekli v bojni vstvi k petelinčku in jeli tudi sami naskakovati sovražnika. Da je ni Črt naglo pobral k svojim gospodarjem, bi mu slaba predla.

Tako je bil Črt pri Janezu, stiskal se je k njemu in je bil sploh zelo priden in poslušen. Vendar se je Janezcu vse tako čudno zdelo, da je naenkrat zdvojnili nad resničnostjo vsega, kar je videl. Najbrž sanja. Potipal se je za nos, da bi se prepričal. Ugotovil je, da nos ima tam, kamor spada. Hitel je k mami in jo je prišel za roko. To je bilo ves res, ker ga je mama vprašala, kaj hoče. Ki je videl, da ne sanja, se je spravil nad Črta. »Ali te ni sram, Črt, da bežiš pred petelinčkom, ki ga je komaj za dobro pest?« Črt pa je bil menda gluhi in sploh ni ničesar slišal.

J. Josip Nabrož:

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Junaki naših dni

Vztrajnost in odpornost, temeljni lastnosti sodobnega letalca — Vsak bojni polet zahteva veliko živčno napetost — Kako vzpostavljajo duševno ravnotežje — Civilisti in vojna iz zraka — Humor rešuje narode

Velika pretikalna plošča z urami in tabelami stoji pred mozem, ki upravlja letalo. Visinomer, brzinomer, merilec preglednosti, merilec za število motorov, kot poleta proti zemlji, topolmer za zunanjo temperaturo, merilec za zračno gostoto in vlagost, brzina vetra in smer, za število opravljenih kilometrov — vse to je razvidno iz kazalcev in tabel na pretikalni plošči in vse to mora nadzirati in obvladati ob krmilu sključni mož...

Za njim sedi v neke vrste vrtinem stolpu operator, ki upravlja eno ali več strojnih in mora istčasno opazovati vse naložbe z daljnogledom. So lovski letala, v katerih sta

mimo dveh sosedov, ki se razgovarjata. »Moja žena nocoj noče v zaklonišče. Pozabila je obnoviti abonma v javni knjižnici in boji se, da se bo tam spodaj do gočasila,« veli neki drugi dovtip.

Tretji dovtip iz »Puncha«: napis na nekem lepaku: »V primeru zračnega napada bodo konjske dirke v kletki.«

To je nekoliko primerov humorja v zvezi z zračnimi napadi, ki je »Punch« v zadnjih tednih z njimi naravnost nabit. Londonski listi poročajo o zračnih spopadih

noči« — tako in podobno se glasijo danes naslovi »Daily Expressa« ali »Daily Sketcha«.

V Berlinu je podobno. Berlinčan želi svojemu sosedu zvečer spanje brez sirene, ne brez bomb, zdravo spanje v kleti...

Spanje ima v ljudskih dovtipih sploh veliko vlogo. Vse druge škode, ki jih povzročajo letalski napadi se dajo popraviti, ne dajo se pa tako lahko popraviti učinki nespešnih noči, ko morajo ljudje po dnevi vendar delati. Nekdo je dejal, da bo tisti zmagal v tej vojni, ki bo v tekmi za spanje

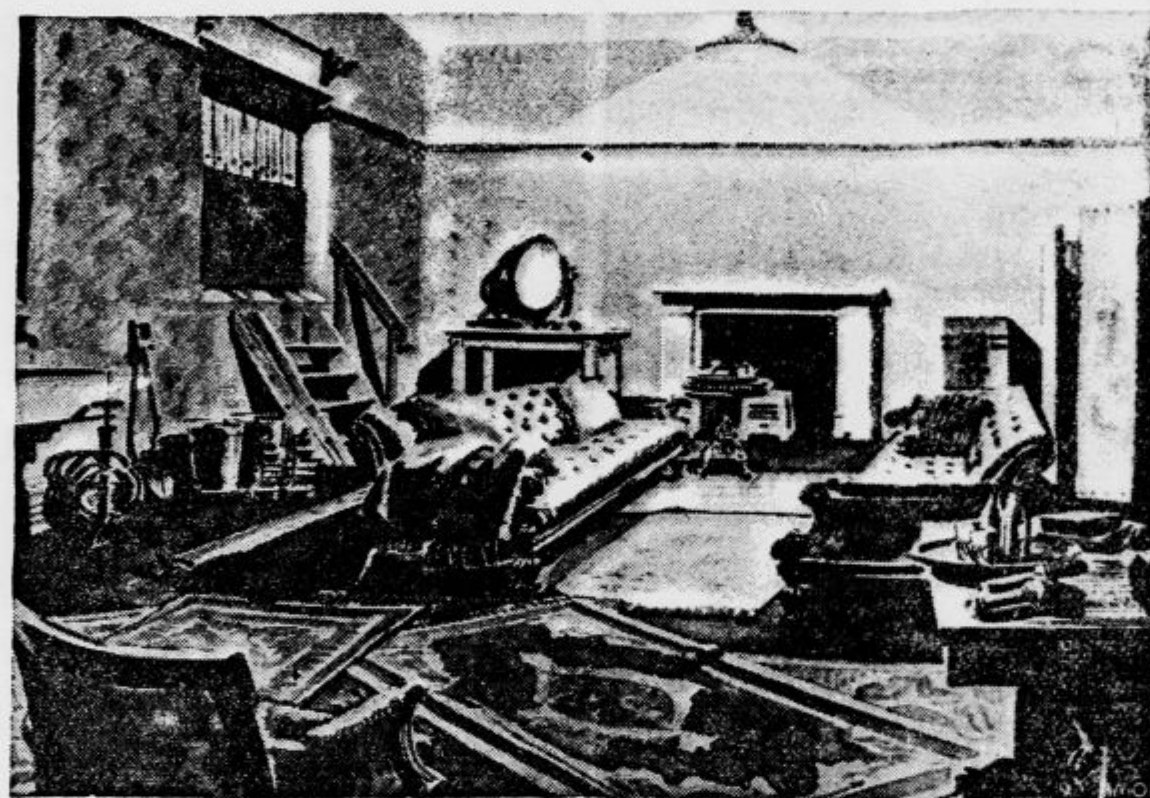
najdalje zdržal.

Nekaj resnice je v tej besedi.

v slogu reporterjev,

ki prisostvujejo nogometnim tekam: »Neodločen bojni položaj do polčasa (pol-

Zaklonišče za kralja in kraljico

v Buckinghamski palači v Londonu

Zmogljivost radiopostaj

Zanimivi podatki o švicarskem Beromünstru

Švicarski listi priobčujejo zanimivo razmišljanje o zmogljivosti radijskih oddajnih postaj in navajajo pri tem številke za svojo najmočnejšo oddajno postajo v Beromünstru.

Ta oddajna postaja je navedena med 100 kilovatnimi postajami. V resnici pa stvar ni tako preprosta. Bile so mnoge etne debate, preden so se zedinili, kako naj se navajajo energije oddajnih postaj. Poraba električne energije je za oddajne postaje namreč dosti večja, nego jo more izžarevati antena. V motorjih, oddajnih cevah, vodih in drugih napravah nastajajo občasne izgube energije. Tako porabi Beromünster dejansko 578 kvh k isti snovi, ki iz omrežja vstopi v postajo. Pol jih

476 kv porabi v oddajni napravi, samo v dovodnem kablu, ki vodi visokofrekvenčni tok iz oddajnega poslonja do antenske stolpe. Preje v izgubo 30 kv. V anteno pride le 100 kv, torej nekaj več nego šestina dejanske porabljene energije. Po mednarodnem običaju določajo oddajno zmogljivost po tisti energiji, ki doseže v anteno in tako razumemo, zakaj navajajo Beromünster samo kot 100 kilovatno postajo.

A tudi ta številka ne pove še vsega o učinkovitosti oddajne postaje. Ne samo od strojnih naprav temveč tudi od antene same zavisi ta učinkovitost in tu nastane lahko prav za take izgube ene tretine energije.

Nalivno pero — star izum

Pisalna priprava starih Egipčanov iz bambusa

Nalivno pero spada med najbolj čudne potrebnosti. Če hoče kdo še posebej poudariti njegove prednosti, spregovori o gosjih peresih, starih, dobrih časov. Toda nalivno pero nikakor ni izdelek modernega časa, kakor bi si kdo zavaljo tega mislil.

Če gremo prav daleč nazaj, lahko ugotovimo, da so uporabljali že stari Egipčani našim nalivnim peresom podobno pisalno orodje iz bambusovih stebel. V zadnjem četrtletju 18. stoletja se je pojavil potem

opis nalivnega peresa iz gosjih peres, ki ga je uporabljal neki profesor Schwenker. Praktičen nalivni peresnik je zgradil l. 1787. zdravnik Bücking, star potopis pa poročila o »srebrnem peresu, ki popiše za pol dni papirja, ne da bi bilo treba pomčiti v črnilo«. Kmalu so se pojavila takšna peresa iz med ali roževine tudi na trgu, a so bila posebno medena peresa zelo draga. Zanimivo je tudi, da je francoski matematik Bion že l. 1726. izumil praktičen polnilni svinčnik.

Laboratorij v ognjenikovem žrelu

Izsledki vulkanologa dr. Jaggarja

Ali je mogoče napovedovati čelovanje katkega ognjenika? Znanost se bavi že dolgo s tem vprašanjem, ne da bi našla doslej zadovoljivo metodo. Takine napovedi bi bile seveda velikega pomena, ker bi bilo mogoče o pravem času ukretni vse potrebno na ozemljih, ki jih kakšni ognjeniki ogrožajo.

Znani ameriški vulkanolog dr. Thomas Jaggar je v tem pogledu že pred leti delal poskuse na Havajih. Učenjak je pri treh izbranih 1230 m visoke ognjene gore Kilaueje lovil in preiskoval uhajajoče pline. Po njegovih ugotovitvah je iz sestave teh plinov mogoče brez nadaljnega določitve čas morebitnega izbruha. Zato je sedaj havajsko vsehilišče ure illo ob žrelu Kilaueje posebno opazovalnica, ki raziskuje na licu mesta sestavine in učinke uhajajočih plinov.

Bratom in sestram na meji — pomoč: **DESETI NOVEMBER** dan narodne zbirke CMD

Dr. Jaggar je ugotovil, da sestojijo plini, ki uhajajo iz ognjenika, v prvi vrsti iz vodika. Ta plin je videti v resnici bistvena sestavina vsakega vulkanškega dolovanja. Laboratorij ob žrelu je z vsučilcem v brezlični zvezi plin lovilo v posebno zgrajene cevi. Te cevi ki so dolge okrog 1 m, se z zračno črpalko tako izprazni, da je v njih komaj dvemilijontinka normalnega zračnega pritiska. Cevi se nato nepredušno zaprejo in vržejo v vrelo lavo. Konec cevi se odbije s pritiskom iz dolave, tako da more plin vanjo. Tako so plin

ulovili in ga lahko v laboratoriju preiščejo. Na ta način so ugotovili, da je sestava vulkanških plinov ob poednih dneih popolnoma različna. V to o kritje skušajo spraviti sedaj neko metodo, ki bi dajala oporo za zbiranje, kdaj se bo zgodil kakšen izbruh in kako močan bo.

Mati izginolega letalca

Gosra Nungesserjeva, žrtev mladega kolesarja

V Nogentu - sur - Marne na francoskem je mlad kolesar povzročil tragično go. Marijo Luizo Nungesserjevo. Umrla je zavaljo polkrobn na lobanji.

Ga. Nungesserjeva je bila mati tistega letalca, ki je izginil pri prvem poskusu, da bi se preletel Atlantski ocean od vzhoda proti zapadu. Nešči citatelj se gotovo še malo spominja tistih tragičnih dogodkov. Dne 27. maja 1927. sta se Nungesser in Coli dvignila, a nista dosegla cilja, nista mogla kot prva zvezeti starega in novega sveta skozi ozračje Evropa in Amerika sta zapovedovali z velikansko napetostjo ta poskus. Z velikanskim navdušenjem je Pariz sprejel vest o tem, da je polet uspel — toča nekočino ur pozneje se je izkazalo, da je bila ta vest napačna. Še dli so dnevi, ko je bilo zmanj vseko pričakovanje, da bodo kaj zvedeli o usoi obeh letalcev. ki se nista nikoli več pojavila pred ljudmi. Šele dosti pozneje so našli kot edino pričjo katastrofe odlomljeno krilo njunega letala, in sicer v neki samotni pokrajini v Ka-

Od Rubikona do Farzala

Primeri iz stare zgodovine Sredozemlja

Vojna med Italijo in Grčijo nas spominja, da je bilo vraščanje nadvlad vzhodnega Sredozemlja že v starem veku vzrok velikim spopadom. V njegovih glavnih obrisih ga je načel že boj med starim Rimom in Orientom.

Ko je Cezar prekorčil Rubikon in začel svoj pohod proti Rimu, se je njegov protivnik in tekmeč Pompej umaknil v Ilirijo, da bi od tam nadaljeval borbo proti Cezarju in Rimu. Cezar mu je sledil a a je Pompej pri Dirakliju, današjem a banskem Draču, odbil. Nato je Cezar koraka

proti Tesaliji, da bi odrazil nasprotiiku zvezo z vzhodom, na katero se je ta opiral Pompej mu je sledil, toda pri Farzalu e doživel uničujoč poraz. Na njegovem begu so pa pred Aleksandrijo umorili

Sedemnajst let pozneje je Mark Ant nji iz Aleksandrije usmerjal svojo vojsko proti Rimu, v kateri em je med tem a ladal Oktavijan Avgust. Z vojsko in brodomjem je pobelil proti Grčiji kjer se je srečal z Oktavijanom. V pomorski bitki pri Akciju se je tedaj dokončno oločila premoč Rima nad Aleksandrijo in nad Vzhodom.

Novi svet se stara

V Ameriki se krči število mladine

Ameriške celine dandanes ne imenujemo več tako pogosto kakor nekoč Novi svet. Res je, da se je posteno postarala.

Ze nekoliko let sem od demografski politiki Zedinjenih držav izrekli svojo resno skrb, ki jo je ljudsko štetje 1. aprila t. l. upravičilo. Med tem ko je prirastek prebivalstva še v desetletju 1910/20. znašal 14,9 odstotka in v desetletju 1920/30. celo 16,1 odstotka, je v zadnjem desetletju nadoval na 7 odstotkov. Posebno nevarne pa so spremembe v ustroju prebivalstva. Če se bo sedanji razvoj nadaljeval, bodo mladi ljudje pod 20. letom l. 1930. šteli komaj še 20 do 25 odstotkov v celotnem prebivalstvu, dočim je mladina pod 20. letom ob prelomu stoletja znašala še 44 odstotkov. Nasprotno pa se bo povečalo šte-

vilo starcev na štirikratni iznos, tako da bo vsak 6. ali 7. prebivalec Zedinjenih držav štel nad 65 let. Ob začetku tega stoletja je bil takšen starček samo vsak 25. prebivalec.

Življenjska moč ameriškega prebivalstva s tem nazaduje. Ostarelost se čedalje bolj širi. To, da prihaja v države dosti manj priseljencev nego prej, je tudi škodljivo, ker so kazali priseljenci pogostoma večje veselje do otrok nego domačini. Glavni vzrok, da se prebivalstvo Zedinjenih držav stara, je po mnenju strokovnjakov v tem, da se sistem enega ali dveh otrok širi tudi na deželo, ki je bila doslej rezervar novega življenja, a je to zavaljo bede podeželskega ljudstva že davno prenehala biti.

Od kdaj poznamo rokavice?

Par rokavic kot nagrada za slavno sliko

Rokavice so ljudje uporabljali že v davnem starem veku. Stari Perzijci so si s kožuvinastimi rokavicami varovali roke mraza. Grki so imeli rokavice iz grobe usnja zlasti pri vrtnih delih, da si niso poškodovali rok. V ostalem so imeli Grki in Rimljani pri mizi tenke oprtnike, da si pri jedi niso opekli rok, ki so tedaj nadomestovale vilice. V osmem in devetem stoletju so uporabljali zlasti napestnice.

Rokavice kraljev in plemenitašev so bile bogato okrašene z vezanjem in vložki. Rokavice so bile za viteze znak podelitve fevda, pri škofih pa neobhodno potreben sestavni del ornata pri umestitvi. Rokavice iz purpurne svilu, obložene z zlatom in

biseri so spadale h kronanskemu ornatu kraljev in cesarjev. S podelitvijo rokavic so vladarji podeljevali pravico za ustanovitve novega mesta, dalje pravico za kovanje denarja in tržne pravice. Ženske so si rokavice pozneje omislile nego moški. Šele od 13. stoletja dalje so nosile platnene rokavice, ki so segale do komolca, kot okras. V 16. in 17. stol. so nosili ljudje zelo razkošne rokavice. Ko je 1615. Rubens napravil pogodbo za svoje »Snenanje s križca«, si je za ženo izgovoril par rokavic v vrednosti nad 8 goldinarjev. 1629. je kardinal Richelieu daroval kraljici Mariji Medicejski pol tucata rokavic, da bi jo pridobil za neki svoj načrt.

Pozabljen dvoženec

Izgovarja se, da ima slab spomin

Ko se je žena nekega Adelfa Zupprolija iz Turina javila te dni za pod oro otrokom, ker je nje mož pri vojskih so uvedli običajna pozvedovanja. Žena je imela dva otroka nje zakon je bil videti povsem normalen. Poizvedovanja pa so dogmala, da je bil Adelfo že prei poročen in da je imel v tem prvem zakonu tri otroke. To je bilo hudo presenečenje za drugo ženo.

Nemara še boli presenečene na so bile oblasti, ki so hotele Zupprolija zga bit zavaljo bigamije, ko se je pokazal tudi

obtoženec presenečenega Kazal je namreč, da ne ve o svoji prvi ženi in treh otrocih sploh ničesar. Da je mož imel neko nezgodo s težkimi posledicami, priznava vsi izvedenci vendar mu ne morejo verjeti, da je njegov spomin pri tej nezgodi tako opešal. Navzlic temu ga doslej še niso obsodili kot krivega.

Starost naše zemlje

Prof. Delury z vseučilišča v Minnobi je izjavil, da je precej točno izračunal starost naše zemlje. Ta starost znaša 1.750.000.000 let.

Njegov račun se opira na analizo 10-gramskega koščka urana. Uran je med najbolj redkimi kovinami na vsej zemlji ga je po neki cenitvi samo 500 g. Evropski geolozi so prišli do istih rezultatov kakor prof. Delury.

A NEKDOTE

Pred neko bitko se je brusnemu kralju Frideriku I. javil mlad častnik, ki mu je strah očito gledal iz oči in ga je prosil, naj mu da dovoljenje, da bi smel po najhitrejši poti pohiteti »k smrtini postelji svojeja očeta«.

Kralj ga je premeril s prebadajočim pogledom, potem je dejal porožljivo: »Kar pojdit. Vidim, da ste razumeli zapoved, ki pravi, da moraš spoštovati svojeja očeta in mater zato, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji!

★ Slovit italijanski skladatelj Ruggero Leoncavallo je svojo znano opero imenoval prvotno »Il Pagliaccio« (Glumač). Pri prvi izvedbi bi moral nastopiti bariton Vittorio Maurel, toda ta je imel nekaj na sru. Prišel je ves razburjen k avtorju in mu dejal:

»V operah, ki jih jaz pojem, je baritonstova vloga vsebovana tudi v naslovu. V tej operi pa se naslov nanaša samo na tenorja. Kako je to?«

Ker je bila nevarnost, da bo baritonist nagajal in Leoncavallo ni imel časa za razpravljanje, si je pomagal na preprost način. Iz ednine v naslovu je napravil množino in je opero imenoval »I Pagliaccio« (Glumači). Tako je bil tudi baritonist v naslovu, nastopil je zadovoljen in opera je doslela zmagovit uspeh.

»Šime, kako dolgo sta živila Adam in Eva v raju?«

»Do jeseni, gospod učitelj!«

»Kako samo do jeseni?«

»Ker poprej jabolka niso bila zrela...«

(»Passing Show«)

obe ti funkciji združeni

v rokah in glavi enega samega moža. Velika bombna letala imajo še radiotelegrafista, mehanika, drugega pilota in včasih še druge pomočnike. Pri izvidnih letalih nad mestu je fotograf »borca« in njegovo strojno.

To so možje, ki jih je ustvaril moderni čas, možje, ki morajo imeti vse lastnosti vojaka, iskalka pustolovščin in sportnika, pogum, hladnokrvnost, prisebnost, tehnično znanje, žilavost, fizično odpornost: to so stvari, ki jih zahtevajo od njih. A baš vztrajnost in odpornost sta dve lastnosti, ki se ne dasta točno omejit.

Videti je bilo že letalce, ki so se po povratku s svoje naloge

zgrudili od izčrpanosti.

Sicer je to prej izjema nego drugo, vendar je treba poudariti, da si laik živčne napetosti večnega, nevarnega bojnega poleta niti predstavljati ne more. Letalec lovec, ki se dvigne, da zavrne sovražni napad in ki pristane pogostoma že pol ure pozneje na svojem letališču, napenja svoje živce dosti manj nego pilot kakšnega letalskega krudela, ki leti cele ure skozi nočno temo, da doseže svoj cilj, odvzre bombe in se potem vrača skozi ogenj obrambnega topništva ter sovražnih lovec. Lovec, ki se dviga za kratke obrambne polete proti napadajočim sovražnim letalom, opravlja to delo

lahko mirno vsak dan,

može iz bombnikov, ki letijo daleč v sovravno ozemlje in to večina ponoči, kar zahteva dvakrat večje pazljivosti in živčne napetosti, pa se dajo za takšna poslanstva uporabiti le poredkoma več nego dvakrat na teden. V nasprotnem primeru pomeni to izčrpavati njih moči. Znano je, da dajejo mnogi letalski poveljniki svojim močjem v dnevih počitka vsakovrstnega razvedila: obiski kinematografov, zabavni večeri, družabne prireditve in glasba jim nudijo to razvedilo, ker se je izkazalo, da je mogoče na ta način najbolj pomiriti razdražene živce in vračati ljudem

duševno ravnotežje.

Pod temi pogoji opravlja vojni pilot svoje nevarno delo lahko leta in leta.

Kako je pa s civilnim prebivalstvom in žrtvami zračnih napadov?

Nedvomno je, da tiči del učinkovitosti zračnega orožja v moralnem efektu, ki ga ima na civilno prebivalstvo v zaledju.

Toda že prve praktične izkušnje zračne vojne iz španske državljanske vojne so bile presenetljive: tuji novinarji v Madridu in Barceloni so bili nad vse začuden, ko so opazili, kako

hitro se prebivalstvo navadi zračnih napadov.

Njegova volja do odpora in bojna moralita se je kmalu samo dvignila — zračna vojna je tedaj zgrešila svoj namen.

Mogoče je sicer, da bodo uspehi današnjih napadov na London, Berlin in druga angliška ter nemška mesta, ki so neprimerno silovitejši, drugačni nego v španski državljanski vojni, toda doslej se to še ni pokazalo. Zračni napadi so v Angliji in Nemčiji spodbudili ljudski humor do neslutene mere in to gotovo ni znak duševne potlačnosti.

»S Smithem sploh ni mogoče več govoriti, od kar je padla bomba v njegovo hišo, veli besedilo pod risbo v londonskem humorističnem listu »Punch«, a ta risba predstavlja moža, ki stopa

s ponosno dvignjeno glavo

Cisto voleno — kvalitetno blago za oblake, površnice, zimске sukne itd. dobite še vedno pri trvdki

Drago Schwab

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 7
Zaloga konfekcije za gospode in dečke

»Gospod, zdaj pa lahko že prilezete iz pod avtom, bil je težje je namočeno prenehale« (Judge)

Celjski mestni svet

**Povišanje prejemkov mestnih uslužbencev in delavcev
Podražitev plina — Regulacija Ložnice — Tlakovanje
ulic**

Celjski mestni svet je imel v petek zvečer redno sejo. Župan je sporočil, da se bo tlakovanje vodnikov ulice, kjer so že napravili betonsko podlago, začelo zaradi težav pri dobavi granitnih kock. Šele prihodnji teden, Obenem bodo začeli betonirati oba hodnika za pešce in zalivati spoje med granitnimi kockami z asfaltom. V kratkem se bo pričela tudi kanalizacija Mariborske ceste, ob kateri sedaj modernizirajo hodnik za pešce.

Potok Ložnica je reguliran od izliva do bližine Joštovega mlina v Medogu. Kadar Ložnica naraste, trga obrežje in povzroča hude poplave. Ker za definitivno regulacijo Ložnice do Joštovega mlina še ni sredstev na razpolago, bodo neregulirani del Ložnice zasilo zavarovali s pilotiranjem. Proračun znaša 18.000 din.

Kupci občinskih stavbnih parcel se morajo zavedati, da bodo zazidali parcele najpogostje v dveh letih, po poteku te dobe pa se bo kupnina zvišala za 5%. Cene občinskih parcel so se podražile za 20—50%. Občina je prodala Milošu Lipežu stavbišče na Dobrovi, odvetniku dr. Zdravku Kalanu pa stavbišče na hribu sv. Jožefa po 40 din kv. meter.

Zaradi podražitve inozemskega plinskega premoga je mestna plinarica podražila koks za 25, plin pa za 18,8 do 20,5%. Cena koksja je povišana od 1000 na 1250 din za tono franko plinarica. Plin stane sedaj ob mesečni porabi 1—5 kub. metrov 5 din, (doslej tudi 5 din), od 6 do 15 kub. metrov 4,75 din (doslej 4 din), od 16 do 30 kub. metrov 4,25 din (3,50) in nad 30 kub. metrov 3,50 din (2,90). Industrijski plin stane ob mesečni porabi 1 do 250 kub. metrov 3,50 (doslej 2,90) din, od 251 do 500 kub. metrov 3,25 (2,75) din, od 501 do 750 kub. metrov 3 din (2,50), od 751 do 1000 kub. metrov 2,75 din (2,25), nad 1000 kub. metrov 2,50 din (2 din). Mesečna najemnina za plinometer in plinske aparate je povišana za 25%.

Občina je za veljavnostjo od 1. oktobra povišala prejemke mestnih uslužbencev in delavcev. Izplačevala bo rodbinske doklade za ženo in otroke po 50 din mesečno pogodbenim uslužbencem mestnega poglavarstva, predstojništvu mestne policije, mestni šoli in mestni podjetji, rednim delavcem tehničnega oddelka mestnega poglavarstva in mestnih podjetjih, če niso državni upokojenci in če njih žene niso v

službi oziroma ne izvršujejo kakih obrti, in pogodbenim uslužbenkam-vdomam.

Z veljavnostjo od 1. oktobra so ukinjene vse izredne draginske doklade, sklenjene na seji mestnega sveta dne 24. novembra 1939. Z istim dnom so priznane naslednje izredne osebne draginske doklade: Poročni pragmatični uslužbenec z bruto prejemki do vseh 3000 din dobi mesečno 400 din, z bruto prejemki nad 3000 din mesečno 300 din, če žena ni v službi oziroma se ne bavi s kakšno obrtjo. Po 250 din pa dobi neporočni pragmatični uslužbenec in uslužbenke ter uslužbenke, katerih možje so v službi. Pogodbeni uslužbenec mestnega poglavarstva, predstojništva mestne policije in mestnih podjetij, ki so državni upokojenci z mesečno pokojnino do 500 din, dobi 250 din mesečno, s pokojnino od 500 do 1000 din dobi 200 din, s pokojnino nad 1000 din pa 150 din. Redni delavci tehničnega oddelka mestnega poglavarstva in mestnih podjetij dobi 125 poviška na uro, to je 0,75 din na uro več nego doslej. Delavci pri pomožni akciji dobi do sedaj prejemale prejemke. Mestni upokojenci in upokojenke, ki živijo v Celju in nimajo postranske službe, poklica ali kakih drugih dohodkov, dobi ob pokojnini do 1000 din na mesec 250 din, ob pokojnini od 1000 do 1500 din mesečno 200 din, ob pokojnini nad 1500 din pa bodo prejemale do sedaj doklade. Milošinarji z milošino od 400 din navzgor dobi 150 din, z milošino do 400 din pa 100 din na mesec. Pragmatični uslužbenec, pogodbeni uslužbenec mestnega poglavarstva, predstojništva mestne policije, mestni šoli in mestnih podjetij ter redni delavci tehničnega oddelka in mestnih podjetij dobi mesečno 50 din za vsakega rodbinskega člana, za katerega prejema rodbinsko doklado. Doklada za ženo in vsakega otroka za vsak delovni dan je povišana od 2 na 3 din. Letni efekt celotnega povišanja prejemkov znaša 740.000 din.

Dosedanja draginska doklada za rodbinske člane je črna, namesto nje pa je uvedena naslednja doklada: za 1. in 2. otroka po 200 din, za 3. in 4. otroka po 250 din, za 5. in vsakega nadaljnjega otroka po 300 din, za ženo in ostale rodbinske člane pa po 200 din na mesec. Te doklade veljajo od 1. oktobra t. l. Občina bo izredne in osebne draginske doklade za čas do 31. decembra t. l. izplačala takoj.

SOKOL

Kolesarstvo in sokolstvo. Postopno ustanavljajo tudi župe izven dravskega zbora po svojih društvenih kolesarske odseke. Tudi pri savezu je organiziran v okviru načelnika kolesarski odsek, ki je priredil pred kratkim v Beogradu prve savezne tekme za naraščajoče člane. Naraščajočkov je tekmovalo 17 iz 6 žup, članov 7 iz 4 žup; dirkalna proga je znašala pri naraščajočih 10 km, pri članih pa 25 km. Tudi v župi Banjaluka je tamkajšnje matično društvo ustanovilo svoj kolesarski odsek, ki ima 35 bratov in je napravil že 11 izletov v okolice mesta — Tako vidimo, da bo s kolesarstvom v sokolstvu prav tako kakor z raznimi igrami. Dočim so bile igre poprej omejene samo na malo število sportnih klubov, je omogočilo sokolstvo njihovo razširjenje po vsej državi s pomočjo svoje široko razpršene organizacije.

Glasilo sokolske mladine »Naša radost«, ki je poprej izhajalo v Ljubljani, izdaja Savez Sokola od oktobra dalje v Beogradu. Urednik je ostal tudi za bodoče br. Ivan Lavrenčič iz Maribora, ki je pred kratkim izdal 1. številko 17. letnika. Za deca je izšla posebna priloga z naslovom »Našim malimšani«. Mladinsko glasilo izhaja mesečno enkrat in stane samo 10 din letno. Dolžnost vseh sokolskih mladinskih pisateljev je, da sodelujejo pri »Naši radosti« in obogate njeno vsebino tudi s prispevki v slovensčini.

Tržaškemu rodoljubu v spomin

Te dni je tržaške časopise poročalo, da je tamkaj preminil veletrgovec g. Franc Prime. Pokojnik zasluži, da se ga spomnijo tudi naši listi saj je bil naše gore zvest sin, ki je užival zaradi svojega dobrega srca, poštenosti predvsem zaradi svoje narodne zavednosti v vseh narodnih in gospodarskih vrstah velik sloves.

Mlad je pokojnik Prime prišel v Trst in se lotil trgovine. Po dokaj trdi učni dobi se je kmalu osamosvojil in odprl trgovino, ki jo je naglo razširil po vsem Krasu. Tako se je njegova trgovina razrasla v močno trgovinsko središče že dolgo pred prejšnjo svetovno vojno.

Razume se, da se je tedaj gibal v prvih vrstah našega narodnega pokreta v Trstu samem in na vsem zaledju. Z živim zanimanjem je spremljal veliko preorientacijo našega slovenskega življa v jugoslovensko smer, in ko je Avstrija stopila v vojno z Italijo, je pokojnik šel najprej v Benetke, od tod pa kasneje v Svoje. Pozdravljaj je kot revolucionarno usmerjen Slovenec prav tako boj italijanskih identitistov proti Avstriji, kakor je s svoje strani videl ideal v Jugoslaviji.

V Svoici se je takoj priključil tamkaj zbrani slovenski skupini. V Zenevi je malone edini zastopal tržaške Slovence, če izzamemo dr. Gregorina, ki je deloval predvsem v jugoslovenskem odboru. V družbi z ravniki Mihaelom Vošnjakom in z dr. Bogomilom Vošnjakom je organiziral podporni odbor, ki je nabiral v Zelenih državah čeprav skromna sredstva za podpiranje v Svoici živečih Slovencev Jugoslovenov. Stori jim je mnogo dobrega in do ustanovitve tega odbora, v katerem je prevzel blaginjo mesto, pogostokrat se je globoko v lastni žep, da je lažje položaj svojih rojakov in jim omogočal nemoteno nacionalno propagandno delo.

Po končani svetovni vojni se je sprva vrnil v svoj ljubljani Trst in spet prevzel trgovino v svoje spretne roke. Dvignil je trgovino kmalu na prejšnjo višino. Kot sila koncilant mož si je znal pridobiti simpatije povsod, kamor je zanesla njegova pot.

Z njim je legel v grob vzor poslovnega samorastnika, hkratu pa tudi človeka, ki ga bodo mnogi hranili zaradi njegovega človekoljubja v trajnem spominu. F. R.

Naše gledališče

DRAMA
Nedelja, 10. ob 15.: Razvalina življenja. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20.: Romeo in Julija. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Ponedeljek, 11.: zaprto. (Generalna). Torek, 12.: Lepa Viča. Krstna predstava. Red premiera.

Za tiste kroge gledaliških obiskovalcev, ki si želijo ob nedeljah popoldne kake resne predstave, je dala direktorja drame na spored Finžgarjevo ljudsko dramo »Razvalina življenja«. Pisatelj je pokazal v delu usodne posledice, ki nastanejo v zakonu sklenjenem iz preračunljivosti. Igrali bodo Cesar, M. Danilova, Gabrijelčičeva, Sever, Presetnik, Kauler in Rakarjeva. Režiser M. Skrbinskec.

»Romeo in Julija« z Vido Juvanova in Janom v »slovnih vlogah. V nedeljo zvečer si bodo mogli ogledati tisti obiskovalci, ki doslej še niso videli uprizoritve Shakespearejeve žaloigre, delo velikega angleškega dramatika, v katerem je podal subtilno liriko in močno dramatično žaloigro rodbinskega sovraštva in plamete mladje ljubezni. Režiser dr. Kreft.

Dogodek v slovenski dramatik bomo doživeli v torek 12. t. m., ko bo krstna predstava izvirne slovenske drame. Napisal jo je prof. Ferdo Kozak, ki je znan občinstvu kot avtor komedije »Profesor Klepec«. Dramatik je izbral za svoje najnovše delo hrepenski motiv Lepe Viče ter ga presadil v današnji čas in okolje bogate industrijske hiše. Igralski ansambl, ki se je s posebno verno posvetil svojim vlogam, da bi pripomogel novi slovenski drami do čimbolj dognane podobe, ima v tej igri mnogo možnosti za razmah. Dramo bo režiral dr. Kreft. V glavnih vlogah Mira Danilova, Levar, Kralj, Jan in A. Danilova g. k.

OPERA

Nedelja, 10. ob pol 11.: Baletna predstava. Izven. Globoko znižane cene od 16 din navzdol. Ob 15.: Grof Luksemburški. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Ponedeljek, 11.: zaprto.

Torek, 12.: Grof Luksemburški. Red torka.

Občinstvo opozarjamo, da bosta v nedeljo v operi predstavi dopoldne in popoldne, zvečer pa bo opera zaprta. Ob pol 11. bodo izvajali predvidoma zadnjikrat Baletno predstavo v koreografiji šefa baleta inž. Golovina in solopisalec Borisa Pilata. Predstava, pri kateri sodeluje celotni balet, je našla pri občinstvu živahen odziv in zbudila zanimanje za naš balet. — Popoldne ob 15. urdo uprizorili Lohrjevo opero »Grof Luksemburški« v običajni zasedbi s Franciom, Ivančičevo, Barbičevom, Sanečiom M., Poličevom in Zupanom v glavnih partijah.

Bizetova opera »Carmen«, s katero so učinkovito in z najboljšim občiskom zaključili lansko operno sezono, bodo uprizorili prvič letos v četrtek 14. t. m. Naslovno partijo bo povala tudi torka Korejeva, don Josefa Franci, Escamilla Janko, Micaloe Ribičeva, nadalje bodo sodelovali Poličeva, Poljanarjeva, B. in M. Saneči, Lupša in Anžlovar. K letošnji uprizoritvi te opere je prispeval h koreografiji dveh španskih plesov solopisalec Boris Pilato, ki je študiral španske ples v Parizu pri Dolores Moreno. Opero bo dirigiral dr. Švarca.

Na plesnem večeru Marte Paulinove bo spremljal ples docent Glasbene akademije Pavel Sivc. Izvajal bo svojo skladbo Nespretna deвица, katero je pisala mlada plesalka z velikim uspehom na plesni produkciji šole Mete Vidmarjeve. Na tem večeru bosta prvič izvajali dve skladbi: prof. L. M. Škerjanca (Mafenska in Nocturne) in ciklus Grečninova (Otrok dan). Plesni večer bo v ponedeljek 18. t. m. v operi. Predprodaja vstopnic pri čevni blagajni v operi.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Nedelja, 10. ob 15.: Cyrano de Bergerac. Ob 20.: Nenačuden človek. Znižane cene.

Ponedeljek, 11.: zaprto.

Torek, 12.: Na cesarčin ukaz. Premiera.

Iz Krškega

Kr— Nad zavijanjem je obupal. Te dni so našli pod postajo št. Rupertom na Doljenjskem naprogi truplo mladega fanta, ki mu je viak odrezal glavo. Kmalu so ugotovili, da gre za slaboumnega, komaj 18 let starega Okroščka Petra iz Rakovnika. Še prejšnji večer so ga videli potnega tavi okrog postaje. Kaj je poglano fanta v smrt, ni znano.

Kr— Sinu je prst odsekal. Ko je prišel te dni domov v Česnjevo pri Kostanjevici 47letni posestnik Kržičnik Jožef, je zapazil, da so kupili v njegovi odsotnosti eno majico in metlo. Misleč, da je to kupljeno za njegov denar, se je začel prepirati z družino, češ da zapravljajo po nepotrebnem denar. Zaman mu je sin zatrjeval, da je majico kupil za svoj denar, za metlo pa da je dala denar sestra. Prepir je narasčal, dokler ni Kržičnik stopil v vežo, kjer je vzel sekuro in zamahnil na sinovo glavo. Ta se je umaknil, vendar mu je sekira, ki jo je hotel prestrčiti z levico, odsekala mezinico. Kržičnik priznava svoje dejanje, pravi pa, da je storil to v samobrambi. Soseđe pa vedo povedati, da je Kržičnik od nekdaj zelo nasilen človek ter da je že večkrat ogražal življenje svoje družine. Zadeva vride pred sodnike.

Iz Kranja

Kr— Danes 10. novembra naj ne bo Kranjčana, ki bi ne hotel sam darovati kakršnekoli znesek za naše severne brate. Nihče naj se ne skuša otesti nabiravecev, ampak naj vsakdo sam od sebe prispeva po svojih močeh. Kdor bi ta dan odsoten, naj daruje znesek neposredno podružnici Družbe sv. Cirila in Metoda v Kranju. Z najmanjšim darom bomo pokazali ljubezen in potrpežljivost.

Iz Guštanja

g— Nevarna igra s karbidom. Ze lansko leto se je pripetil v trgu tragičen primer ob priliki velikonočnega streljanja s karbidom. Te dni pa je neka gospodinja prinesla od trgovca karbid za razsvetljavo, ki čedalje bolj izpodirja petroleje. 10-letni sinček omenjene gospodnje je izmaknil nekaj kosčkov karbida, ga dal v veliko pločevinasto škatlo, priliz vode in trdno zamahnil s pokrovom. Storil je to na prigovarjanje sovratnikov ter gledal, kaj se bo zgodilo. Komaj pa je prižgal šibico, je nastala strašna eksplozija. Učinek je bil grozen. Škatlo je raztrgalo na drobce, ki so ranili dečka v obraz, plamen pa ga je ožgal po prsih in licu ter se mu je vžgala še obleka. Prepeljan je bil z rešilnim avtom v mariborsko bolnišnico.

g— Carinarica v Dravogradu-Meži se je razširila in bo odslej samostojno izvrševala carinjenje vseh pošilk izvoza in uvoza, ki pojde skozi postajo. V ta namen je bila kupljena Lahovnikova hiša za urade in uradnihi stanovanja. Za velike vagonse pošiljke industrije v Guštanju in Mežici bo samostojni urad velika olajšava.

Iz Ljutomer

POZOR!

Ljubljanci, Mariborčani, Celjani in drugi

KROMPIR

Vam dobavi na drobno po 1.75 Din za kilogram. Lep, zdrav, hrbičovski, zelo odporen, beli. — Naročite dokler je še zaloga (tudi fizič in drugo). — Za vagonse količine rekordno nizka cena.

Martin Šajnčič — Šafarsko, Ljutomer.

Iz Ptuj

J— Nov poštni avtomobilski voz je pričel obratovati na progi Ptuj—Sv. Barbara—Sv. Andraž—Sv. Vid—Ptuj. Novi avto je znamke Ford in ima 23 sedežev.

J— Siromakov pogreb K tej noči, priobčeni 2. t. m., smo prejeli sedaj še drugi popravek. Ki se glasi: »Ni res, da se pri Sv. Vidu pri Ptuj siromaki, ki ne morejo plačati pogreba, v fari Sv. Vid pri Ptuj zdaj po odhodu župnika g. Sokliča pokopavajo brez duhovnika kakor je to poročalo »Jutro« dne 2. novembra 1940. Res je temveč, da spremljam ali sam osebno ali zastopam po g. kaplana vsakega mrliča, naj bo bogata ali siromak, naj je pogreb plačan ali ne, od cerkve ali pa od mrtvašnice s konduktom do groba, za vsakim mrličem opravi vse od cerkve predpisane molitve ter blagoslov mrliča, kakor tudi njegov grob. — Dne 22. oktobra 1940. se je vršil pogreb občinske reve Zupančič Marije iz Pobrežja. Ta je bila pokopana s petim konduktom od cerkve na pokopališče brezplačno. Neposredno pred pogrebom sem zvedel, da leži v mrtvašnici še en mrlič, ki bi ga bilo treba pokopati. Grob pa še ni bil popolnoma izkopan, da bi se bil mogel vršiti pogreb takoj. Na drugi strani so me čakali doma nujni uradni posli. Zato sem blagoslovil njegov grob in opravil zanj obredne molitve in prišel do groba, da bi mu prižgal svečo. Pogreb je nato bil kako uro pozneje. To je edini slučaj, da nisem prisostvoval pri pogrebu samem. Mrlič je bil tuje, bil je brez moje vednosti prišel v mrtvašnico, za pogreb me ni nikdo naprosil, pogreba mi ni poprej nikdo javil in tako sem storil, kar se ob takih prilikah da storiti. Šele nekoliko dni pozneje sem tudi zvedel, da je imenovan tuje Peschke Alojzij umrl brez zakramentov, ker ni hotel, da bi mu poklicali duhovnika, za kar so ga nekateri prigovarjali. — Štev. 667-40. — Župnijski urad Sv. Vid pri Ptuj, dne 8. novembra 1940.

P. Daniel Tomšič I. r., župnik.

J— Veterinarske prakse je odprl živilno-zdravnik Machalka v Ptuj. Flurjanski trg 3. — Utopljenec v Dravi. Drava je naplavila v Spuhli pri Ptuj mladega utopljenca. Njegova identiteta ni znana, ker ni imel pri sebi nobenih dokumentov. Utopljenec je štel okrog 25 let in ni na njegovem truplu opaziti nikakih poškodb. Zato se domneva, da si je svoje življenje končal sam. Utopljenčev trupel so pokopali na pokopališču v Rogoznici.

SPORT

X. kolo v slovenski ligi

Jeseničani v Ljubljani

Bratstvo v povratni tekmi z Ljubljano — Ostali trije pari pojdejo na igrišča v Kranju, Celju in Mariboru

Tretji spomladanski termin v slovenski ligi — ali deseti v celoti — je na vrsti današnje nedelje. V povratnih tekmah se sreča danes vseh osem kandidatov na igriščih mostev, ki so bila v prvih tekmah dne 15. septembra t. l. v gostih pri današnjih nasprotnikih. Takrat so spravili po dve točki: Ljubljana s 4:2, Amater s 4:2, Zeleničar z 2:0 in Kranj z 2:1, pri čemer pa je treba pripomniti, da je bila znaga Kranja nad Marsom na protest slednjega razveljavljena ter bosta morali obe moštvi tekmo še enkrat odigrati pozneje. Ne glede na to spremembo pa bo današnji spored vsehkozi zanimiv in bo spet nekoliko bolj razčistil dokončno sliko v prvenstveni tabeli. Ligaške tekme bodo danes:

v Ljubljani

LJUBLJANA—BRATSTVO ob 14.30 s predtekmo Ljubljana—Jadrn jun. ob 13.15 na igrišču Ljubljane.

v Kranju

KRANJ—MARS ob 14.30 na igrišču Kranja,

v Celju

OLIMP—ZELEZNICAR ob 14.30 na igrišču Olimpa in

v Mariboru

MARIBOR—AMATER ob 14.30 s predtekmo Zelezničar—Maribor jun. ob 13.30 na igrišču Zelezničarja.

Dve tekmi v I. razredu

V ljubljanskem I. razredu bosta danes odigrani še dve zaostali prvenstveni tekmi po naslednjem razporedu:

JADRAN—GRAFIKA ob 10.30 s predtekmo Grafika—Mladika jun. ob 9.15 na igrišču Jadrana ter

SVOBODA—KOROTAN ob 9.30 s tekmo Svoboda—Hermes jun. ob 11. na igrišču Ljubljane.

IN SE JUNIORJI

Slednjič je treba omeniti še posebej tri juniorske tekme za točke in sicer:

V LJUBLJANI: Moste—Korotan jun. ob 14.30 na igrišču Most ter

V CELJU: Jugoslavija—Atletik jun. ob 9. na igrišču Olimpa ter Celje—Olimp jun. ob 10. na igrišču Celja.

Sporeda z nogometno žogo bo torej še zmerom precej, čeprav se od nedelje do nedelje bolj bližamo drugačni sezoni!

Tudi Srbi in Hrvati kompletni

Prav tako kakor v naši ligi se bodo danes v tekmah za točke predstavili tudi

Kolesarji urejajo medsebojne račune

Upravni odbor Slovenske kolesarske zveze odgovarja na očitke koroške podzve, češ da je zapostavljena in sploh v Ljubljani delajo proti njeni volji

Po načelu, da je treba v vsaki sporu, prav posebno pa še v sportnih, zmerom slišati obe strani, dajemo v naslednjem prostoru, tudi kratkemu izvlečku iz precej obširnega odgovora upravnega odbora Slovenske kolesarske zveze in njenega tajnika g. Otrina na črnek, ki je bil z naslovom »Glas kolesarjev s severne meje« dne 3. t. m. objavljen v našem listu. V tem odgovoru čitamo med drugim:

Glede obljube tajnika SKZ, da bo na dirki okrog Pohorja nastopilo 10 dirkačev in bodo med njimi v večini Hermečani, ugotavlja upravni odbor, da sta od ljubljanskih dirkačev na prireditvi »Edelweiss« v Mariboru, ki je baje Hermečanom bolj pri srcu kakor slovenigrski klub, nastopila samo dva člana Edinstva. V ostalem pa je takrat tajnik apeliral na vse zastopnike ljubljanskih kolesarskih klubov naj v čimvečje številu nastopijo v Slovenjem Gradcu, posebno ker je vedel, da ima koroška kolesarska podzveza samo enega dirkača in oni dan niti mariborskih dirkačev zaradi istočasne prireditve Edelweissa ni bilo pričakovati. Na osebno intervencijo tajnika pri Edinstvu je odšlo na omenjeno dirko 6 vozačev, trije pa iz neodoljivih razlogov niso mogli na pot. Da bi bil tajnik svedčan obljubi, da bodo na dirki zastopani vsi dirkači, ki so bili na dirki okrog Srbije, ni resnica. Sicer pa je čudno, da kolesarji s severne meje pišejo o nekakšnem zaprepačenju, ker je prišlo iz Ljubljane tako malo dirkačev, časi malo pozneje ugotavljajo, da je bila ta prireditev ena najlepših v letošnji sezoni. Dirke po severni Srbiji, ki jo tudi omenja omenjeni dopis, se je iz koroške ko-

prav vsi klubi z območja SLS odnosno HNS. Srbi bodo otvorili pomladanski del tekmovalja, Hrvati pa danes zaključujejo jesensko tekmovalje in imajo v zaostanku samo še ono tekmo med »prijateljem« Gradjskim in Hajdukom. Današnje tekme bodo igrali:

PRI SLS: v Beogradu: BSK—Gradjski in Jugoslavija—Bata, v Subotici: ZAK—Jedinstvo, v Sarajevu: Slavija—Bask, v Pančevu: Jugoslavija (J)—Vojvodina,

PRI HNS: v Zagrebu: Concordia—Zelezničar in Hašk—Slavija (V), v Splitu: Hajduk—Split, v Sarajevu: Sašk—Gradjski in v Subotici: Bačka—Slavija (O).

V Celju — tudi še atletiki

Na celjski Glaziji bo danes dopoldne tudi zanimiva atletika prireditve za zaključek atletske sezone, in sicer tekmovalje v olimpijskem peterboju za pokal trvdre A. Mislaja. Razen v disciplinah, ki se bodo ocenjevale za to glavno konkurenco, bodo atleti nastopili še posebej v teku na 100 m (juniorji), v teku na 800 m, v teku na 110 m z zaprekami, v metu krogle ter v troskoku.

Miting se začne ob 10.30 po končani juniorski tekmi, ki jo omenjamo na drugem mestu.

Da tudi spored za zeleno mizo ne bo zaostajal za pestrimi dogodki na terenu, bodo danes tamkaj imeli najmanj te-le tri dogodke:

V LJUBLJANI: izredni občni zbor Slovenske plavalne zveze, ki pa je v glavnem organizacijskega značaja za domače potrebe in ne bo prinesel nobene nove afe, v ZAGREBU: občni zbor Hrvatske plavalne zveze, kjer se bodo med drugim spet »zabavale« z znanim splitskim incidentom, ki je v najbolj žarki luči osvetlil naše ne-zdrave sportne razmere in v dubrovniškem plavalnem svetu povzročil pravo razdejajenje ter

V BEOGRADU: ustanovni občni zbor vrhovne kolesarske zveze za vso državo, ki ga bodo »priredili« združeni Srbi in Slovenci, pa tudi Bosanci, bodo tam (spet nova skupina), ki se oglašajo pri reorganizaciji našega sporta. Zborovalci bodo opravili svoje klub temu, da podobno organizacijo že imamo v Zagrebu in klub temu, da so se v zadnjem času iz Maribora in Slovenj-gradca dvignili nekateri mili glasovi o simpatijah za Hrvate. Vse kaže torej, da ta občni zbor še ne bo zdajnji za kolesarje!

Glede ustanovnega občnega zbora vrhovne kolesarske zveze, ki ga danes v Beogradu, opozarja upravni odbor na vse podrobnosti iz razvoja dogodkov od znanega občnega zbora v Zagrebu na dan 19. 5. t. l. Ta občni zbor je bil prijavljen samo en dan prej in o njem ni bil obveščen srbski biciklistički savez, prišli pa so slovenski delegati na konferenco zaradi ustanovitve vrhovne kolesarske zveze. Na tem občnem zboru je tajnik SKZ predlagal naj tudi slovenski delegati glede na to, da Srbov takrat ni bilo prisotnih, zapustijo občni zbor, toda njegov poziv je ostal brez uspeha. Takoj po občnem zboru je upravni odbor sklenil poslati tajnika v Beograd, da tam uredi vse glede občnega zbora in ustanovitve vrhovne kolesarske foruma za vso državo. O tem so bili obveščeni tudi Hrvati, ki pa na več pozivov niso dali nobenega odgovora več. Kljub temu so bili prav tako povabljeni na današnji ustanovni občni zbor v Beograd.

Upravni odbor SKZ zaključuje svoje pisanje s tem, naj koroški kolesarji odnoso njihovi delegati pridejo na redni občni zbor SKZ, o katerem bodo pravčasno obveščeni in na katerem bodo lahko izvedeli vse podrobnosti o njenem delovanju.

Sportno čtivo

»Ilustrovane sportne novosti št. 54 so izšle. Vsebina: Sportni novinar, ki je videl nad 300 mednarodnih nogometnih tekem. — Špiš se vrača v Gradjski. — Fiorentina še zmerom vodi v italij

Nova specijalna trgovina za žimo Vse kvalitete po izredno nizkih cenah.

Prepričajte se brez obveznosti za nakup. — Obrtniki izredno popust. — Zahtevajte vzorci! Se priporoča MILAN JAGER.

TYRŠEVA CESTA št. 37.

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopolni in temenitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Malim oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite

Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila. oziroma jih je vpsolati v pisnu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Pečene, pitane

štajerske purane gosti in cvrte piške. — Gostilna Lovšin. 30272-18

Danes vsi na veselo

Martinovanje v gostilno k Panju, Ve gova ul. 10. Točilo se izborna vila, razkošna in mizila jedila, domače kravice, pečene itd. Zato vsi v Vegovo ulico k »Panju«. 30267-18

Gostilna »Triglava«

pri Remizi, priredijo danes kakor vsako nedeljo štajerski koncert s plesom. Nudi se vam dobra jedila in pijača. Prvo vrsta godba, prepričajte se vsi. 30377-18

Purman rejen

in vinček iskren pri nas se dobi in fox se vrti. Gostilna »Pod gozdom«, Dolenska cesta vabljane na martinovanje na kravice in druge dobrote. — Ravno kar dospela nova poljska prvovrstna »črna sladkega vina. 30396-18

Avtoobus

Brezje—Otočje začne redno voziti ob nedeljah in praznikih. Odhod iz Brezja ob 8.45 in 14.15, iz Otočja ob 9.35 in 17. uri. GRASIC. 30349-18

Halo Halo!

Danes vsi k Menihu, Kolo-dvorska ul. 6. Točilo pristno štajersko kapljico, cvček in original Encijan, ter dobra kuhinja. Se priporoča poslovalnica Lorček Marica. 30350-18

Gostilna Martine,

Zg. Šiška. Danes veselo Martinovanje! Domače kravice, pitani purani! Martinova gostilna. 30359-18

Danes vsi k Mikliču

na Glince, Martinova ul. 6. Domače kravice, pečene, izborna dalmatinska in štajerska vina, vse po stari ceni. Za obilen obisk se priporoča. 40338-18

Gostilna

»pri Jerici« (Perles) Prešernova 9 — priredijo danes koncert s plesom. Prvo vrsta godba, izborna vina in priznana dobra kuhinja. Prepričajte se vsi. 30355-18

Pri Putrihu

danes veselo, zavrta z nagradnim plesom. Vsi vabljani! 30352-18

Obvestilo

Cenice občinstvo obveščam, da od danes znano gostilno Slovaška p. d. Bergant. Trnovcem jaz, ne pa Roza in Josip Tomič, ki razpoložata letnike z vabilom v gostilno Slovaška. Danes in jutri domače kravice in pečene. Izborna štajerska in dolenska vina. Zato vsi k Bergantu. — Vključno vabi Ivanka Slovaška, gostilničarka. 3039-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Mesarskega

in prekajevskega pomočnika poštenega, sprejme 15. novembra. Kozlevar, mesar, Šostanj. — Prednost avtovozaci. 30094-1

Brivsko-frizerskega

pomočnika zmožnega vseh del. — Iščem za takoj ali 15. novembra t. j. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Šifro«. 30075-1

Trgovski

sotrudnik ali sotrudnica, dobro versirana v finančne in papirni in galantnijski stroki dobi zaposlitev. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Šifro«. 30080

Več ključavničarjev

orodjarjev, stružarjev, prebrza dela se takoj sprejme v večjem kovinskem podjetju. Plača 10—15 din po oceni. Le strokovno dobro pripravljeni poslojci. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Šifro«. 29171-1

Meščanska

korporacija v Kamniku, sprejme v službo paznika v električno centralo na Stahovici. V posteljo pridejo samo interesi, ki imajo izpit za posluževalca električnih naprav. 30081-1

Dva krojaška

pomočnika za velike kose sprejme takoj. Pogačnik Viktor, damsko in moško krojaštvo, Zaloše št. 3. p. Podnart. 30047-1

Pleskarski

pomočnik vajen del s prilikom, dobrih talno službo. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Več šlikanja«. 30187-1

Plačilni natak

trezen in točen, zmožen kavičje, dobi mesto 15. novembra v III. razred kolodvorske restavracije na Jenjenah. 30225-1

Blagajničarka

za točilnico, pridna in poštena, dobi mesto 15. novembra v kolodvorski restavraciji na Jenjenah. 30226-1

Kontoristko

večjo slovensko in nemško korespondenco in knjigovodstvo, sprejme v stalno službo. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Domače«. 30224-1

Natakarico

resno in pridno z malo kavičjo, iščem za dobro, dobo točilnico v Ljubljani. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Pridna natakarica«. 30191-1

Dva čevljarstva

pomočnika sprejme takoj. Mesto stalno. Hrana, stan v hiši. — Ignac Koritnik, Dol pri Hrastniku. 30199-1

Služkinjo

čisto, pošteno z daljšimi izkušnjami, iščem. Natančno poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Dobra plača«. 30298-1

Dva urarska

pomočnika iše za takoj A. Janko, urar, Maribor, Jurčičeva 8. Tedenska plača din 400 do 500. 300291-1

15 tesarjev

zmožnih za betonske opaže sprejme takoj za Ljubljano. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30277-1

Gospodično,

ki igra violino, harmoniko ali klavir iščem za salono kapelo. Slavko Rajkaj, Maribor, poštnoštečje. 30288-1

Čevljarstva

pomočnika sprejme Franc Krmelj, Kokača 76, Kranj. 30369-1

Poverjenike

za vse kraje dravske banovine sprejme. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Šifro«. 30367-1

Pletilja

dobi delo na dom, Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Službenec«. 30378-1

Kleparskega

pomočnika sprejme Gustav Puc, Tržaška cesta 9, Ljubljana. 30368-1

Spretno kuharico

za mizno kuhinjo, nad 25 let staro, sprejme. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30327-1

Kuharica

pridna in poštena, ki se razume na vsa hišna dela se takoj sprejme. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Šifro«. 30403-1

Kolarja ali mizarja

za obdelovanje smuč in sedlarja — lakirarja sprejme B. Kolb, St. Vid — Vižnjica. 30394-1

Posrežbenica

za spazne hiše, iščem. — Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Postrežbenica«. 30358-1

Hišnika

najraje upokojenca za vse obkroževanje v hiši na delu v bližini Ljubljane sprejme. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Prosto stanovanje in plača 200 din«. 30359-1

15 tesarjev

rabim, glasiti se v gradbeni pisarni večestojna v Ljubljani. 30436-1

Mlajšega uradnika

z znanjem srbohrvaščine in nemškega jezika ter pisarniškega prakso, sprejme industrijsko podjetje v Kranju. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Sposobne«. 30353-1

Dva čevljarstva

pomočnika rabim za takoj za zbito in šivano delo. Marinc Franc, Trbovlje. 30310-1

Dekle — začelnico

mlado, zdravo, zmožno pranja, iše slovenska družina v Beogradu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30339-1

Gospodinjstva

pomočnika zmožna kuhe dobi takoj službo proti dobri plači pri boljši štirinastinski rodbini. Vratari: Cankarjeva 77, desno, Celje. 30285-1

Čevljarstva

pomočnika in vajenca za naročena dela sprejme takoj. — Delo stalno. Franc Prezelj, Križ p. Končana. 30430-1

Tapetniškega

pomočnika hitrega in zanesljivega odavca sprejme E. Zakrjavec, Ljubljana, Miklošičeva 34. 30399-1

Vajenca

pošten in staršev iz Ljubljane sprejme v modno trgovino. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30405-1

Služkinjo

k dvema osebam za gospodinjstvo in šivanje sprejme. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »2000«. 30437-1

Mehanike

za pisalne stroje sprejme v stalno službo. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Zmožen-vesten«. 30433-1

Gospodinjstvo

čisto, z dolgoletnimi izkušnjami, ki zna samostojno kuhati in opravljati vsa gospodinjstva dela, iščem. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30445-1

Vrtarja

mladeža, dobro pripravega, iščem za Split. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Dalmacija«. 30446-1

Črno obleko

dobro oblikovano in črno sukno za srednje postavo sprejme. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Službenec«. 30482-1

Uradnik

zmožni književstva, korespondence in ostalih pisarniških del, željen za Zagreb. Pisarne pošte za Zagreb. Pisarne pošte za Zagreb. Pisarne pošte za Zagreb. 30516-1

Šiviljo

za na dom se iše za takoj. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Prvo vrstna šivilja«. 30524-1

Frizerko

prvo vrstno moč, ki zna vsa stroka poslovalnic, dela, sprejme. Nastop takoj ali po dogovoru. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Dobra plača«. 30531-1

Prodajalko

katera bi hotela voditi gospodinjstvo, sprejme takoj poštena trgovska hiša v večjem industrijskem kraju Slovenije. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba prodajalke«. 30543-1

Vrtarskega

pomočnika vajenega samostojnega dela, sprejme. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Šifro«. 30462-1

Perfekten

književstva z obširno prakso v blagovnih trgovskih poslih se iše za velik trgovski obrat. — Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Blagovni promet na ogl. odd. Jutra«. 30469-1

Korespondenta

z znanjem hrvatske in po možnosti nemške steno- grafije iše industrijsko podjetje v provinci. Poudarim na Publicitas, Zagreb, Illica 9, pod »Korespondent«. 30315-5

Gospodično

ki ima veselje za godbo, 16—18 let staro, sprejme takoj kot vajenico v solidno damsko godbo. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Kapljenik Goljak, Kavarna Leon, Ljubljana. 30496-1

Raznašalca

kruha, sprejme. Poizve se Gostilna Jazbec, Trnovo. 30580-1

Poštena natakarica

kavičje zmožna, dobi takoj mesto na račun. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30556-1

Frizerko

zmožnega, sprejme takoj. Plaža 900 din. Koritnik, Škofja Loka. 30359-1

Posredovalnica

Nowotny iše kuharico srednje starosti, vajeno dobre kuhe, z znanjem vsaj nekoliko nemščine. 30477-1

Natakarica - servirka

dobi stalno službo. Pogoj da govori slovensko, nemško, da je že služila v restavraciji, da je pridna, delavna, in poštena. Poudarim na podružnici Jutra Maribor pod »Servirka - natakarica«. 30597-1

Izurnjeno perico

zanesljivo in pošteno, ki bi hodila dvakrat mesečno na dom isčem. Naslov: Ljubljana, Levstikova 12 (vila). 30572-1

Krojaškega

pomočnika sprejme takoj Petar Avust Tabor 4. 30575-1

Postrežbenico

vajeno kuho sprejme k dvema osebam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30583-1

Hlapec h konjem

priden in pošten, dobi takoj službo. Gostilna Huč, Vegova ul 10. 30268-1

Damska frizerka

prvo vrstna, se iše v stalno službo. Poudarim na podružnici Jutra Maribor pod »Pridna v postena«. 30147-1

Kuharica

za vsa dela, se takoj sprejme. Franc Ovrk, mesar, Površetova 38, Ljubljana. 30637-1

Hišnica

in obnem postrežbenica, dobi mesto. — Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Čista in poštena«. 30632-1

Dva krojaška

pomočnika dobi takoj službo za stalno delo. Zidar Jožko, Senovo, pošta Rajhenburg. 306623-1

Službe iše

vsaka beseda 50 par za vsak oglas in enkratno pristojbino 15 Din. Najmanjši znesek 15 Din.

Natakarica

dobra moč, s kavičjo in perfektnim znanjem nemščine, iše službo v boljšem, dobrem hotelu lokalno. Nastop takoj ali 1. decembra. Cerjane poudarim poslati na podružnici Jutra v Celju pod značko »Simona«. 30206-2

Mlajša uradnica

s kratko prakso, iše službo, nariši na delu. Jutra bi volje pod »Vestna«. 30244-2

Šivilja

z večletno prakso gre šivat na dom. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Dobro«. 30243-2

Damska krojašica

iše službo za takoj. Najraje književstva in vseh poslovalnicah Jutra. 30248-2

Šivilska

pomočnica iše mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30232-2

Šestnajstno dekle

iše mesto k otrokom. Vajena je hišnih del. Poudarim na podružnici Jutra Trbovlje pod »Pridna«. 30279-2

Dekle

z deželne iše službo pri manjši družini. Poudarim na podružnici Jutra Trbovlje pod »Delavna«. 30230-2

Notarski pripravnik

z enoletno sodno, trimesečno notarsko in osemletno odvadniško pripravniško prakso, zanesljiv in natančen pri delu, z dobrim konceptom želi nastopiti v notarski pisarni. Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Šifra«. 29462-2

Natakarica

kavičje zmožna, gre tudi kot pomoč gospodinj, — Naslov Lož pri Raketu pošteno leže. 30335-2

Postrežbenica

iše zaposlitev, popolnodelna Poudarim na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva postrežbenica«. 30344-2

Brivsko pomočnica

mlajša, vajena tudi friziranja, iše službo za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30312-2

150.000 din

z sodolavcem, vložil mlad trgovski poslovoda s srednjoškolo izobrazbo v zdravno in donosno podjetje. Popolnodelna naložba pogoj. Poudarim na oglasni odd. Jutra pod »Priden in zmožen«. 30443-2

Dekle

vajeno kuhe, iše službo najraje v Ljubljani ali na Gorenjskem s 15. novembrom ali 1. decembrom kot natakarica. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 30393-2

Dobra kuharica

samoistoj

Kupujemo
vsako kmetijsko starejšo
železo, papirnatih od-
padkov, vse vrste starejša
gumijasta, stare kovane,
vse vrste čunjev in vseh
odrezke po najvišjih
cenah. Naslov v vseh
posli. Jutra. 30510-7

Pravilnik za kavo
tudi celo praznino bi kupil.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Kava 1940«. 30554-7

Stedilnik
železen in peč kupim. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 30581-7

Baker, staro železo
kovino ter gumo najvišje
plača Metlika. Gospodst-
ska 16, tel. 32-88. 30588-7

Radio
Beseda 1 Din davek 3
Din za tifo ali danje
naslova 5 Din Najmanjši
znesek 26 Din 30513-9

Radio aparat
trgovine, skoraj nov, po-
ceni prodaja Nova, trgovina,
Tirševa 36, nasproti Go-
spodarske zveze. 30375-9

Radio, kombiniran
s gramofonom
s pločami se prodaja za
din 1500. ABC, Metlika
va ul. 30513-9

Radio
prodaja. Pozre se Rim-
ska c. 5, dvorišče, Pan-
glo. 30195-9

Knjige!
Prodaja knjige: Slovan-
ski letnik 1883
1887, 1912, 1913, 1914,
1915, 1916 in 1917 ne-
veštano z izjemo prvih
dvih. Kres letnik 1884
veštano, Zvon 1912 do 1918
neveštano. Književ-
ni Jug od 1. do 12. let-
niškega. Časopis za slo-
venski. Književnost in
gospodstvo 1. letn. 1-4
sopis, Dom in svet let-
nik 1919 in 1920 neveš-
tano. Vseeno letn. 1883
do 1934 do 1935 veštano.
Dobrota Vile letnik
1891, Priloga letn. 1918
do 1935 do 1936. Tu-
do. Sundić. Tu-
do. Književ. St. Vraz. Ko-
njača 1. do 10. Poud-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Spilja 30261-8

Prehrana
Beseda 1 Din davek 3
Din za tifo ali danje
naslova 5 Din Najmanjši
znesek 20 Din 30513-9

Na dobro
domačo hrano
se sprejme abonent, Ce-
ta 29, oktobra 1. Mlekarna.
30584-14

V došmrtno
opisrbo
v lepem letovskem kralju
se sprejme možka ali ženska
osoba s kapitalom 25 do 30
tisoč din v popolnim iz-
stavom. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Moi doma«. 30535-14

Na dobro
domačo hrano
sprejem dve osebi. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 30530-14

Oblacila
Beseda 1 Din davek 3
Din za tifo ali danje
naslova 5 Din Najmanjši
znesek 20 Din 30513-9

Črna moška suknja
zelo dobro ohranjena, po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Ženska plašča
črna, zelo dobro ohran-
jena, eden od najmanjših
in eden za močnejšo
osobo in dve dobro ohran-
jeni moški obleki po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Oblacila
črna, prosta, skoraj nova
obleka, za vitkega gospoda
cena 1.100 din. Pogledati
pri tr. 28/III, levo, vira-
no, desno. 30564-13

Pohišto
novo in že rabljeno ki-
ga želite prodati ali sa-
mo dati v shrambo,
sprejememo v posebni od-
delki v komisiji, pro-
dajo po zelo ugodni
ceni. Kupce je v
tem oddelku vedno do-
volj za dobro ohran-
jeno pohišto. Vse re-
klame preskrbimo sami. Spo-
rta nam na danje ali
ustno. Prevaj pošt-
va preskrbimo sami. I-
van Matijanič, Ljubli-
na na Tirševa cesta 12.
19-1.

Elegantno spalnico
iz orehove korenine so
leto izdelano, s petet-
desetimi stoli, okoli, se pri-
proda Krže Franc. pohi-
stvo, Vrhnika. Ogleda
se na skladišču v Ljub-
ljani, Prečna ul. 6.
Sprejemajo se tudi
ročila. 30114-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira židov-
skih peresnih modrocev, mo-
dri, otomane, kadi, se-
žalniki, stoli, okoli, se pri-
proda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30380-12

Rabljena orehova
spalnica
se poceni prodaja, Ljubli-
na, Gorupova 16, pritličje, med
11.—12. uro. 30300-12

Prodaj
malo rabljeno kuhinjsko in
sodno opremo po najnižji
ceni. Banč. Franc. Zabrca,
p. Škofja Loka. 30278-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira pohišta,
spalnice in kuhinjske opre-
me. Sprejemamo tudi vsa
naročila po konkurenčnih
cenah. Se priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta.
30382-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira posameznih
komodov, omar, posteli, ku-
hinjskih kredenc, stoli,
otroških postelji itd. Se
priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30381-12

Ženini
in neveste pozor. Nudi se
vam ugodna prilika, prodaja
se skoraj nova spalnica iz
orehove korenine. Ogled
Celovška cesta 153. 30364-12

3 visoke omare
nove, prodaja na 1300
din. Naslov vseh iz pri-
jaznosti Peterne Hre-
nova ul. 14. 30432-11

Razno pohišto
trgovine, pult, prazne ste-
klenice, od proda Petri-
Tirševa 15/III, — desno
stopnišče. 30460-12

Pohišto
dobro ohranjen, pro-
dam. Vprašati: Apihove
19, od 14. do 16. 30501-12

Rabljeno pohišto
ima jedilnica iz trdega
lesa, dobro ohranjena,
napredna. Naslov v vseh
posli. Jutra. 30507-12

Spalnica, kuhinje
in ostalo pohišto po zmer-
nih cenah nudi miraz-
stvo. Apihove, Vodnikov-
a 309 za miraz-
stvo. 3048-12

Spalnica
polirana, iz rezane lesa
poceni prodaja, pri ob-
naki ki nudi potrebu
gotovino. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra
30582-12

Spalnica
knjižni, dobro ohran-
jeno, moderno. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Moderno spalnice«. 30566-12

Na dobro
domačo hrano
se sprejme abonent, Ce-
ta 29, oktobra 1. Mlekarna.
30584-14

V došmrtno
opisrbo
v lepem letovskem kralju
se sprejme možka ali ženska
osoba s kapitalom 25 do 30
tisoč din v popolnim iz-
stavom. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Moi doma«. 30535-14

Na dobro
domačo hrano
sprejem dve osebi. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 30530-14

Oblacila
Beseda 1 Din davek 3
Din za tifo ali danje
naslova 5 Din Najmanjši
znesek 20 Din 30513-9

Črna moška suknja
zelo dobro ohranjena, po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Ženska plašča
črna, zelo dobro ohran-
jena, eden od najmanjših
in eden za močnejšo
osobo in dve dobro ohran-
jeni moški obleki po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Oblacila
črna, prosta, skoraj nova
obleka, za vitkega gospoda
cena 1.100 din. Pogledati
pri tr. 28/III, levo, vira-
no, desno. 30564-13

Pohišto
novo in že rabljeno ki-
ga želite prodati ali sa-
mo dati v shrambo,
sprejememo v posebni od-
delki v komisiji, pro-
dajo po zelo ugodni
ceni. Kupce je v
tem oddelku vedno do-
volj za dobro ohran-
jeno pohišto. Vse re-
klame preskrbimo sami. Spo-
rta nam na danje ali
ustno. Prevaj pošt-
va preskrbimo sami. I-
van Matijanič, Ljubli-
na na Tirševa cesta 12.
19-1.

Elegantno spalnico
iz orehove korenine so
leto izdelano, s petet-
desetimi stoli, okoli, se pri-
proda Krže Franc. pohi-
stvo, Vrhnika. Ogleda
se na skladišču v Ljub-
ljani, Prečna ul. 6.
Sprejemajo se tudi
ročila. 30114-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira židov-
skih peresnih modrocev, mo-
dri, otomane, kadi, se-
žalniki, stoli, okoli, se pri-
proda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30380-12

Rabljena orehova
spalnica
se poceni prodaja, Ljubli-
na, Gorupova 16, pritličje, med
11.—12. uro. 30300-12

Prodaj
malo rabljeno kuhinjsko in
sodno opremo po najnižji
ceni. Banč. Franc. Zabrca,
p. Škofja Loka. 30278-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira pohišta,
spalnice in kuhinjske opre-
me. Sprejemamo tudi vsa
naročila po konkurenčnih
cenah. Se priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta.
30382-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira posameznih
komodov, omar, posteli, ku-
hinjskih kredenc, stoli,
otroških postelji itd. Se
priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30381-12

Ženini
in neveste pozor. Nudi se
vam ugodna prilika, prodaja
se skoraj nova spalnica iz
orehove korenine. Ogled
Celovška cesta 153. 30364-12

3 visoke omare
nove, prodaja na 1300
din. Naslov vseh iz pri-
jaznosti Peterne Hre-
nova ul. 14. 30432-11

Razno pohišto
trgovine, pult, prazne ste-
klenice, od proda Petri-
Tirševa 15/III, — desno
stopnišče. 30460-12

Pohišto
dobro ohranjen, pro-
dam. Vprašati: Apihove
19, od 14. do 16. 30501-12

Rabljeno pohišto
ima jedilnica iz trdega
lesa, dobro ohranjena,
napredna. Naslov v vseh
posli. Jutra. 30507-12

Spalnica, kuhinje
in ostalo pohišto po zmer-
nih cenah nudi miraz-
stvo. Apihove, Vodnikov-
a 309 za miraz-
stvo. 3048-12

Spalnica
polirana, iz rezane lesa
poceni prodaja, pri ob-
naki ki nudi potrebu
gotovino. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra
30582-12

Spalnica
knjižni, dobro ohran-
jeno, moderno. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Moderno spalnice«. 30566-12

Na dobro
domačo hrano
se sprejme abonent, Ce-
ta 29, oktobra 1. Mlekarna.
30584-14

V došmrtno
opisrbo
v lepem letovskem kralju
se sprejme možka ali ženska
osoba s kapitalom 25 do 30
tisoč din v popolnim iz-
stavom. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Moi doma«. 30535-14

Na dobro
domačo hrano
sprejem dve osebi. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 30530-14

Oblacila
Beseda 1 Din davek 3
Din za tifo ali danje
naslova 5 Din Najmanjši
znesek 20 Din 30513-9

Črna moška suknja
zelo dobro ohranjena, po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Ženska plašča
črna, zelo dobro ohran-
jena, eden od najmanjših
in eden za močnejšo
osobo in dve dobro ohran-
jeni moški obleki po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Oblacila
črna, prosta, skoraj nova
obleka, za vitkega gospoda
cena 1.100 din. Pogledati
pri tr. 28/III, levo, vira-
no, desno. 30564-13

Pohišto
novo in že rabljeno ki-
ga želite prodati ali sa-
mo dati v shrambo,
sprejememo v posebni od-
delki v komisiji, pro-
dajo po zelo ugodni
ceni. Kupce je v
tem oddelku vedno do-
volj za dobro ohran-
jeno pohišto. Vse re-
klame preskrbimo sami. Spo-
rta nam na danje ali
ustno. Prevaj pošt-
va preskrbimo sami. I-
van Matijanič, Ljubli-
na na Tirševa cesta 12.
19-1.

Elegantno spalnico
iz orehove korenine so
leto izdelano, s petet-
desetimi stoli, okoli, se pri-
proda Krže Franc. pohi-
stvo, Vrhnika. Ogleda
se na skladišču v Ljub-
ljani, Prečna ul. 6.
Sprejemajo se tudi
ročila. 30114-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira židov-
skih peresnih modrocev, mo-
dri, otomane, kadi, se-
žalniki, stoli, okoli, se pri-
proda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30380-12

Rabljena orehova
spalnica
se poceni prodaja, Ljubli-
na, Gorupova 16, pritličje, med
11.—12. uro. 30300-12

Prodaj
malo rabljeno kuhinjsko in
sodno opremo po najnižji
ceni. Banč. Franc. Zabrca,
p. Škofja Loka. 30278-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira pohišta,
spalnice in kuhinjske opre-
me. Sprejemamo tudi vsa
naročila po konkurenčnih
cenah. Se priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta.
30382-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira posameznih
komodov, omar, posteli, ku-
hinjskih kredenc, stoli,
otroških postelji itd. Se
priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30381-12

Ženini
in neveste pozor. Nudi se
vam ugodna prilika, prodaja
se skoraj nova spalnica iz
orehove korenine. Ogled
Celovška cesta 153. 30364-12

3 visoke omare
nove, prodaja na 1300
din. Naslov vseh iz pri-
jaznosti Peterne Hre-
nova ul. 14. 30432-11

Razno pohišto
trgovine, pult, prazne ste-
klenice, od proda Petri-
Tirševa 15/III, — desno
stopnišče. 30460-12

Pohišto
dobro ohranjen, pro-
dam. Vprašati: Apihove
19, od 14. do 16. 30501-12

Rabljeno pohišto
ima jedilnica iz trdega
lesa, dobro ohranjena,
napredna. Naslov v vseh
posli. Jutra. 30507-12

Spalnica, kuhinje
in ostalo pohišto po zmer-
nih cenah nudi miraz-
stvo. Apihove, Vodnikov-
a 309 za miraz-
stvo. 3048-12

Spalnica
polirana, iz rezane lesa
poceni prodaja, pri ob-
naki ki nudi potrebu
gotovino. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra
30582-12

Spalnica
knjižni, dobro ohran-
jeno, moderno. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Moderno spalnice«. 30566-12

Na dobro
domačo hrano
se sprejme abonent, Ce-
ta 29, oktobra 1. Mlekarna.
30584-14

V došmrtno
opisrbo
v lepem letovskem kralju
se sprejme možka ali ženska
osoba s kapitalom 25 do 30
tisoč din v popolnim iz-
stavom. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Moi doma«. 30535-14

Na dobro
domačo hrano
sprejem dve osebi. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 30530-14

Oblacila
Beseda 1 Din davek 3
Din za tifo ali danje
naslova 5 Din Najmanjši
znesek 20 Din 30513-9

Črna moška suknja
zelo dobro ohranjena, po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Ženska plašča
črna, zelo dobro ohran-
jena, eden od najmanjših
in eden za močnejšo
osobo in dve dobro ohran-
jeni moški obleki po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Oblacila
črna, prosta, skoraj nova
obleka, za vitkega gospoda
cena 1.100 din. Pogledati
pri tr. 28/III, levo, vira-
no, desno. 30564-13

Pohišto
novo in že rabljeno ki-
ga želite prodati ali sa-
mo dati v shrambo,
sprejememo v posebni od-
delki v komisiji, pro-
dajo po zelo ugodni
ceni. Kupce je v
tem oddelku vedno do-
volj za dobro ohran-
jeno pohišto. Vse re-
klame preskrbimo sami. Spo-
rta nam na danje ali
ustno. Prevaj pošt-
va preskrbimo sami. I-
van Matijanič, Ljubli-
na na Tirševa cesta 12.
19-1.

Elegantno spalnico
iz orehove korenine so
leto izdelano, s petet-
desetimi stoli, okoli, se pri-
proda Krže Franc. pohi-
stvo, Vrhnika. Ogleda
se na skladišču v Ljub-
ljani, Prečna ul. 6.
Sprejemajo se tudi
ročila. 30114-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira židov-
skih peresnih modrocev, mo-
dri, otomane, kadi, se-
žalniki, stoli, okoli, se pri-
proda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30380-12

Rabljena orehova
spalnica
se poceni prodaja, Ljubli-
na, Gorupova 16, pritličje, med
11.—12. uro. 30300-12

Prodaj
malo rabljeno kuhinjsko in
sodno opremo po najnižji
ceni. Banč. Franc. Zabrca,
p. Škofja Loka. 30278-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira pohišta,
spalnice in kuhinjske opre-
me. Sprejemamo tudi vsa
naročila po konkurenčnih
cenah. Se priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta.
30382-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira posameznih
komodov, omar, posteli, ku-
hinjskih kredenc, stoli,
otroških postelji itd. Se
priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30381-12

Ženini
in neveste pozor. Nudi se
vam ugodna prilika, prodaja
se skoraj nova spalnica iz
orehove korenine. Ogled
Celovška cesta 153. 30364-12

3 visoke omare
nove, prodaja na 1300
din. Naslov vseh iz pri-
jaznosti Peterne Hre-
nova ul. 14. 30432-11

Razno pohišto
trgovine, pult, prazne ste-
klenice, od proda Petri-
Tirševa 15/III, — desno
stopnišče. 30460-12

Pohišto
dobro ohranjen, pro-
dam. Vprašati: Apihove
19, od 14. do 16. 30501-12

Rabljeno pohišto
ima jedilnica iz trdega
lesa, dobro ohranjena,
napredna. Naslov v vseh
posli. Jutra. 30507-12

Spalnica, kuhinje
in ostalo pohišto po zmer-
nih cenah nudi miraz-
stvo. Apihove, Vodnikov-
a 309 za miraz-
stvo. 3048-12

Spalnica
polirana, iz rezane lesa
poceni prodaja, pri ob-
naki ki nudi potrebu
gotovino. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra
30582-12

Spalnica
knjižni, dobro ohran-
jeno, moderno. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Moderno spalnice«. 30566-12

Na dobro
domačo hrano
se sprejme abonent, Ce-
ta 29, oktobra 1. Mlekarna.
30584-14

V došmrtno
opisrbo
v lepem letovskem kralju
se sprejme možka ali ženska
osoba s kapitalom 25 do 30
tisoč din v popolnim iz-
stavom. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Moi doma«. 30535-14

Na dobro
domačo hrano
sprejem dve osebi. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 30530-14

Oblacila
Beseda 1 Din davek 3
Din za tifo ali danje
naslova 5 Din Najmanjši
znesek 20 Din 30513-9

Črna moška suknja
zelo dobro ohranjena, po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Ženska plašča
črna, zelo dobro ohran-
jena, eden od najmanjših
in eden za močnejšo
osobo in dve dobro ohran-
jeni moški obleki po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Oblacila
črna, prosta, skoraj nova
obleka, za vitkega gospoda
cena 1.100 din. Pogledati
pri tr. 28/III, levo, vira-
no, desno. 30564-13

Pohišto
novo in že rabljeno ki-
ga želite prodati ali sa-
mo dati v shrambo,
sprejememo v posebni od-
delki v komisiji, pro-
dajo po zelo ugodni
ceni. Kupce je v
tem oddelku vedno do-
volj za dobro ohran-
jeno pohišto. Vse re-
klame preskrbimo sami. Spo-
rta nam na danje ali
ustno. Prevaj pošt-
va preskrbimo sami. I-
van Matijanič, Ljubli-
na na Tirševa cesta 12.
19-1.

Elegantno spalnico
iz orehove korenine so
leto izdelano, s petet-
desetimi stoli, okoli, se pri-
proda Krže Franc. pohi-
stvo, Vrhnika. Ogleda
se na skladišču v Ljub-
ljani, Prečna ul. 6.
Sprejemajo se tudi
ročila. 30114-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira židov-
skih peresnih modrocev, mo-
dri, otomane, kadi, se-
žalniki, stoli, okoli, se pri-
proda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30380-12

Rabljena orehova
spalnica
se poceni prodaja, Ljubli-
na, Gorupova 16, pritličje, med
11.—12. uro. 30300-12

Prodaj
malo rabljeno kuhinjsko in
sodno opremo po najnižji
ceni. Banč. Franc. Zabrca,
p. Škofja Loka. 30278-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira pohišta,
spalnice in kuhinjske opre-
me. Sprejemamo tudi vsa
naročila po konkurenčnih
cenah. Se priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta.
30382-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira posameznih
komodov, omar, posteli, ku-
hinjskih kredenc, stoli,
otroških postelji itd. Se
priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30381-12

Ženini
in neveste pozor. Nudi se
vam ugodna prilika, prodaja
se skoraj nova spalnica iz
orehove korenine. Ogled
Celovška cesta 153. 30364-12

3 visoke omare
nove, prodaja na 1300
din. Naslov vseh iz pri-
jaznosti Peterne Hre-
nova ul. 14. 30432-11

Razno pohišto
trgovine, pult, prazne ste-
klenice, od proda Petri-
Tirševa 15/III, — desno
stopnišče. 30460-12

Pohišto
dobro ohranjen, pro-
dam. Vprašati: Apihove
19, od 14. do 16. 30501-12

Rabljeno pohišto
ima jedilnica iz trdega
lesa, dobro ohranjena,
napredna. Naslov v vseh
posli. Jutra. 30507-12

Spalnica, kuhinje
in ostalo pohišto po zmer-
nih cenah nudi miraz-
stvo. Apihove, Vodnikov-
a 309 za miraz-
stvo. 3048-12

Spalnica
polirana, iz rezane lesa
poceni prodaja, pri ob-
naki ki nudi potrebu
gotovino. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra
30582-12

Spalnica
knjižni, dobro ohran-
jeno, moderno. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Moderno spalnice«. 30566-12

Na dobro
domačo hrano
se sprejme abonent, Ce-
ta 29, oktobra 1. Mlekarna.
30584-14

V došmrtno
opisrbo
v lepem letovskem kralju
se sprejme možka ali ženska
osoba s kapitalom 25 do 30
tisoč din v popolnim iz-
stavom. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Moi doma«. 30535-14

Na dobro
domačo hrano
sprejem dve osebi. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 30530-14

Oblacila
Beseda 1 Din davek 3
Din za tifo ali danje
naslova 5 Din Najmanjši
znesek 20 Din 30513-9

Črna moška suknja
zelo dobro ohranjena, po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Ženska plašča
črna, zelo dobro ohran-
jena, eden od najmanjših
in eden za močnejšo
osobo in dve dobro ohran-
jeni moški obleki po-
ceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
30530-14

Oblacila
črna, prosta, skoraj nova
obleka, za vitkega gospoda
cena 1.100 din. Pogledati
pri tr. 28/III, levo, vira-
no, desno. 30564-13

Pohišto
novo in že rabljeno ki-
ga želite prodati ali sa-
mo dati v shrambo,
sprejememo v posebni od-
delki v komisiji, pro-
dajo po zelo ugodni
ceni. Kupce je v
tem oddelku vedno do-
volj za dobro ohran-
jeno pohišto. Vse re-
klame preskrbimo sami. Spo-
rta nam na danje ali
ustno. Prevaj pošt-
va preskrbimo sami. I-
van Matijanič, Ljubli-
na na Tirševa cesta 12.
19-1.

Elegantno spalnico
iz orehove korenine so
leto izdelano, s petet-
desetimi stoli, okoli, se pri-
proda Krže Franc. pohi-
stvo, Vrhnika. Ogleda
se na skladišču v Ljub-
ljani, Prečna ul. 6.
Sprejemajo se tudi
ročila. 30114-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira židov-
skih peresnih modrocev, mo-
dri, otomane, kadi, se-
žalniki, stoli, okoli, se pri-
proda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30380-12

Rabljena orehova
spalnica
se poceni prodaja, Ljubli-
na, Gorupova 16, pritličje, med
11.—12. uro. 30300-12

Prodaj
malo rabljeno kuhinjsko in
sodno opremo po najnižji
ceni. Banč. Franc. Zabrca,
p. Škofja Loka. 30278-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira pohišta,
spalnice in kuhinjske opre-
me. Sprejemamo tudi vsa
naročila po konkurenčnih
cenah. Se priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta.
30382-12

Pozor!
Pohišto »SAVA«
Največja izbira posameznih
komodov, omar, posteli, ku-
hinjskih kredenc, stoli,
otroških postelji itd. Se
priproda »SAVA«, miraz-
stvo, Miklošičeva cesta
30381-12

Ženini
in neveste pozor. Nudi se
vam ugodna prilika, prodaja
se skoraj nova spalnica iz
orehove korenine. Ogled
Celovška cesta 153. 30364-12

3 visoke omare
nove, prodaja na 1300
din. Naslov vseh iz pri-
jaznosti Peterne Hre-
nova ul. 14. 30432-11

Razno pohišto
trgovine, pult, prazne ste-
klenice, od proda Petri-
Tirševa 15/III, — desno
stopnišče. 30460-12

Pohišto
dobro ohranjen, pro-
dam. Vprašati: Apihove
19, od 14. do 16. 30501-12

Rabljeno pohišto
ima jedilnica iz trdega
lesa, dobro ohranjena,
napredna. Naslov v vseh
posli. Jutra. 30507-12

Spalnica, kuhinje
in ostalo pohišto po zmer-
nih cenah nudi miraz-
stvo. Apihove, Vodnikov-
a 309 za miraz-
stvo. 3048-12

Spalnica
polirana, iz rezane lesa
poceni prodaja, pri ob-
naki ki nudi potrebu
gotovino. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra
30582-12

Spalnica
knjižni, dobro ohran-
jeno, moderno. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Moderno spalnice«. 30566-12

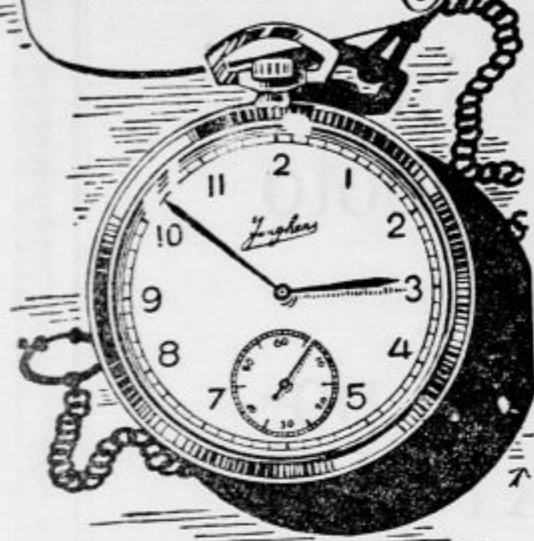
Na dobro
domačo hrano
se sprejme abonent, Ce-
ta

Junghans

URE

Z ZNAMKO ZVEZDE

so že 80 let
svetovno znane

Dobijo se v vseh boljših trgovinah z urami

OKAMA MAZILO

iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri ranih opeklinah, ožuljenjih, volku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov, pri kožnem vnetju, izpuščajih in hrapavih na koži. Za razpoke prsne bradavice. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Zastopnika

dobro uvedenega v Ljubljani in na Kranjskem IŠČEMO za prodajo uvedenega pisalnega stroja. — Ponudbe pod »Kovčeg 334« na podružni. »Jutra« v Mariboru.

2951

DRVA PREMOG

DOLENIJKA
CETASREBRO,
ORAGE KAMNI

ID vsakovrstni

ZLATO

kupi

po najvišji ceni

JOS EBERLE

Ljubljana, Tyrseva 4

»Kovčeg 334«

Opozorilo damam, ki barva o lase

Zelite li dovršeno barvanje las — zahtevajte izrecno, naj Vas barvajo z IMÉDIO, odlično naravno barvo trdke Oréal iz Pariza.

Zvedeli smo, da se pod imenom Imédia pogosto barvajo lasje z drugo barvo, četudi zahtevajo stranke Imédia.

Pred takim postopanjem se boste najbolje zavarovali, če se sami prepričate, da-li je uporabljena Imédia ali ne.

1. Na vsaki steklenici Imédia je originalna etiketa z imenom izdelovalca, t. j. trdke OREAL in z nazivom barve, t. j. Imédia No. 2. a nad to etiketa s številko in nazivom nijanse.

2. Na vsaki steklenici Imédia je sledeča bela etiketa:

»Odobreno po ministrstvu narodnega zdravja št. 20902 od 16. IX. 1936.«

Ako želite barvati z Imédia, odklonite vse, kar nima zgornje tri etikete, ker to ni prava Imédia No. 2.

Na željo pošljemo vsaki dami brezplačno knjižico o barvanju las.

L' OREAL - 26

ZAGREB I.

Pošt. pretinac 3

DAIMON

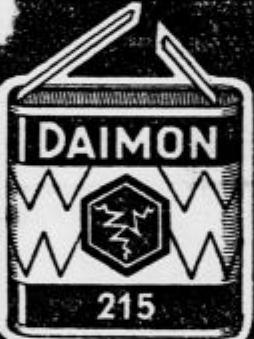

Pazite pri nakupovanju DAIMON žepnih svetilk, da si istočasno tudi nabavite dobre DAIMON baterije in DAIMON žarnice, če hočete imeti zares dolgotrajno in jasno luč.

Trgovci in mehaniki, zahtevajte brezplačni cenik!

Dobavlja samo preprodajalcem

RUDOLF PRPIĆ, Zagreb, Vrhovčeva 13, tel. 92-44

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

MOSKII

Pri spolni nesposobnosti, pri spolni slabosti, poskusite hormonske pilule.

»HORMO-SEKS«.

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul 84 din, 100 pilul 217 din, 300 pilul 560 din. Zahtevajte same prave in originalne HORMO-SEKS pilule! Po pošti diskretno razpošilja.

Lekarna Bahovec, Ljubljana.

Glavno skladišče Farm kem la boratorij »VIS-VISIT« Zagreb.

Langov trg 3.

Ogl. reg. S. or. 5646-3

Boljše brije in dalje traja ...

Zahtevajte novost britvico

ALCOSO

Samo 6 vzvodov in gumbov, a 12 funkcij!

Novost v izdelavi pisalnih strojev: princip dvojnih funkcij pri pisalnem stroju Mercedes Selecta omogoča enostavnejše in hitrejšo pisanje in postavljanje, ker odpade cela vrsta vzvodov in gumbov. Priročen stroj za privatno rabo, a tudi pripraven za pisarne.

Izvolite nam poslati dolnji odrezek!

MERCEDES

Pisarniški stroji

J. Glad-Mercedes

Zagreb, Nikoličeva 14 / Pošt. predal 49

Želim spoznati brez stroškov in ne da bi bil primoran za nakup, Mercedes pisarniški stroj — Mercedes mali stroj. — Pošljite mi ponudbo — Predvedite mi enkrat stroj — Pošljite mi propekt.

(Neželjeno črtati!)

Ime: _____

Naslov: _____

511b 9

„KUBO“ BRZOPARILNIKI

z bakrenim ali z jeklenim v ognju pocinkanim kotlom, KOTLI za ZGANJEKUHO vseh sistemov in velikosti. Pralni kotli. Asbest, FILTRI za VINO. Tovarniške naprave. Kotle za sirarne in mlekarne. Vsa popravila izvršujemo hitro in najceneje. — Priporoča se: BOŽIČ IVAN „KOTLARKA“ KUK IVAN

kotlarstvo in kleparstvo — LJUBLJANA — ključavničarstvo Tyrseva c. (Dunajska) št. 35 (bivše Strojne tovarne). Telefon 37-92

ČADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovejši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki, tricikli, pnevmatike. — Ceniki franko! TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovška 4

ZAHVALA

Vsem, ki ste z menoj sočustvovali in me tolažili ob nenadomestljivi izgubi moje ljubljene matere, gospe

Kurent Marije

ji podarili cvetje in vence se tem potom najtopleje zahvaljujem.

Posebna zahvala oč. duhovščini ter vsem, ki so spremili blagopokojno v tako velikem številu na njen zadnji poti.

Ljubljana, 9. novembra 1940.

Zalujoči sin FRANCELJ

H. Adams

49

LEPA ZAROTNICA

Detektivski roman

»Njegov detektiv nas utegne izvohati.« je vztrajala Judy. »Če pa midve vse priznava, bo vsaj dvojčicama prihranjeno gorje.«

»Tega ne prenesem. Ne bojim se tega, kar bo storil, toda vse priznati in prositi za odpustanje — ne, rajši umrem!«

Judy je čepela na robu postelje in nekaj časa molčala; nato je menda hotela ubrati drugo struno.

»Če bi se mi kaj pripetilo, Karolina,« je dejala, »ali bi potem ti prevzela lepoto salon?«

»Kaj naj se ti pripeti?« je vprašala prijateljica.

»Mar se čutiš bolno? Saj si videti zdrava kakor riba v vodi.«

Judy se je zvonko zasmejala. »Saj tudi še ne mislim umreti.« je rekla. »A najbrže se poročim in zapustim Anglijo.«

Karolina ji je osuplo pogledala v zali, nasmejani obraz, ki ga je polivala rdečkasta zarja. Taka pa še ne: njene tri prijateljice so se hotele omožiti, in to novico je morala zvedeti kar od vseh treh!

»S kom?« je vprašala. »Z gospodom Bickertonom?«

Judy je prikimala.

»Neizmerno me veseli, dragica,« je rekla Karolina. »Mislim, da je izvrsten človek. Čeprav še daleč ne dovolj dober zate. Toda — ali ni stvar malce nenadna? Saj ga poznaš komaj tri dni.«

»Ljubezen ni rastlina, temveč razodetje,« je dejala Judy. »Sicer me pa še ni vprašal.«

»Odkod pa veš, da je njega obšlo enako razodetje?«

»Čutim. Že dvakrat me je izkušal vprašati, pa sem se vsakikrat izmuznila. Najprej sem hotela govoriti s teboj.«

»Menda ne misliš — ali kaj — da bi tudi ti govorila z gospodom Greyem?«

Karolina je to jecljaje spravila iz sebe in Judy je spet prikimala.

»Najljubše bi mi bilo,« je rekla. »To bi očistilo zrak za nas vse. Dekleta nerada nosimo takšne reči na vesti. Najbrže nas niso pravilno vzgojili. Mislim, če ti prepustim lepoto salon —«

»Tega ne morem sprejeti.«

»Pač, lahko sprejmeš, dušica. Tvoj je, vzameš ga brez skrbi.«

»Oh, Judy, tako sram me je. Pošteno sem bila prepričana, da se borim za vas vse, nazadnje pa sem vas pravila v ta ogabni položaj. A sama sem v najhujši stiski. Ko bi vedela, kaj mi je rekel Peter Grey, bi tudi ti izprevidela, da mu nikakor ne morem povedati resnice.«

Judy ni odgovorila. Nekaj trenutkov sta obe molčali, mučna tišina je vladala, nobena ni pogledala druge. Kaj res ni bilo izhoda iz te zagate?

»Deniva, da bi jaz govorila z gospodom Bickertonom,« je nazadnje rekla Američanka.

»Ne — vsaj toliko časa ne, dokler sem jaz tu.« Karolina je kar vzrojila; potem je nadaljevala mirneje, čeprav v odsekanih stavkih: »Počakaj do konca tedna; odpovedala bom prej kakor ostali. Ako hoče nadalje preiskovati, mu vendarle ne uide. Vendar lahko zavlečem vso stvar in se ga ogibljem, dokler še ne ve. Najljubše bi mi bilo, da ne bi nikoli zvedel, a če gre zate — in za Buntjo in Nancyjo —,«

Američanka je sredi stavka in tudi Judy se je čutila potrti in nesrečno.

»Dajva, misliva na kaj veselejšega,« je dejala.

»Tako srečna sem zaradi Buntje, in tudi ti si bila tako vesela, da si mogla pomagati Nancyji.«

Vstala je s posteljne roba in stopila k oknu, nadejaje se, da poroče Karolina še kaj. Strašno je bilo vztrajati na izpovedi, toda razen Robina Hooda so si je vse želele. Doslej niso bile s Karolino skoraj nikoli različnih misli. Zavedala se je, koliko hvale ji je dolžna in kolikanj so ji vse dolžnice.

»Tvoja soba mi je všeč,« je rekla nazadnje, da bi pridobila časa. »Ti umivalniki z vodnimi pipami in grelniki za brisače so prelestni. Vsa soba je mnogo lepša od moje.«

»Menda bo čas, da vstanem,« je dejala Karolina. Judy je po njenem glasu uganila, da hoče biti sama. »Neumna reč je to, dragica,« je menila. »A nekakšen izhod moramo najti.« Nato je odhitela.

Dekleti bi bili sodili o vsej stvari precej drugače, da sta mogli slišati razgovor, ki se je vršil tisto dopoldne nekoliko pozneje. Tudi to noč se biseri niso bili vrnili, kakor je upal gospod Summers, in tako so zajtrkovali spet v znamenju potrtosti in slabe volje. Gospod Summers bi bil najrajši odpovedal vse tekmovalne igre, odslovil domače moštvo ter prepustil vso zadevo policiji in odvetniku gospe Neilsonovi, a čutil je, da to ni mogoče, in si štel v dolžnost, da reši nedolžne sume, ki leži na njih. Zavedal se je tudi svoje dolžnosti do gospe Neilsonove, ne glede na to, da ni hotel razočarati nikogar izmed tistih, ki so se na njegovo varilo borili z njegovim moštvom. Spored je bilo treba izvesti do konca, a namesto da bi bil užitek, je postal najžalostnejša vseh komedij, kar jih je bil kdaj doživel.

»Nu, nu, Grey, tako čemerni ste videti, kakor bi bili sami ukradli stari gospe ogrlico in bi se zdaj bali, da je ne boste mogli spraviti na varno.«

Ta, ki je tako govoril, je bil Feliks Bickerton. Opazil je bil prijatelja, ko je na koncu terase sam

kadil cigareto, in stopil k njemu, da bi z njim pokramljal.

»Skoraj bi želel, da bi bilo tako,« je rekel Peter Grey.

»Torej objokujete zamujeno priložnost!«

»Da, priložnost, da bi jo bil vrnil!«

»Ljubka stara gospa se vam menda smili?«

»Se malo ne. Docela vse eno mi je, ali ima bisere ali jih nima. Zoprno pri vsej stvari je samo to, da vem, kdo jih je ukradel.«

»Vraga! In kdo ji bil?«

»Vam, Bickerton, bi prvemu zaupal, a sam ne vem, ali naj vobče povem živi duši.«

»Po mojih mislih odloča o tem samo dvoje,« je počasi rekel Amerikan. »Prvič to, koliko dokazov imate za svojo trditev, drugi pa to, kaj mislite ukreniti.«

»Kar se tiče dokaza,« je Grey odvrnil, »sem videl na svoje oči. Težava je le v tem, kaj naj ukrenem.«

»Menda ne mislite molčati in pustiti tatu, da odnese pete z ogrlico, ki je vredna trideset tisoč funtov.«

»To vem — in vendar —«

»Za tistega, kdor je to storil, utegne postati stvar hudo neprijetna,« je gospod Bickerton nadaljeval, »a nepridiprav ne zasluži nič drugega in vaša dolžnost je, da mislite najprej nase in na nas ostale. Vsi smo osumljeni.«

»Tudi to vem. Če vam zaupno povem njeno ime —«

»Njeno ime! Torej je dama?«

»Da, gospodična Ormesbyjeva.«

»Karolina Ormesbyjeva? Grey, duša božja, tega ne verjamem.«

»Tudi jaz najrajši ne bi verjel,« je odvrnil Peter Grey, »a kakor sem vam že rekel: videl sem jo na svoje oči.«

Našim odjemalcem

Z današnjim dnem smo zaprli našo staro prodajalno in se preselili v naš novi **Dom službe**, ki ga odpremo v soboto 16. t. m.

Med tem ko bo prodajalna zaprta, Vas prosimo, da si potrebno obutev nabavljate v naši prodajalni v Šiški „Pri stari cerkvi“.

Smatramo za svojo dolžnost, da se zahvalimo tem potom svojim odjemalcem za zaupanje, ki ste nam ga doslej izkazovali, prepričani, da nam boste to zaupanje ohranili tudi v našem novem Domu službe, kjer Vas bomo mogli postreči še bolje in še popolneje.

Rata

Ljubljana

Usoda ljudi!

ter v naprej 30.—din za knjigo »Naš život in okultne tajne« na čekovni račun 17455, na točno in stalno adresu:

F. T. Karmah, žalec

Znameniti grafolog F. T. Karmah se je odločil izdelati Vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v življenju drugih ljudi, meji na čudovitost. Grafolog F. T. Karmah Vam pove po resnici vso Vašo usodo, kdaj lahko dosežete uspeh ali najdete srečo tako v pogledu ljubezni, trgovine, loterije itd.

Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov vzbudi Vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni, ne jadikujte, kajti vse se o pravem času obrne na bolje.

Sporočite mi Vaš naslov in povem Vam o Vaši bodočnosti, sedanjosti in preteklosti več nego bi smatrali za zmožno. Kupci knjige »Naš život in okultne tajne« dobijo vse gorl omenjeno brezplačno. Pošljite še danes natančen naslov in rojstne podatke

Otomane

modroce vrhnje in spodnje — ima najceneje na zalogi
SEVER, Marijin trg 2

KUPIM TAKOJ

4.500 prostornih metrov popolnoma suhih bukovih drv,

izvoz prostih vseh stroškov franko državna meja, nemško devizno dovoljenje je podano. Takojšnje ponudbe na naslov: **FRANC PUPPITZ — Hotel Miklič-Metropol — Ljubljana.**

Dražba posestva

Dne 19. nov. 1940 ob 8. uri se vrši na licu mesta v Vavpči vasi št. 9 pri Dobrniču na Dolenjskem prostovoljna **javna dražba kmečkega posestva** pok. Jerše Franceta s stanovanjsko hišo, gospodarskimi poslopji in cca. 12 ha zemlje. Vzklicna cena din 79.070.—. Dražbeni pogoji so na vpogled v notarski pisarni v Trebnjem.

Javna dražba

lepega posestva v bližini Slovenjgradca, cca. 30 minut od žel. postaje, lepa 'ega, ravnina, obstoječega: hiša z gostilno, gospodarsko poslopje, kegljišče, svinjaki, drvarnica, žaga na vodni pogon, mlin z električno centralo, 'sadovnjak, njive, pašniki, travniki in gozd v skupni izmeri cca. 6 ha in razne pritlikline kakor živina, konji, vozovi in poljedelsko orodje v cenilni vrednosti din 395.381.—.

Najnižji ponudek din 263.588.—

Vadij din 39.239.—

Dražba se vrši dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne pri okrajnem sodišču v Slovenjgradu.

Vse informacije daje g. dr. Lavrič Josip, odvetnik, Slovenjgradec.

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti moje ljubljene mame, naše hčerke in sestre, gospe

Sabine Suša
roj. Seliškar

se pristočno zahvaljujemo znancem, prijateljem in sorodnikom ter vsem drugim za ljubeznivo skrb v njeni bolezni, za izraze sožalja in besede tolažbe, vsem, ki ste nepozabno pokojnico spremlili na njeni zadnji poti k večnemu počitku, darovali cvetje in vence in se trudili, da ublažite našo bol.

Na Vrhniki, dne 9. novembra 1940.

JADKA SUŠA in SELIŠKARJEVI

ZAHVALA

Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob nenadomestljivi izgubi našega predobrega, zlatega ateka, gospoda

Vinka Šerona
učitelja v pokoju

se najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo prečastiti duhovščini za pogrebno opravilo, gospodu župniku Svetu, g. učitelju Sancinu in g. Rozmanu za poslovljne besede ob grobu, gg. zdravnikom za požrtvovalno zdravniško nego, pevcem Glasbene Matice in Mestni godbi za ganižve žalostinke ter vsem, ki ste blagopokojnega obsuli s krasnim cvetjem in ga tako številno spremili in počastili na njegovi poslednji poti. Prav posebno pa se zahvaljujemo rodbini Lužarjevi za vso ljubezen in požrtvovalnost, ki so jo izkazali našemu ateku in nam, nas tolažili in nam stali ob strani v najtežjih urah.

PTUJ, dne 10. novembra 1940.

ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremlili našo nepozabno soprogo in teto, gospo

Antonijo Chalupnik-ovo
soprogo posestnika in mesarja

na njeni zadnji poti in vsem, ki so ji poklonili vence in cvetje ter nam izrazili tolažilne besede, izrekamo tem potom iskreno in globoko zahvalo.

Domžale, dne 9. novembra 1940.

ZALUJOČI OSTALI

Vsakovrstne strojne in električne naprave projektira in dobavlja

JUGOŠKODA
A. D.

ZAGREB, Boškovičeva 32-1

Telefon 63-06

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE
IN BREZOBVEZEN OBISK
INŽENIRJA!

V STALNI ZALOGI

Zahvaljujemo

se vsem prijateljem in znancem, ki so ob nenadni smrti našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, svaka, strica in tasta, gospoda

Gorjanca Ivana
strojevodje drž. žel. v pokoju

z nami sočustvovali ter nas tolažili v najtežjih trenutkih. Naša zahvala tudi požrtvovalnemu delu osebja postaje Rakek in gospodu železniškemu zdravniku dr. Baragi, posebna zahvala Udruženju strojevodij, nadalje vsem onim, ki so počastili njegov spomin z venci in šopki, zlasti njegovim tovarišem ter vsem onim, ki so ga spremlili k večnemu počitku.

LJUBLJANA, dne 10. novembra 1940.

ZALUJOČI OSTALI